

AD
RECENSIONEM
BULLARII
ROMANO-SVEOGOTHICI,
A NOBIL. A CELSE EDITAM,
ACCESSIO,

DISPUTATIONIBUS ACADEMICIS
PROPOSITA

AB
HENRICO GABRIELE PORTHAN.

ABO Æ, IN OFFICINA FRENCKELLIANA.

PROLEGOMENA.

Jam dudum apud Patriæ consultos Historiæ in confesso fuit, inter fontes ejus præcipuos, quod ad tempora attinet ætate R. *Gustavi I* superiora, *Literas* (seu ut vulgo appellantur, *Bullas*) *Pontificum Romanorum*, ad nostros olim Reges, Viros Principes, Episcopos cæterosve Ecclesiarum Antistites, vel ad quoscunque nostris de rebus scriptas, esse referendas. Eas igitur colligere, consulere atque Commentariis suis Historicis, testimoniorum documentorumque loco adjungere, nobiliores rerum nostrarum scriptores passim studuerunt. Quin plenam illarum, quotquot investigare poterant, collectionem adornare atque in usum Historiæ nostræ insignem luci exhibere publicæ, instituerunt duumviri de rebus nostris priscis illustrandis immortaliter meriti, Nobb. OERNHIELMIUS et PERINGSKÖLDIUS (a); sed fatali obstante, quæ tot alia oppressit egregia consilia, de re nostra literaria promovenda inita, penuria Mercatorum Librariorum, impensis, tam grandis inprimis operis prelo typographico subjiciendi, necessariis faciendis parium atque paratorum, succesu caruerunt. Quamobrem fructus tam impigri tamque utilis laboris prope fuit ut totus periret; neque omne omnino ex illa calamitate damnum resarciri hucusque potuit (b). Nobil. itaque MAGNUS A CELSE (*Reg. Cancellariæ Consiliarius et Regni Historiographus*), spe thesauri Bullarum ipsarum Historiæ nostræ studiosis aliquando offerendi ille etiam dejectus, indicem

A

(a) Vid. MAGNI A CELSE *Apparat. ad Hist. Sveo-Gothicam* Sect. I.
(Bullarii Romano-Sveo-Gothici recensionem sist.) §. II & III.

(b) Cfr. I, c.

dicem tamen earundem, quotquot ad suam perveniscent notitiam, secundum ordinem temporum digestum brevique adjecta argumentorum recensione instructum, publici juris facere, utilissimo sane instituto prudentibusque rerum patriarum studiosis quibusvis gratisimo, decrevit (c). At vero jam pridem questi sunt, qui studium his rebus impenderant, magnam apud nos harum Bullarum vim (ex quibus multum lucis ad varia Historiæ Scandicæ capita adfulsurum erat), partim fortunæ sævitia, partim hominum culpa, intercidissee; cujus iacturæ reparandæ nulla alia remansit spes, nisi quæ ex Aulæ Pontificalis indulgentia atque favore tota penderet: si nempe alicui literarum nostrarum vel Patrono vel cultori adeo esse felici liceret, ut exempla Bullarum apud nos desideratarum (ac ad nostras tamen res pertinentium) ex ipsis Tabulariis Summorum Pontificum descripta nancisci sibi contingeret, atque præstantissimo inde munere populares suos augere? Sed diu frustra hæc vota fuerunt (cujus rei commemorare causas necesse non est); donec Generosissimus Dn. CAROLUS FRIDERICUS FREDENHEIM, *Supremus jam Ædificiorum Regionum, omnisque per Patriam rei Ædificatoriæ, Pictoriæ et Sculptoriæ Præfectus, Eques Auratus Ordinis Regii de Stella Polari*, studio insigni quo semper flagra- vit Artium quarumcunque Liberalium in Patria promovenda- rum (d) impulsus, occasionem tandem inveniret pulcherrimo bene-

(c) Cfr. l. c. Præf. p. 2.

(d) Dum Expeditioni (quæ dicitur) Rerum Exterarum in Regia Cancel- laria præsesset, nulla non usus opportunitate commercii fovendi lite- rarij cum viris gentium peregrinarum celebribus, artium quarumcunque liberalium apud nos incremento fructuosi, illorum sæpe rogatu ingenii monumenta quæ Regi Augustissimo innotescere cupiebant, summo huic artium literarumque patrono exhibuit; qui pignora contra benignioris sui de iis judicii per illum non raro ad auctores transmitti jussit, atque ejus etiam suasu Romæ virum diligentem artiumque elegantium peritum deligendum judicavit, cui negotia sua ad harum monumenta patriæ comparanda, earumque studiosos Svecos, discendi causa ibi commorantes, consilio opeque juvandos pertinentia committeret cu-

beneficio Historiani patriam ditandi. Quippe qui, cum Nob. A CELSE suam *Bullarii Romano-Sveo-Gothici Recensioem* a. 1782 in lucem edidisset, exemplum hujus libri, non multo post (e), Rege annuente, Illustri PIRANESIO transmisit, Papæ jam regnanti PRO VI exhibendum, adjuncto simul voto, humanissimo Principi ac Artium Literarumque Patrono benignissimo submisit significando, ut Bullarum ad res Svecicas illustrandas pertinentium atque in Tabulariis Summi Pontificis aservatarum, quæ in *Celsiano Indice* desiderarentur, (quasque apud nos non amplius superesse, hinc appareret), describi benigne permetteret atque cum republica literaria communicari. Cujus hoc consilium Princeps laudatissimus tam prolixa excepit benivolentia, votoque nostrorum tam liberaliter indulgit, ut vix quinque elapsis mensibus, exempla Bullarum aliorumque monumentorum, Historiæ Sveciæ Septentrionisque nostri universi, non solum Ecclesiasticæ sed etiam Civili, lucem præbentium CLXXXIII, inter annos 1198 et 1585 exaratorum (f), ex variis Tabulariis, (ne arcano quidem illo Castelli S. Angeli excepto) diligenter conquisitorum nitideque descriptorum, sua manu Pontifex *Piranesio* traderet (g), *Fredenheimio* transmittenda. Quod liberalissimum munus (d. 23 Nov. ej. a. Stockholmiam advectum) quanto

randa (*Agent*): quæ cura mox (a. 1783, d. 17 Febr.) Illustri viro Dn. FRANCISCO PIRANESI, postea Ordinis R. de Stella Polari Equiti Aurato, ac Legati ibidem Svecici munere ornati, tradita fuit; cui præscripta a Rege (d. 28 Martii ej. a.) negotii gerendi ratio (*Instruction*) etiam curam rerum ad Historiam Svecanam illustrandam pertinentium eidem nominatim inculcavit.

(a) Die 17 Aprilis ej. a.

(f) Quorum in numero exempla erant Epistolarum IV, a R. *Gustavo I* et Senatu Regni Svecici ad Papam *Adrianum VI* a. 1523 missarum, quæ in Archivo Regni desiderabantur, quæque typis jam (indulgente Generolis. Possessore) descripta legi possunt in *Celeb. OL. A. KNÖS Analectis Epistolar. in primis Historiam et res litterarias Sveciæ illustrantibus*, Spec. III p. 33-42.

(g) Die 6 Octobr. ej. a.

quanto nostratum exceptum sit plausu, vel honorificentissimum testatur Illustrissimi Collegii quod Regis Regnique Cancellariæ præest (cuique hanc felicitatem suam Generosiss. FREDENHEIM indicandam existimaverat) iudicium, Actis suis inscriptum (h).

Cum vero hoc eodem tempore in editione paranda Operis Diplomatici Svecani (fontium Historiæ nostræ præcipuorum usum certiorum commodiorumque nobis præbituri, cuius successum consilii rursus fuisse sufflaminatum, nobiscum omnes dolent rerum patriæ præteritarum diligentius cognoscendarum studiosi) versaretur Cel. CAROLUS GUST. NORDIN, *Eloqu. & Poëcos Lector* Hernösandensis, *Præpositus, Historiographus Ord. Regiorum, & Academiæ Svecanæ Octodecimvir*; perito acutoque huic antiquorum nostrorum monumentorum iudici novum Theaurum diligenter pervolvendum Generosiss. FREDENHEIM mox concessit: monens, ut si quid porro opis ex eodem fonte hauriendum superesse sibi videretur, mentem ea de re aperiret suam. Qui egregia hac usus opportunitate, dubia et quæstiones varias, de ætate atque fide Bullarum quarundam apud nos antea cognitarum, sed ab omni suspitione non immunium &c. proposuit, Archivorum Romanorum ope facile fortassis explicandas. Cumque interim Vir Generosissimus (qui primum existimaverat sibi, homini privato, non aliter quam per PIRANESIUM, qui suam hæcenus interposuerat operam, gratias agere tanto Principi licere, cui hucusque non nisi nomine tenus innotuerat) factus certior fuisset, Papæ non displiciturum si confidentius ipsum per literas adiisset, atque cum gratum suum doctorumque suorum popularium ob transmissum sibi jam munus literarium explicuisset sensum, tum vota nova exposuisset: huic rationi insistens, literis ad Pontificem (d. 18 Martii a. 1784) datis pietatem

(b) Legendum in Ephemeridibus (*Protocollo*) R, hujus Collegii, d. 1 Dec. a. 1783, quod sc. non tantum vehementer sibi placere tam laudabile consilium, ejusque successum Historiæ Patriæ fructuosum, testabatur, sed etiam Generosiss. Virum, ut studio quo hæcenus, de illa bene mereri pergeret, rogavit.

pietatem testatus est & superiori beneficio debitam, & novo præterea in Historiam nostram favore (Codicum scilicet Manuscriptorum Indice nostratum in usum condijusso, qui res patriæ nostræ spectantes, in Bibliotheca Vaticana aservarentur) nuper auctam. Qua usus opportunitate, (adjuncto scripto Cel. NOR-
DINI accurato) supplex simul Pontificem rogavit, ut propositis dubiis lucem ex uberrimo Tabulariorum Romanorum fonte affundi benigne juberet (i). Idque consilium non minus feliciter, quam superius illud, succesfit. Quare minime ingratam nos Historiæ Patriæ amicis rem præstituros putamus, si ipsa monumenta, benigne nobiscum communicata, ex quibus lucidius etiam discere horum actorum ordinem licebit, in posteritatis memoriam (additis notulis ad quædam loca explicanda pertinentibus) hic subjungamus. Itaque primum dabimus literas Generosissimi FREDENHEIM, quæ tales erant:

PIO PAPÆ VI

Gloriosissime Regnanti.

Quod me inter & Negotiorum Gestorem Piranesi, Equitem, fuit epistolarum antiquitates artesque spectans commercium, vel ideo magni æstimaverim, quod hoc ipsum animum mihi primum addidit Sanctitati Vestræ submissee exhibendi Litterarum Papalium, quæ Sueciam vel Suecos tangerent, indicem, qualem nuper adornaverat Doctissimus Magnus a Celse; a quo quidem proposito nec

A 2

suspi-

(i) Cum eodem circiter tempore Pistor nostras egregius, Dn. *Elias Martin*, pulcram delineasset Urbis Templique Cathedralis Upsalienfis descriptionem, (loci præ aliis Suecicis apud externos, et maxime Italos, celebrati), hanc Tabulam, diligenter elaboratam, speciminis simul instar artium elegantiorum apud nos conditionem demonstraturam (libris etiam quibusdam præstantioribus, ut eximio Thunbergii opere *l'Art de batir sous l'eau*, postea adjectis, ac imprimis ab eruditis popularibus Latine editis, antiquitates nostras etc. spectantibus, ut literarum inde in Patria nostra cognosci status quodammodo posset,) Principi literatissimo artiumque fautori eximio obtulit, singula locum in splendida sua Bibliotheca privata, seu domestica, inventura,

susplicabar omnem abesse audaciam, donec adferrentur nitidissima illa exempla Bullarum, quarum ne quidem notitia ad nostros penetrasset. Hisce enim Sanctitas Vestra, Cujus jussu, me rogante ex Romanæ Sedis Chartophylaciis exscriptæ sunt, non solum declarare dignata est antiquitatum studia cum bonis artibus et liberalibus sibi curæ esse, sed etiam non displicuisse meam qualemcunque industriam.

Historia igitur Patriæ tum Ecclesiastica, tum Politica, nova hac luce comitante, non incerto pede per medii ævi tenebras vagabitur, sed firmiori jam gressu incedet.

Quæ nostræ mens fuit, ut is, per quem hocce Sanctitatis Vestræ egregium munus nobis cesit, commode gratissimum, quem gerimus, statim significaret animum, subdubitantem tamen an integrum nobis foret litteris Sanctitatem Vestram interpellare, præsertim antequam potuerimus rationem reddere, in quos usus id ipsum convertissemus: hæc, inquam, in causa fuit, cur tamdiu destiterimus tanti meriti gratiam verbis, ex venerabundo pectore profectis, rependere. Verum cum jam in eo essemus, Roma venit, repetito Sanctitatis Vestræ favore, Pars prima Catalogi manuscriptorum, e celebratissima quondam Regine Christinæ Bibliotheca erutorum, quæ non mediocriter res Suecanas illustrant, atque jamjam peropportune deteguntur, cum Rex Noster Clementissimus, quem oculis animisque semper præsentem gerimus, Urbem invisit; quippe Qui optime noverit, quæ ad Patriæ dignitatem ac decus pertinere arbitretur, ita componere, ut, quod sæpe factum est, præsto sint inopinato commodo nostraque præcurrant desideria: id quod in hac ipsa re, et nullo potius quam hoc ipso obtingere potuit tempore, quo litteræ humaniores artesque partes Europæ extimas sociant earumque Principes.

Ut ad nos venit laudatus hicce Catalogus, statim libros, quibus æta et scripta superioris sæculi continentur, evolvendos curavimus, et quidem per illos, qui tempus suum in colligendis monumen-
tis

tis nostris collocarunt; quo factō reperimus, utique maximam partem eorum quæ in Catalogo recensentur, typis nec vulgatam esse, nec apud nos manu exaratam comparere. Sitim igitur movet Historicis nostris notitia manuscriptorum, quæ eo magis æstimemus oportet, quod idoneus sane vir (*) nuper, jubente Optimo Rege, in se suscepit partes explicandi res gestas Gustavi Adolphi et summo Parenti non imparis Filix Christinæ Reginae.

Revertor ad eximium illud Bullarii auctarium, Collectionem loquor ex liberalitate Sanctitatis Vestræ obtentam. Illa autem una cum bullis ab A Celse recensitis (omnes jam numerum millenarium superant) eximium occupabit locum in Corpore Sveciæ Diplomatico, quod auctoritate publica, indefesso studio parat nostratium alius (**), qui tamen subvereri haud desinit, multum remoræ huic operi factum iri ex dubiis quæ circa ætatem, integritatem, cetera, Bullarum oriri soleant; quare etiam, ad abolendum istiusmodi dubia, ad Codicem Celseanum plurima notavit, quæ si explanarentur, recta via se ad metam perventurum optatam putat. Has quæstiones, hæc desideria, qualia exhibuit, Romam ad laudabilem Equitem Piranesi mitto, ut constet, quam certas spes Diplomaticus noster in Archivis Romanis reposuerit. Stat penes Sanctitatem Vestræ, ad devotas preces nostras clementissimo nutu efficere, ut brevi ad perfectionem venerit dictum Bullarium, ex quo non minus Romanæ sedis, quam Patriæ Historia lucrum est factura. Interea Reipublicæ Litterariæ ovantes quasi splendida hæcce dona venditamus,

(*) Celeb. JONAS HALLENBERG, jam Regni Historiographus, et Socius R. Acad. Litterarum Humaniorum, Historiæ atque Antiquitatum; qui diligentissimi operis, res Svecicas regnante Gustavo Adolpho gestas explicantis (*Svea Rikes Historia under Konung Gustaf Adolph den Store Regering*) V hætenus Tomos edidit (Stockh. 1790-1796, 8:o), reliquos ientim adiecturus.

(**) Cel. NORDIN, de cuius instituto, sed abrupto postea opere, nuper commemoravimus; quod ut perficiatur (Tomum primum prelo paratum vidimus), valde optamus.

mus, contexendo exscriptarum Bullarum elenchum, quem inseret Nobil. A Celse Apparatus Historici parti secundæ propediem in lucem proditura ().*

Nisi quo temporis articulo hæ litteræ Romæ resignarentur, judicarem adferri quoque tabulam (**), quam ut inserviret Sanctitatis Vestræ magnifico Thesauro adaugendo, ob loci eminentiam pingi curavi, vix ea digna esset quæ a me nunc commemoraretur. Quod in votis habeo, est, ut ista sese probaverit Sanctitati Vestræ, Cujus in istiusmodi rebus æstimandis exquisitissimum judicium non parum ornamenti addit reliquis, quibus claret Sanctitatis Vestræ Nomen, meritis.

Supereſt, ut quod primum mihi fuiſſet faciendum, jamjam peragam, ſcilicet Sanctitati Veſtræ ſummas maximas pro clementer concesso ac multiplici favore, quem et poſthac ſubmiſſe mihi expe- to, habere gratias. Qui didicimus Optimum Regem noſtrum votivo pectore colere, non poſſumus non in quovis Principe veneratione proſequi virtutem, ſapientiam animique magnitudinem, in quibus, ut Nomine, ita re Pium cognoſcimus, ſuſpicimus.

Sanctitatis Veſtræ

*Dabantur Stockholmiæ
die XVIII Martii
anno MDCCLXXXIII.*

*cliens devotiſſimus
Carolus Fredericus a Fredenheim.*

Quas literas Pontifex adeo faventer excepit, ut non modo novis muneribus literariis ſplendidisſimis liberalitatem ſuam augeret, ſed etiam reſponſo hujusmodi, dignaretur:

PIUS

(*) Hanc vero ſpem interveniens mors Senis intercept.

(**) Illa ipſa ſignificatur delineatio urbis templique Upſalienſis, de qua ſupra commemoravimus.

PIUS P. P. VI.

"Nobilis Vir Salutem et Lumen Divinae gratiae. Literae a te ad Nos humanissime datae, Librique Suevicas eruditiones attingentes quibus liberalitate tua ditior nostra domestica Bibliotheca est effecta, Nos libenter adducunt, ut ad te mittamus B. Maximi opera, quae collatis majori quoad licuit diligentia Codicibus in unum volumen digesta sunt. Editioni praefatae ad bonarum artium cultum, quo non mediocriter delectaris, volumen primum adjunximus novi Musei in Vaticano constituti, quod Jo. Bapt. Vicecomes Romanorum antiquitatum, dum in vivis erat, Curator maxima forma publici juris fecit. Operis complementum, quando in lucem prodibit, ne tibi desit, nostra erit cura. Non dubia observantiae officia, quibus nostram tibi concilias benevolentiam, acceptissima nobis acciderunt; ac Deum Opt. Max. precamur, ut te diu incolumem omni-que prosperitate florentem servet, ac caelesti Divinae gratiae lumine perfundat.

Datis Romae apud S. Petrum VII Idus Martias MDCLXXXV Pontificatus Nostri Anno Undecimo." (Ac in imo paginae: Calistus Marinius, a Latinis Epistolis Sanctissimi.)

Cumque porro Generosiss. FREDENHEIM, qui ob expertum Pontificis favorem atque munificentiam magno esse in aere sibi videbatur, atque literariis porro mittendis munusculis, qualia noster praestare septentrio posset, (novis mox donis sibi liberaliter repensis) gratam interim testari mentem studuisset, animum ad iter Italicum appulisset, et Romae praesens venerabundum Papae (*), ob tot tantaque gratiae suae pignora sensum explicuisset; non modo veniam obtinuit Bibliothecam Vaticanam libere adeundi (qua diligenter usus fuit, indices monumentorum Svecicorum cum libris ipsis conferendo et augendo, exempla-que non pauca exscribi curando), sed etiam novo Pontificis jussu munitus, ut collectio Bullarum qua ante quinquennium mune-

B

ratus

(*) Quem adeundi prima sibi concedebatur facultas d. 28 Martii a 1788.

ratus fuerat, continuata perquirendi diligentia compleretur, in spem novam adductus fuit hujus thesauri augendi. Quocirca doctissimus Abbas CAJETANUS MARINI (*), Archivis Præfectus Papalibus, qui singulari diligentia priorem Syllogen conquiri atque exscribi curaverat, nunc etiam, accedente jam familiaritate cum præsentē Romæ Generosissimo FREDENHEIM contracta, operam huic negotio navavit adeo benignam (**), ut intra semestre temporis spatium auctarium illi tradere (***) valeret Bullarum ad res Septentrionis nostri pertinentium neque minus fere locuples, (quippe quarum numerus ad CXLI pertingit (****)), neque Historiæ Arctiæ illustrandæ minus accommodatum, quam munus quinquennio ante eidem oblatum: quo factum est, ut numerus Bullarum (præter alia monumenta) quasi postliminio sic nobis restitutarum, CCXX:m jam excedat. Hoc igitur et alia complura quæ expertus Romæ fuerat favoris documenta, non poterant non Virum Generosissimum permoveere, ut domum pergens, novis litteris Colonia Agrippina (d. 18 Aprilis a. 1790) datis, mentem venerabundam Pontifici explicaret gratesque persolveret meritisimas: ad quas quod sibi datum fuit responsum, cum neque illud hoc loco recte abesse putaremus, subjungendum duximus:

PIUS

(*) Quæ eo usque se extendit, ut etiam notitiam cum eo communicaret rerum in Svecia a *Fecbtio*, *Typotio* et *Possevino*, ut Pontificis vel mandataris vel legatis gestarum.

(**) Die 2 Octob. a. 1784, adhuc Romæ versanti.

(****) Connumeratis nempe (ut etiam in numero supra significato) quibusdam ejusdem argumenti atque formulæ, ad diversos homines missis. Lucem præterea dubiis nonnullis ac quæstionibus a Cel. *Nordin* propositis, benivole suppeditavit. Quæ res aliarum etiam quarundam nationum viris eruditissimis animum addidisse dicitur, ex Archivis Pontificiis, antiquitate non minus quam copia et ordinis laude insignibus, similia beneficia expetendi; nescio autem quæ fortuna.

PIUS P. P. VI.

Nobilis Vir Salutem et lumen divinæ gratiæ. Quanto observantiæ gratique animi studio mente retineas ac memoria repetas officia in nos tua, quibus bonarum artium amorem, quo eximie præstas, honestandum duximus, e literis elucet die XVIII Aprilis ad nos scriptis: earum lectio non solum nobis plurimum accidit jucunda, sed incitamento fuit, ne diutius protraheremus voluntatem tibi mittendi IV Musei in Vaticano positi volumen, quod plures ante menses Ennius, Joannis Baptistæ filius Vicecomes publica luce donavit: statuebamus equidem, ut illud una cum III volumine a nobis acciperes, quod formis vetera monumenta exprimentibus nondum absolutis Antiquitatum amatores adhuc desiderent necesse est: sed animo considerantes erudito viro fore gratius ea quæ sunt edita percurrere, quam expectare ut rerum edendarum ordo perficiatur, moram præcidimus, ac volumen, quod publicæ literatorum commoditati prostat, Francisco Piranesi ut ad te mittat, tradi jam fecimus, a quo grave tibi non erit futura quoque, quæ prodibunt hujus operis volumina, nomine nostro accipere: quam nostram sollicitudinem tibi non incompertam, ut integrum a nobis teneas opus præfatum, novo in nos officii genere te vehementer confirmasse fatemur: liberalitati nempe tuæ acceptam referimus marmoream tabulam e foro boario, ubi vetusta rudera investigare ac perscrutari delectabar (*), erutam, in qua Kalatores Pontificum ac Fla-

B 2

mi-

(*) Respicit fossionem, quam, annuente Pontifice, Generosiss. FREDENHEIM in veteri *Foro Romano* (a. 1788 d. 3 Nov. & deinceps) suscipi eo consilio curaverat, ut celebris hujus loci topographiam, ex ea parte situs finiumque suorum adhuc parum vel certi vel cogniti, in lucem planiorem vindicaret: de qua re ipse in Oratione diligentius egit quam coram R. Academia Litterar. Humaniorum, Antiquit. et Historiæ habuit, cum (a. 1795) d. 15 Dec.) locum inter Socios ejus Honorarios sibi oblatum occuparet, antea autem jam commemoraverat Cel. OBERLIN in *Ephemeridd. Franco-Gallice* (a Cell. MILLIN, NOEL et WARRENS) editis, sub tit. *Magasin Encyclopedique*, ubi Tomi VI (a. 1795)

minum sunt expressi; cui sane tabulae in Museum Vaticanum locum dari iussimus. Etsi vero munus sponte tua oblatum quantum nobis acciderit gratum, eidem Piranesi tui studiosissimo tunc declaravimus, id tamen occasione dandi ad te literas oblata silentio praeterire noluimus; qui id etiam a te majorem in modum optamus, ut commendatum habere pergas apud potentissimum Suecorum Regem eundem Piranesi, quod sane officium ubi praestabis, de viro magis benemereberis, qui istius regni in hac urbe nostra negotia diligenter curat; tibi que omnia laeta fausta que cum divinae gratiae lumine a Deo Opt. Max. enixe adprecamur. Datum Romae apud Sanctum Petrum V Idus Junias MDCCLXXX, Pontificatus Nostri Anno Decimo sexto. (Atque in ima pagina: Callistus Marinius, a Latinis epistolis Sanctissimi.)

Ad laudata autem Bullarum exempla ut redeamus, non ejusdem quidem singulae, quod facile intelligi potest, pretii sunt (*), ac nonnullae propius ad res Danicas et Livonicas etc. quam nostras illustrandas spectant (quarum tamen notitiam cum viris illarum terrarum eruditis minime ingratis fore consideremus, neque illas silentio praeterire duximus); sed omnes tamen magis minusve ad temporum illorum cum ingenium, instituta ac mores, tum fortunam, gesta atque eventus explanandos conferunt: in quibus, cum de temporibus hominibusque adeo a nostro aëvo remotis, in tanta monumentorum penuria, quaestio est, leviora etiam subsidia grata habentur, atque res animo attento sagacique considerantibus, saepe lucem vix speratam offerunt. Nobis quidem ad res Fennicas illorum temporum illustrandas haud contemnendam praebuisse opem, opus nostrum quo-

p. 344 sqq. habetur: *Decouverte faite au Forum Romanum, par M. le Chevalier de FREDENHEIN, Svedois*, etc. (Cfr. imprimis p. 352-361), atque Ichnographia loci adjecta illustratur.

(*) Paucae etiam (nonnisi VI) in Celsiano Indice jam commemoratae, aut superiore Collectione jam comprehensae (IV), levi παραρρηματι reliquis additae comparent.

quo has explicare conati sumus (*), fidem facere poterit; ubi ad harum Bullarum quasdam aliquoties provocare nobis licuit. Nec alios Historiæ Patriæ studiosos, quibus easdem consulendi occasio fuit, nihil inde lucri reportasse, reperimus. Maximas igitur ob novam hanc atque egregiam Historiæ nostræ, mediæ ævi, opem comparatam, Viro Generosissimo, cujus consilio, curæ atque diligentiae accepta referenda est, gratias deberi, jure meritisimo prædicamus: Cui Auricæ quidem nostræ Camcenæ tanto illas debent majores, quo benignius Bibliothecam nostri potissimum Lycei, perpetuus Idem ejus benefactor præclaro hoc atque sui generis unico Cimelio litterario ornatam voluit, ipso exemplo quod ex Italia acceperat atque adduxerat (**), ante biennium (***) nobis munificentissime dicato atque transmisso, publico sic loco, in usum Historiæ studiosorum Patriæ liberum atque communem, hic aservando. Quem favorem atque benignitatem non alia ratione rectius atque consilio et voto Donatoris, simul nobis significato, conformius nos posse publice agnoscere munereque tanto nos non indignos demonstrare, existimavimus, quam si, donec facultas contingerit integræ Collectionis typis evulgandæ, brevem Recensionem ederemus Bullarum sic nobis feliciter acquisitarum, eodem more modoque institutam, quo illam nostris antea cognitarum adornaverat in opere supra laudato Nob. A CELSE: ad cujus itaque librum supplementi instar nostram hanc operam simul spectari volumus. Quod autem loca nonnulla explicatione indigere videbantur, notis subjectis brevibus, hanc illis atque lectorum simul commoditati opem præstare studuimus. Verba ipsa Bullarum

(*) *M. Pauli Juusten Chronicon Episcoporum Finlandensium, Annotationibus — illustratum*, compluribus Disputationibus Academicis hic Aboæ a. 1784 sqq. editum.

(**) Voluminibus constat Duobus, in Folio, corio rubro Maroccano (Maroquin) pulchre compactis, quibus Insignia Papalia, operculis affabre impressa, peraptum addunt ornamentum.

(***) Die 12 Maji 1795.

larum, quantum fieri commode potuit, in argumentis earum recensendis retinuimus: quæ ad Historiam Patriæ illustrandam plus habere momenti videbantur, earum argumenta paullo plenius enarravimus; reliquis brevius perçensitis.

Cæterum, cum in veteri *Registro Ecclesiæ Aboënsis* (sive collectione Literarum varii generis, ad res Ecclesiæ hujus Cathedralis, ejusque privilegia, prædia, præbendas etc. pertinentium, et ejus in usum olim descriptarum) quod in Bibliotheca Regia Stockholmensi hodie aservatur, (*) exempla quædam Bullarum Papalium occurrant, quas neque OERHJELMIUM neque qui ejus preslit vestigia PERINGSKÖLDIUM in suis Bullariis descripsisse reperiamus (**) (unde neque Dns. A CELSE illarum meminit), neque in Bullarum Auctario per Generosiss. FREDENHEIM nobis comparato existent; hac usi opportunitate, illarum etiam recensione adjiciendam esse duximus, ut plena notitia hujus generis fontium Historiæ Patriæ, ejus amicis atque studiosis, qualis haberi jam posset, uno loco exhiberetur: sperantes, et nostram hanc qualemcumque operam non displicituram, et inprimis merita de rebus Patriis illustrandis, Viri Generosissimi,

(*) Cujus etiam exemplum nitide descriptum Bibliothecæ Acad. Aboënsi addidimus, cum tam eximia inde lux ad Historiam illustrandam Fenniciæ haberi queat; quod in commemoratis nuper annotationibus nostris ad *Pauli Juusten Chronicon Episcoporum Finlandensium*, copiosis demonstravimus exemplis.

(**) Non paucas quidem inde Bullas Papales (ut et alias aliorum literas) ab his duumviris, illorumve scribis, depromtas in Bullaria illorum relatas, nec non per manus studiosorum Historiæ Patriæ circumlatas, in usum fuisse publicum adhibitas, constat; sed tamen non nisi obiter fuisse hætenus consultum, experientia nos docuit. Quamobrem diligentius pervolvendum et examinandum, decrevimus; neque consilii nos pœnituit. Suspicio hinc enasci poterit, neque cæterarum Ecclesiarum nostrarum Cathedralium vetera Registra, talesque libros, (qui in R. Bibliotheca Stockholmensi itidem aservantur), adhuc summa fuisse diligentia excusos? Si eos quidem, qui SCHEFFERI et BENZELII manibus triti sunt, exceperis?

fissimi, cujus beneficio et consilio cum hic fructus debetur, tum alios posthac debitum iri confidimus (*), animo laudeque quibus

(*) Non habebitur credo ab hoc loco alienum, paucis de fato commemorare Collectionis Literarum ad Reginam *Christinam* (hujus nostri Lycei fundatricem) scriptarum: qua de re nos facere certiores Generosiss. FREDENHEIM benigne voluit. Nempe cum tot supersint Literæ (publici, etiam juris, magnam partem, ab Ampliss. ARCKENHOLTZ etc. factæ) ab ipsa Regina scriptæ; dedit hoc Viro Generosissimo occasionem, etiam exempla literarum ad illam scriptarum (quarum multæ sine dubio ab hominibus Svecis, inprimis primo tempore, missæ erant), quarumque vestigia in Bibliotheca Vaticana nulla reperirentur, curatius investigandi. Unde diligenti inquisitione facta, atque instituto etiam, suo rogatu, per Dn. Abbatem *Santolini*, Amanuensem Bibliothecæ Vaticanæ, Epistolarum commercio cum Capite hodie Domus *Azzolinorum*, didicit, penum Literarum ad Reginam missarum, quam igni tradi testamento suo ipsa juserat, integram tamen, in potestatem hæredis sui ex asse Cardinalis *Azzolini*, vel potius hujus Nepotis atque hæredis *Pompeji Azzolini*, venisse: cujus ex filio nepos Marchio *Decius Azzolino*, qui Firmi (Fermo) hodie vivit, significavit (litteris d. 25 Aprilis, 12 & 23 Maji, ac 6 Junii 1788 datis), cum non multis post mortem Reginæ mensibus etiam Cardinalis decessisset, turbatas primum has res, ac peregrinante deinde patre suo (Marchionis *Decii*) ac post mortuo, sub tenera filii ætate, magis etiam dispersas fuisse, ita ut maxime sollicita investigatione instituta, nihil earum superesse compererit; accepisse tamen a Domesticis suis, ante 7 aut 8 annos, cum pars domus reficienda esset, inventum esse scrinium chartis repletum, magnam partem literarum genere iis in oris incognito perscriptis, (Svecico, ut videtur?) easque a muribus vehementer læsas, fuisse in usus quibus dicari chartæ ineptæ solent (*Maculatur*) divenditas. Discere hinc quidem licet, spem omnem intercidisse ex hoc fonte lucrum aliquod Historiæ nostræ comparandi: sed operæ pretium fuit, verum eventus ordinem reicivisse. Cæterum existimari facile potest, id quod res est, plerosque Codices res Svecicas spectantes, qui in Bibliotheca Vaticana aservantur, ex supellectili libraria ejusdem Reginæ illuc migrasse; quorum vel Indicem, a Generosiss. FREDENHEIM loco ipso confectum (adjunctis sæpe excerptis, atque etiam integris quorundam monumentorum apographis, auctum) haud contemnendum Historiæ nostræ Litterariæ allaturum fore lucrum, haud ambigimus: ut vel ex rudi et

bus decet, a doctis popularibus agnitum, æstimatum et condecoratum iri.

imperfecto exemplo primi eorum catalogi ad virum Generosissimum transmissi, colligi potest, a Cel. FANT (*Observatt. Select. Historiam Svecanæ illustrantium* Part. XI p. 115) exhibitio. Nec dubitamus, quin eam operam beneficam, quam comparatis subitinere atque per studium monumentorum patriorum colligendorum perpetuum, hujus generis divitiis, cum orbe erudito communicandis, muneris publici labores exhibere sibi forte prohibebunt, facultate saltem aliis benigne concessa (qualem nobis contigisse grati agnoscimus) easdem adeundi iisque utendi, liberaliter sit præstiturus.

INNOCENTIUS III.

I. **P**etro Arusiensi Episcopo (a). Data Perusii VI Kal. Octob. Pontif. A. I. (d. 26 Sept. 1198). Sex Præbendæ, quas Episcopus de bonis Patrimonialibus & aliis ab eo rationabiliter acquisitis, ac de illis quæ commissa eidem Ecclesia prius habuerat, fundaverat, Canonicis assignandas, laudata ejus liberalitate confirmantur. — "Ex Registro Literar. Apostolicar. Innoc. PP. III, A. I. Ep. 373."

2. *Ubsalensi Eleſto* (b). Dat. loc. a. & die eod. Ad ejus petitionem transmittit Pallium, de corpore b. Petri, Sedis Apostolicæ nomine per Archiepiscopum Lundensem (c) ei, sub ea forma juramenti quam expressam huic sub Bulla sua Papa simul transmittit, tradendum. — Indidem An. I, Ep. 374.

3. *Lundensi Archiepiscopo* (Andreæ) (d). Dat. Rome ap. S. Petrum Idib. Novemb. A. VII. (d. 13 Nov. 1204). Permittitur, ut villicum, qui Sacerdoti cum uxore ejus nefariam rem habere deprehensum absciderat & linguam læserat, ideoque excommunicatus fuerat, absolvat, cum hac tamen conditione, ut expensas quas facere deberet in itinere ad Sedem Apostolicam, mittat in subsidium Terræ Sanctæ vel in Christianorum auxilium qui laborant in partibus illis contra perfidiam paganorum, & nihilominus la-

A borem

(a) Hoc est, nisi fallimur, *Aarbusiensi* in Jutia? Nam *Arosiensis* esse non potest; ubi *Petrus* Olavi multo antea obierat. Contra floruisse his temporibus *Petrus* (Ingredson) Episcopum Aarhusiensem legimus. Vid. PONTOPPIDAN *Annal. Eccles. Danicæ* T. I p. 333.

(b) *Olavo*, dicto *Lambatunga*. Cfr. RHYZELII *Episcoposc.* P. I, p. 32.

(c) *Abſalon* (ſ. *Axelius*) *Hvide*. Cfr. RHYZELIUS I, c. P. II p. 12.

(d) *Sunonis*. RHYZELIUS I, c. P. II, p. 13.

borem itineris redimat juxta proprias facultates (e). — Indid. A. VII Ep. 156.

4. *Eidem.* Sine loco & anno, *II Idus Januar.* (d. 12 Jan.) Mulierem quæ desponsata cuidam Nobili fuerat, & postea, ei nubere nolens, velum viduitatis solenniter assumferat, aut consummare matrimonium debere, aut voto se adstringere ad observantiam regularem (h. e. ad Ordinem aliquem Monachalem intrandum). — Indidem A. VIII Epist. 195. Margini exempli nostri, Vir Doctissimus cujus curæ benignæ idem descriptum debetur, adscriptit: "Extat hæc Epistola in *Corpore Juris Canonici* (f) inter *Decretales Gregorii IX* sub Titulo (g) *De Conversione Conjugatorum*, Cap. XIV; & falso inscribitur *Archiepiscopo Lugdunensi*, & rejicitur in An. 1210, cum pertineat ad an. 1205."

5. *Eidem.* S. l. & a. *Idibus Jan.* (d. 13 Jan.). Archiepiscopo, contra paganos proficisci cogitanti, permittitur, in civitate quam paganorum eliminata spurcitia poterit ad cultum fidei Christianæ redigere, Catholicum Episcopum ordinare (h). — Ind. Ep. 197.

6. *Eidem.* S. l. & a. *XV Kalend. Febr.* (d. 18 Jan.). Gratias ei agit Papa, pro sollicitudine de religione propaganda. Laudat quod sub visitatione Ecclesiarum Danicarum (Regni Dacie) *Ordinis nigri Monachos*, quorum status in pluribus vacillabat, quod præ-

(e) "Presbyter ipse (ut verba jacent) ad otium se transtulit Monachorum, ut suam salvare posset animam inter eos."

(f) In editione Decretalium quam possidet Bibliotheca nostra Acad. (Lugduni ap. Hug. a Porta & Ant. Vincentium a. 1559, 4:o), non verbotenus quidem tota descripta legitur, sed ita tamen, ut quæ ad caput rei pertineant, plane eadem habeantur. Tempora autem datarum Epistolarum illa editio nulla indicat.

(g) Lib. III Tit. XXXII.

(h) Respicit sine dubio ad expeditiones Danorum circa hæc tempora ad littora Estonica, Prusica & Vendica susceptas & meditata: ac ipsum hunc Archiepiscopum a. 1206 exercitui Danico ad illas oras misso præfuisse, constat. Cfr. LANGEBEK *Script. rer. Danicar. Medii ævi* T. I p. 165 & 243; T. II p. 525 & 624, Etc.

præfertim ex diversarum regionum diversis consuetudinibus contingebat, ad uniformitatem reducere studuerat, & ad eorum preces iis permiserat ut communem sibi Rectorem eligerent Abbatem *Cænobii Omnium Sanctorum Lundensis* (ubi Capitulum generale celebraverant); & approbat hanc institutionem ad *quadriennium*, "infra quod spatium, nisi appareat aliquid quod eam suadeat immutandam, ex tunc auctoritate Apostolica secure poterit confirmari." — Indid. Ep. 198.

7. *Eidem.* S. a. & l. *XIIII Kal. Febr.* (d. 19 Jan.). Archiepiscopo petenti ut institutiones quasdam a se factas confirmaret, respondet non placere eas specialiter confirmare, "ne per confirmationem hujusmodi, jus commune statuere videretur"; sed annuit, ut quæ ille statuerat, tamen *in provincia sua* rata essent. — Ind. Ep. 196.

8. *Eidem.* *Rome apud S. Petrum, Idib. Januarii, Pontific. anno Octavo* (i), (d. 13 Jan. a 1206). Servos ob manus violentas in Clericum injectas excommunicatos, Romam ad absolutionem petendam esse mittendos: sed si fecerint hoc in fraudem domini, aut si huic sine culpa sua grave damnum inde oriatur, Archiepiscopo eos absolvere permittitur, ob itineris longitudinem, sed alia satisfactione ejus loco iis injuncta. — "Ex Reg. Innocentii III, A. IX N:o 11." Margini præterea adscriptum exempli nostri legitur: "Extat inter *Decretales* Gregorii IX, *de Sententia excom.* C. 37, (k) per errorem inscripta *Lugdunensi* Archiepiscopo a. 1214."

9. *Eidem.* S. l. *XV Kal. Febr.* (anno VIII), h. e. d. 18 Jan. 1206. Indulget ei, ut auctoritate Pontificis, toti provinciæ Lundensi officium visitationis impendens, corrigat corrigenda & statuat statuenda, & pro eo labore Procuraciones accipiat moderatas, & beneficia quæ tanto tempore in ecclesiis ejusdem provinciæ vacarunt, ut ad Papam secundum Lateranensis Concilii statuta eorum donatio devoluta sit, idoneis personis assignet; ut porro causas quæ ad suam audientiam deferrentur examinaret & fi-

A 2

ne

(i) Sic legi testatur adscripta exemplo nostro adnotatio.

(k) L. V, Tit. XXXIX.

ne canonico decideret, ac a sua sententia appellanti-
bus terminum competentem statueret, ad quem nisi appellationem fuerint pro-
secuti, ex tunc in ipso negotio, non obstante appellatione, proce-
deret; eos denique qui propter sacrilegam manuum injectionem
in canonem inciderunt sententiæ promulgatæ, absolveret, nisi ex-
cessus eorum tam gravis aut enormis esset, ut eos merito crede-
ret ad Sedem Apostolicam destinandos. (l) — "Ex Reg. Innoc.
III. a. VIII, N:o 194".

10. *Eidem. Laterani II Non. Apr. Pontif. A. XV* (d. 4 Apr. 1212). Archiepiscopus Lundensis, quo efficacius posset negotium exsequi circumstantes paganos ad Christianam fidem conver-
tendi, Legatus Sedis Apostolicæ per Daciam (Daniam) & Svethiam
constituitur, cum potestate evellendi & destruendi & ædificandi
& plantandi, prout utrumque secundum Deum viderit facien-
dum (m). — "Ex Reg. Literar. Apostolicar. Innoc. P. P. III a.
XV Ep. 14 p. 86."

11. *Regi Suetie Illustri (Erico Canuti). Later. XIII Kal. Maji,*
Pontif. A. XVI (d. 20 Apr. 1213). Monet Papa Regem, ut ad ce-
lebrandum intra biennium Concilium generale nuntios mittat,
ubi imprimis de negotio recuperandæ Terræ sanctæ & reforman-
da ecclesia erit deliberandum (n). — Indid. a. XVI Ep. 30.

12. *Universis Christi fidelibus per Svesciam constitutis. Later. III*
Kal Maji, Pontif. A. XVI (d. 30 Apr. 1213). Hortatur eos longa
hac Epistola, largisque propositis præmiis spiritualibus, Papa, ut
hominum & pecuniarum subsidia ad Terram sanctam recuperan-
dam conferant. — Indid. a. XVI Ep. 28.

13. *Lun-*

(l) Cfr. Bulla similis tenoris, ab Honorio III a. 1217 data, quam recen-
set A CELSE *Apparat. ad Hist. Sveo-Gothicam* Sect. I p. 55 N:o 4.

(m) Cfr. Bullam dat. d. 19 Nov. 1204, quam ex Baluzio recenset A CEL-
SE l. c. p. 50 N:o 2. Vid. LAGERBRING *Svea Rikes Hist.* II Del. 14 Cap.
3 §. p. 435 not. (2).

(n) Cfr. LAGERBRING l. c. §. 5, & ad quem provocat, HARDUINUS *Con-*
cil. T. VII p. 9 & 10.

13. *Lundenſi Archiepiſcopo, Apoſt. Sedis Legato.* Dat. l. a. & d. iisd. Diligenter monetur, ut negotium Terræ Sanctæ per totum regnum Danorum ſumma cura, prudentia & moderatione peragat. *Diſtriſte* (ita habet) *precipiendo mandamus, quatenus excutiens ab omni munere manus tuas, nec aliquid præter victum & alia neceſſaria recipiens a quoquam, quin etiam moderate ſumens hec eadem, & modeſte in eveſtionibus, cum pro hac cauſa procesſeris, vicenarium numerum non excedas, &c.* — Indid. Ep. 29.

14. *Archiepiſcopo Ubfellenſi* (Valerio Archiep. Upſal.) Dat. l. a. & d. iisd. Ejusdem tenoris. Additur: "Sane volumus & mandamus, ut per totam Svethiam cum conſilio ven. Fratris noſtri „Lundenſis Archiepiſcopi, Apoſtolice ſedis Legati, ſecundum præſcriptam formam hoc negotium exequaris. Nos enim eidem „Archiepiſcopo noſtris damus Literis in mandatis, ut tibi ſuper hoc conſilium tribuat oportunitas." — Indid.

HONORIUS III.

1. *Lundenſi Archiep.* (Andreæ Sunonis) *Later. VIII Kal. Febr.* Pontif. A. I. (d. 25 Jan. 1217). Quam Prædeceſſor ſuus (Innocentius III) ab illo rogatus ei conceſſerat poteſtatem, hic Papa confirmat, ut ſuper factæ Roſchildenſis Eccleſiæ, ad quam *Nepos ejus Magiſter P.* (a) eſt vocatus, diſponeret quod honeſtati, eccleſiæ ac ſaluti dicti Magiſtri expedire videret. — "Ex Reg. Honorii PP. III, a. I. Ep. 198".

2. *Eidem.* Dat. l. a. & d. iisd. Permittitur ei, ut de quocunque religioſorum ordine vel Monaſterio ſuæ Dioceſis, aſſumat Monachum, Canonicum aut Converſum, quem litteratura videret & morum honeſtate fulciri, quem in ſuæ familiaritatis conſortium poſſet retinere, vel aliquoties mittere pro Eccleſiæ ſuæ utilitatibus procurandis; illa tamen adhibita temperamenti cautela, quod per abſentiam alicujus eccleſiæ propria utilitas enormiter non lædatur. — Indid. Ep. 199.

A 3

3. *Clero*

(a) *Petrus Saxonis?* Cfr. PONTOPPIDAN *Ann. Eccleſ. Dan.* T. I, p. 565 ſq. & RHYZELIUS *Episcoposc.* P. II p. 15.

3. *Clero & populo de Gutlandia. Later. III Kal. Febr. A. I.* (d. 30 Jan. 1217). Confirmat compositionem super distributione Decimarum totius terræ illorum inter eos & Lincopensem Episcopum, de assensu & auctoritate Lundensis Archiepiscopi amicaliter initam, ac multis temporibus approbatam (b). — "Ex Reg. Litterar. Apostolicar. Honorii P. P. III. A. I Ep. 217 p. 56."

4. *Abbati & Conventui de Om, (c) Cisterciensis Ordinis. Later. II Kal. Febr. A. I.* (d. 31 Jan. 1217). Confirmatur translatio Monasterii facta de loco *Wegen* (d) ad locum *Om*, de consilio Diocesani Episcopi (e) & Archiepiscopi Lundensis. — Indid. Ep. 218 p. 56.

5. *Archiepiscopo Lundensi* (And. Sunonis). *Later. III Id. Febr. A. I.* (d. XI Febr. 1217). Permittitur, ut si quando propter raritatem Clericorum in sua provincia videret expedire, quod qui non essent nati de legitimo matrimonio (f), dummodo non essent geniti de nefando contubernio, seu etiam detestando, & morum honestas ac litteratura in iis adjecerit quod legitimationis defectus in nativitate detraxit, ad sacram militiam (h. e. ordinem Ecclesiasticum) assumeret, ac igitur, ubi scandalum non oblisteret, dispensandi cum quibusdam haberet facultatem, ea tamen **mode-**

(b) Hanc Bullam a VASTOVIO jam adductam (*Vit. Aquilon.* p. 167, Ed. Colon.) recenset A CELSE l. c. p. 55 N:o 3.

(c) *Oem*, in (Diocesi Aarhusiensi, & Præfectura Scanderborgensi Jutlandiæ; cui etiam *Caræ Insulæ* nomen olim inditum fuit. Cfr. de hoc Monasterio *Den Danske Atlas* (ved Dr. ERICH PONTOPPIDAN, fortfat af HANS DE HOFFMAN) T. IV, Cap. VI p. 231 fqq.

(d) *Weng*, (in eadem Diocesi ac Præfectura) ubi antea Monasterium Fratrum Prædicatorum fuerat; de quo, ejusque fatis, cfr. *Den Danske Atlas* l. c. & p. 236 fqq.

(e) *Svenonis* Episc. Aarhusiensis. l. c.

(f) Id est, Ecclesiæ ritibus & auctoritate contracto & stabilito; hætenus enim civilis tantum instar actus & pacti conjugia apud septentrionales spectata fuerant, Sacerdotali benedictione (qua demum matrimonium reddi legitimum ex Ecclesiæ mente debuit) haud expetita; e quibus natos liberos haberi spurios Pontifices volebant, ad munera ecclesiastica non sine prævia dispensatione admovendos.

moderatione adhibita, ut causa cesante, hæc indulgentia cesaret. — Indid. N:o 296.

6. *Archiep. Lundensi & suffraganeis ejus.* Lat. II Kal. Mart. A. I (d. 28 Febr. 1217). Jubentur decretum Concilii Lateranensis de vicesima omnium proventuum ecclesiasticorum usque ad triennium in subsidium terræ sanctæ conferenda, (quibusdam duntaxat religiosis, & illis qui assumpto crucis signaculo illuc personaliter essent profecturi, exceptis) per suas Dioceses publicare, atque de ratione eandem colligendi, tuto transmittendi ac fideliter & discrete cruce signatis egentibus, & utilibus negotio terræ sanctæ (præsertim de illa Diocesi ubi vicesima illa collecta fuerit egressis), distribuendi, edocentur (g). — Indid. N:o 311.

7. *Lundensi Archiep. ejusque successoribus canonice substituendis in perpetuum.* Dat. Laterani per manum Ranerii Sanctæ Romanæ Ecclesie Vicecancellarii XVI Kal. Dec. Indict. VII, Incarnationis Dominice Anno MCCXVII, Pontificatus vero Domini Honorii Pape anno secundo (d. 16 Nov. 1217). Confirmatur constitutio Papæ Adriani, qua Lundensis Archiepiscopus Primatum super regnum Svethiæ perpetuum obtinuerat, Palliumque ei fuerat transmissum ut hoc Archiepiscopo regni illius conferret, qui per Lundensem Metropolitanus ibi fuerit institutus, quique gratiam consecrationis per manum Archiep. Lundensis adeptus, ipsi & Lundensi Ecclesiæ, salva fidelitate Romanæ ecclesiæ, fidelitatem & obedientiam juramento promittere deberet. Additur: "Quod utique in bone memorie Stephano quondam Upsalensi Archiepiscopo, qui a Predecessore tuo pie recordationis Eschillo Archiepiscopo, tempore felicitis memorie Alexandri Pape, eo presente Senonis, ratione jam dictæ institutionis gratiam consecrationis accepit, & sub antecessoribus nostris bone memorie Lucio, Clemente, Celestino, Innocentio ac nobis, secundum prescriptum ordinem, in felicitis recordationis I. & P. (h) ac venerabili fratre nostro

(g) Cfr. de eodem hoc negotio datas Archiep. Upsalensi & Suffraganeis suis hujus Papæ literas, apud Dn. A CELSE recensitas p. 55 N:o 2 & p. 56 N:o 5; nec non LAGERBRING l. c. p. 428.

(h) *Jobaunis & Petri.* Exemplum *Langebeki* pro P. vitiose habuit C.

„stro O. (i) Upsalensibus Archiepiscopis, quos A. (k) predeces-
 „sor tuus pie memorie consecravit & pallem vice ipsorum ante-
 „cesorum nostrorum contulit, dinoscitur adimpletum. Quoniam
 „igitur hoc sicut a prenominato *Adriano* antecessore nostro statu-
 „tum est, ita sub E. & A. antecessoribus tuis, effectum accepit;
 „Nos memorati *Adriani*, & felicitis record. *Alexandri*, *Lucii*, *Ur-*
 „*bani*, *Clementis*, *Celestini* & *Innocentii* Predecessorum nostrorum
 „Romanorum Pontificum vestigiis in tam laudabili opere inheren-
 „tes - - - firmum & illibatum perpetuis temporibus decernimus
 „permanere,” &c. — Indid. A. II Ep. 727. — Subjungitur porro
 „exemplo nostro hæc adnotatio: ”In Registro An. VIII ejusd. Pon-
 „tificis occurrit eadem Bulla sub num. 273, cum sequentibus no-
 „tis chronologicis. Dat. Later. per manum Magistri Guidonis
 „D:ni Papæ Cappellani & Not. XVI Kal. Martii Indict. XII Incar-
 „nationis &c. An. 1223. Pontif. vero D:ni Honorii P. P. III. An-
 „no Octavo.” (l).

8. *Archiep. Lundensi* (Andrææ.) *Rome apud S. Petrum, II*
Non. Maji A. II (d. 6. Maji 1218). Docet quid de Apostatis sit
 agendum, qui in custodia detenti nec minis nec blanditiis pos-
 sent induci ut abjectum monachalem habitum reassumerent; nem-
 pe permittitur, ut tales, si vellet, posset ita sub gravi custodia
 coarctare, ut solummodo vita sibi misera reservaretur, donec a
 suæ

(i) *Olavo* (Lambatunga). In exemplo *Langebekiano* male scriptum (aut le-
 ctum) fuit C. pro O. Vid. LAGERBRING l. c. C. XI §. 16 not. (b).

(k) *Abfalon*, quod etiam nomen margini exempli nostri adscriptum re-
 peritur.

(l) Recensetur hæc Bulla apud Dn. A CELSE l. c. p. 60 N:o 21. cfr.
 LAGERBRING l. c. C. XI §. 16 p. 274 sq. & C. XIV §. 2 p. 433, 435
 not. (1). Difficultas quam contra characterem temporis ipsi adpositum necit
 Dn. A CELSE, tota inde fluxit, quod vacante sede Upsalieni, adeoque post
 mortem demum Archiep. VALERII (quem a. 1219 obiisse, fide veteris
Chronici a Scheffero editi, recte observat; RHYZELIUS l. c. P. I p. 33 ha-
 bet 1220, nescio unde?), atque occasione consecrandi successoris sui *Olavi*
 (Bafatömir) datam temere supponit; cui rei comminiscendæ ipsa Bulla nul-
 lam præbet rationem, nonnisi generalem constitutionem pro casibus futuris
 exhibens.

suæ præsumptionis nequitia resipiscerent. — Indid. Ep. 1067. — Margini nostri exempli adscripsit Vir Doctissimus: "Exstat in corpore Juris Canonici (m) Tit. de Apostatis C. 5, male inscripta Archiepiscopo Turonensi."

9. *Eidem & suffraganeis ejus.* Dat. l. a. & d. iisd. Prohibet ne filii Presbyterorum & Clericorum, quos iidem post statuta Concilii Lateranensis in sacris Ordinibus constituti turpiter genuerunt, ipsis in hæreditate paterna succedant; jubetque contradictores per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compesci. (n) — Indid. Ep. 1068.

10. *Eidem.* Ibid. *Idibus Maji A. II* (d. 15 Maji 1218). Concedit, ut in Ecclesiis provinciæ suæ, ubi Vicarii Perpetui propter tenuitatem ecclesiarum poni non possunt, faciat provideri per illos ad quos eorum institutio partinebit, juxta quod fieri consuevit ante Concilium generale. — Indid. Ep. 1130.

11. *Eidem & Suffraganeis suis.* Ib. *V Kal. Junii A. II* (d. 28 Maji 1218). Testes negativos in foro ecclesiastico, contra affirmativos, non esse audiendos. — Indid. Ep. 1131. — Margini, adscriptum habemus: "Item inter Decretales Gregorii IX (n) Tit. de Probationibus C. XII, inscripta Archiep. Londenfi."

12. *Maguntinensi Archiepiscopo & Suffraganeis ejus.* Ibid. *XVIII Kal. Julii A. II* (d. 15 Jun. 1218) Docet in Prusciæ partibus populum esse a fide prorsus exorbitantem & plus quam bestiali deditum feritati, qui quocunque feminini sexus mater pariat, perimat præter unam, ac passim & sine verecundia prostituat filias & uxores, captivosque imolet diis suis, intingens gladios & lanceas ut prosperam fortunam habeat, populares autem suos christianos novis & intolerabilibus exactionibus vexet, &c; Episcopum porro Prusciæ

B

(m) L. V Tit. X.

(n) Cf. LAGERBRING l. c. C. XII, §. 12, quocum *Langebekius* apographon hujus Bullæ, Roma misit, communicaverat, (ib. not. 5) quamque Dn. A CELSE silentio præterisse, miror.

(o) L. II Tit. XIX, C. XII, ubi præcipua tantum momenta exhibentur.

sciæ & alios qui quasdam ibi construxerunt ecclesias, ut ibidem fidei posset negotium promoveri, statuisse necandas comparare puellas, ut eas in christiana fide educarent, ac Scholas instituere Prutenorum puerorum qui addiscerent inter populares suos efficacius quam advenæ prædicare Christum. Quare Episcopus & alii prædicti, volentes subveniri fidelibus tribulatis eorum, instanter illorum præsertim, qui crucis signaculum receperunt, auxilium ad resistendum barbaræ nationi implorant. Quorum voto annuens monet Papa, ut Episcopi viris discretis Deum timentibus, suæ jurisdictioni subjectis, in remissionem peccaminum suorum injungant, ut ipsi pro Deo sanctæ prædicationis officium assumptes, pauperes & debiles illarum Diocesium cruce signatos, cum quibus duxit dispensandum vota peregrinationis eorum in succursum fidelium de Pruscia commutando, nec non alios inducant, ut ad Prusciæ partes accedant, juxta Episcopi memorati consilium pro plantatione novellæ fidei christianæ, tam spiritualibus armis quam materialibus pugnaturi. His autem, nec non illis qui aliquos illuc suis mittent expensis, vel ad eorum subventionem de suis facultatibus ministrabunt, easdem quas Hierosolymam transituris indulgentias promittit; admonens etiam, ut ad eleemosynas conferendas pro redimendis educandisque puellis, & pueris instituendis, fideles excitentur. — Indid. Ep. 1192. — Adscriptum legitur: "In eodem modo scriptum est Magdeburgensi, Archiepiscopo & Suffraganeis ejus, Archiep. Colonienfi & Suffraganeis ejus, Salzeburgensi Archiep. & Suffraganeis ejus, *Lundenfi* & Suffraganeis ejus, & Episc. Caminenfi, Bremenfi & Suffraganeis ejus, Trevirenfi & Suffraganeis ejus".

13. *Episcopo Revaliensi. Viterbii XIII Kal. April. A. IV.* (d. 19 Mart. 1220). Permittitur ei, ut viros religiosos tam Ordinis Cisterciensis quam aliorum idoneos, cum Abbatum & Præpositorum illorum licentia, secum ducat & ad Christum paganis prædicandum libere destinet. — Indid. A. IV, Ep. 689.

14. *Abbatibus & Præpositis tam Cisterciensis Ordinis quam aliorum.* L. a. & d. iisdem. Jubet, ut aliquot de fratribus suis idoneos
Episco-

Episcopo Revaliensi in hujusmodi ministerium concedant. — Indid. Ep. 690.

15. *Episcopo Scarenfi* (Benedicto Juniori). *Laterani III Non. Novemb. A. V.* (d. 3 Nov. 1220). Papa qui audiverat, Clericos quosdam Dioecesis Scarenfis, in sacris Ordinibus constitutos, qui aliquando sive sponte (destinato consilio) sive casu homicidii crimen incurrerant, mox abjecto habitu clericali palam uxores ducere, & in apostasia gloriantes, jactare se magis quam antea florere temporalium ubertate, jubet tales homicidas, cum licet Ordinis executio amittatur, character tamen remaneat, ad agendam poenitentiam in aliquibus Monasteriis, servato habitu clericali, monitione præmissa, per censuram ecclesiasticam appellatione remota compelli. — Indid. A. V, Ep. 156.

16. *Eidem. Ib. III Non. Novemb. A. V.* (d. 3 Nov. 1220). Jubetur abusum in sua Dioecesi obvium abolere, quo nonnulli, si uxores suæ adulterium committunt, mox usque adeo se credunt a vinculo matrimonii absolutos, ut eisdem viventibus alias quasi licite superducant (scil. divortio & dispensatione ecclesiastica non interveniente). — Indid. Ep. 159.

17. *Eidem. L. a. & d. iisd.* Scribit Papa: --- "Decimas in quibus Parrochiani tui secundum canonicas sanctiones tibi tenentur, & aliam decimam que dicitur Capitalis, ad quam solvendam se voto voluntarie obligarunt, (o) sicut eas juste ac pacifice obtines, tibi & per te successoribus tuis auctoritate Apostolica confirmamus, & presentis scripti patrocínio communimus". &c. — Indid. Ep. 161.

(o) De hac *Decima Capitali* (Howudtiunde, quod minus commodè vertere solent *Principalis*, ac etiam *Universalis*, agunt *Lex vetus Provincialis Westrogothica* Tit. I *De Jure Ecclesiastico* C. XXVIII, & subjuncta eidem (a STIERNHJELMIO Stockh. 1663 editæ) *Literæ Episc. Brynolphi de Decimis* a. 1281 datæ. Cfr. LAGERBRING l. c. C. XI §. 7; qui putat quidem in sola Westrogothia fuisse solvi solitam, sed tamen mox ipse docet, not. (5), etiam in provincia Bahusienfi datam fuisse. Quare in Literis R. *Gustavi I*

18. *Universis Ecclesiarum Prelatis per Scarensem Diocesim constitutis. Later. III Non. Novemb. A. V. (d. 3 Nov. 1220).* Mirari se Papa scribit, quod, sicut Episcopus coram eo exposuit, nimis difficiles se præbeant Episcopo in Procurationibus exhibendis, imo quod quidam eas sibi reddere contradicunt. Quare iis mandat, ut tam dictas procurationes quam alia ei debita, sine difficultate qualibet exsolvant; comminationem hanc addens: "Alioquin sententiam, quam idem propter hoc rationabiliter tulerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore Domino inviolabiliter observari. — Indid. Ep. 164.

19. *Ep. Scarenf. Ib. II Non. Nov. A. V. (d. 4 Nov. 1220).* Conceditur ei potestas absolvendi nonnullos suæ Diœcesis, qui in canonem latæ sententiæ incidentes Romam proficisci deberent; nisi forte ita esset excessus eorum enormis, ut nonnisi a Papa absolvi possent. — Indid. Ep. 157.

20. *Eidem. Ibid. II Non. Novemb. A. V. (d. 4 Nov. 1220).* Permittitur ei potestas, pro discretione sua provide indulgentias iis concedendi, qui visitaverint quandam ecclesiam quæ in sua Diœcesi ad honorem Dei & bone memorie Nicolai presbyteri, qui dum quendam visitaturus infirmum, corpus Christi portaret, ab impiis immaniter interfectus insignibus coruscat miraculis, cœperit fabricari. De ipso autem viro sancto & ejus miraculis, Papa caute nihil definit, quia (ait) nondum super hiis nobis potuit plene liquere (p). — Indid. Ep. 162.

21. *Eidem. L. a. & d. iisd.* Jubetur Ecclesiam suam de Canonice regularibus secundum regulam b. Augustini, si fieri poterit, ordi-

dat. Upsal. 1528, d. 21 Jan. docetur, abolitam ab eo fuisse *Decimam Capitalem* quæ in nonnullis regionibus ita pendebatur, ut cum homo mortuus fuisset, ex bonis ejus relictis pars decima auferretur. Vid. TEGEL. *Hist. R. Gustavi I, T. I p. 189.*

(p) De hoc b. Nicolao Presbytero, nihil præterea, quantum quidem scio, vetera nostra monumenta memoriæ produnt; in Sanctorum certe numerum solenniter relatum non fuisse, constat.

ordinare; ac si id nequiverit, Canonicos seculares in eadem, prout expedire viderit, instituere. — Indid. Ep. 163.

22. *Eidem. Laterani Idibus Novemb. A. V.* (d. 13. Nov. 1220). Cum quidam jam in ætate decrepita constituti, olim obsequium se Deo præstare credentes, in ecclesia Scarenfi ingressum habuissent pecunia mediante, mandat Papa, ut eos de prædicta ecclesia Episcopus removens, de misericordia in aliis ecclesiis suæ Diocesis studeat collocare; quod si forte nequiverit, eos dispensative de novo recipiat, mutatis prioribus locis, & inferioribus assignatis, injuncta nihilominus poenitentia competente, pro quantitate peccati. — Ind. Ep. 173.

23. *Eidem. L. a. & d. iisd.* Jubetur abolere malam consuetudinem quæ in Diocesi sua inoleverat, ut si mater in lecto de nocte per incuriam infantem oppresisset, pater quoque, sine propria culpa, puniretur. — Indid. Ep. 174.

24. *Eidem. L. a. & d. iisd.* Cum vicesima Ecclesiasticorum proventuum ejus Diocesis, deputata in subsidium Terræ Sanctæ, nequiret de facili æstimari, pro eo quod proventus ipsi non in moneta, sed in victualibus, quæ haberentur ibi valde modici pretii, pro majori parte consisterent, propter quod Clerici ejusdem Diocesis vix ad solvendum centum marcas pro vicesima possint induci; totam hanc rem Papa prudentiæ & fidei Episcopi procurandam committit. — Indid. Ep. 175.

25. *Archiep. Upsalensi. L. a. & d. iisd.* De eadem re, plane idem quod Episc. Scarenfi respondet. Cfr. quam a VASTOVIO l. c. p. 172 allatam, recenset A CELSE l. c. p. 59 N:o 17.

26. *Archiepiscopo Upsalensi (Olavo dicto Basatömir (*)). Laterani Idibus Decemb. A. V.* (d. 13 Dec. 1220). Jubetur abolere
B 3 abu-

(*) Sed hunc anno demum 1221 d. 30 Dec. a Papa confirmatum fuisse; ait RHYZELIUS l. c. p. 1. p. 33? Antecessor tamen suus Valerius a. jam 1219 decesserat.

abusum qui in his partibus inoleverat, quod in majori quantitate de aqua ponitur in sacrificio, quam de vino. — Indid. Ep. 172. — Adscriptum est nostro apographo: "Exstat in Corpore Juris Canonici, sub Titulo de celebratione missarum C. 13 (q).

27. *Regi Suetie illustri (Johanni Suerkeri filio). Later. IV Kalend. Jan. A. V. (d. 29 Dec. 1220).* Juxta Regis instantiam, & promissionem suam, Papa mittit ad eum *Gregorium de Crescentio*, S:ti Theodori Diac. Cardinalem, Apostolicæ Sedis Legatum; quem Regi commendat (r). — Indid. Ep. 309.

28. *Episcopis Lubecensi, Raceburgensi, Szerinensi & Caminenfi, & Abbatibus, Prioribus & aliis Ecclesiarum Prelatis per eorum Dioeceses constitutis. — Laterani II Kal. Januar. A. V. (d. 31 Dec. 1220).* Ut eundem Cardin. *Gregorium de Crescentio*, Apostolicæ Sedis Legatum, honorifice recipiant & pertractent, eique obediant, Papa mandat. — Indid. Ep. 307. — Adnotatur, similes literas missas fuisse *Archiepisc. Ubsallensi* & Suffraganeis ejus, & Abbatibus, Prioribus, & aliis Ecclesiar. Prelatis in Upsalensi provincia constitutis. (s) It. *Archiep. Gnesnensi* & Abbatibus &c. It. *Archiep. Lundensi* & aliis. It. *Episc. Pragenfi* & Abbatibus, Prioribus & aliis Ecclesiar. Prelatis in Regno Boemie constitutis. It. *Episc. Olomucensi* & Abbatibus &c. It. *Episc. Misfimenfi*. It. *Episc. Noscensi* & Abbatibus &c.

29. *Universis Christi fidelibus per Suetiam constitutis. Laterani III Idus Januar. A. V. (d. 11 Jan. 1221).* Monentur, ut Claustrum ad honorem b. Virginis *Sichtoniae* noviter constructum elemosynis adjuvent, saltem in festo assumptionis b. Virginis; quo festo illuc devote convenientibus viginti dies de injuncta sibi poenitentia, Papa relaxat (t). — Indid. Ep. 332.

30.

(q) L. III Tit. VLI, C. XIII In nostra editione (Lugd. 1559, 4:o) legitur *Archiepiscopo Ablasensi* pro *Ubsallensi*.

(r) De hujus Legati Apostolici adventu & rebus gestis, Cf. LAGERBRING l. c. C. 146. 3; & PONTOPP. l. c. IV B. 3 C. p. 637 fqq.

(s) Recenset A CELSE l. c. p. 58 N:o 12, a VASTOVIO l. c. p. 171 adductam.

30 *Remensi Archiepiscopo. Laterani s. A. & d. Eadem plane quam recenset A CELSE p. 59 N:º 19, a VASTOVIO p. 171 exhibitam, quamque hic datam docet VIII Kal. April. Pontif. V. (d. 25 Mart. 1221). Circulatoriam vero fuisse, nostrum exemplum ostendit; cui subscriptum legitur, misam eandem fuisse in Dacia Lundensi Archiepiscopo, in Norveja Nydrosensi, in Suetia Ubsalensi Archiep. & Episc. Scarenfi, (hanc viderat VASTOVIVS), in Dalmatia supra mare Patriarchæ Aquilegiensi, in Istria supra mare Patriarchæ Gradenfi, Jadrenfi & Spalatensi Archiepiscopis, in Sclavonia Ragusenfi & Antibarenfi, in Ungaria Strigonienfi & Colocenfi, in Polonia Gnesenfi, in Alemannia Maguntino, Colonienfi, Bremenfi, Magdeburgensi, Salzemburgensi & Trevirenfi, in Francia Lugdunenfi, Senonenfi; Remenfi, Rothomagenfi, Turonenfi, Bituricenfi & Burdegalenfi, in Gasconia Auxitano & Narbonenfi, in Burgundia Tarentasiensi, Bisuntino, Ebredunenfi, Aquisenfi, Arelatenfi & Viennenfi, in Hispania Teraconenfi, Toletano, Compostellano & Bracarenfi, In Apulia Capuano; præterea Mediolanenfi, Pisano & Ravennatenfi Archiepiscopis." — Indid. Ep. 501.*

31. *Ep. Scarenfi. Later. III Non. April A V. (d. 3 Apr. 1221) Conceditur ei potestas, a prædecessoribus suis de facto, licet non habentibus super hoc specialem a Sede Apostolica licentiam, absolutos, iterum juxta formam ecclesiæ absolvendi. — Indid. Ep. 160.*

32. *Magistro A. (u) Archiepiscopo quondam Lundensi, & P. (v) Episcopo Roskildensi. Later. Idus Jan. A. VIII (d. 11 Jan. 1224). Mittit eis per M. Alberum & Andream Presbiterum, Capituli Lundensis Nuntios, Pallium novo Archiepiscopo Lundensi, cum consecra-*

(t) Confirmare hæc Bulla videtur, Monachos Dominicanos Sigtunæ maturius sedes fixisse, quam vulgo putatur. Cfr. LAGERBRING l. c. C. XIV §. 15.

(u) *Andrea Sunonis*, quem lepra infectum muneri suo paullo ante renuntiasse, & Monasterium ingresum fuisse, tradunt. Cfr. RHYZELIUS l. c. P. II p. 13. PONTOPPIDAN l. c. T. I. IV B. 2. C. p. 553.

(v) *Petro Andreae*. Vid. PONTOPPIDAN l. c. p. 566; cf. lb. p. 555.

fecratus fuerit, juxta formam Bulla speciali præscriptam tribuendum, jubens fidelitatis ab eo juramentum Ecclesiæ Romanæ nomine recipere. — Indid. A. VIII Ep. 172.

33. *Electo Lundensi* (x). L. a. & d. iisdem. Argumentum ex hoc initio discere licet: "Cum post petitam instantiam, & demum obtentam venerabilis Fratris nostri - - quondam Lundensis Archiepiscopi cessionem, vota Canonorum Lundensium in te, *tunc ipsorum Prepositum*, concorditer convenissent, quia tandem examinato sicut decuit processu electionis tue invenimus eam post publicationem consensuum & collationis fuisse protractam, assensumque tuum priusquam electus fueris requisitum, electionem eandem ex ipsius dumtaxat inordinato processu justitia cassavimus exigente. Verum ne gregi dominico diu deesset cura Pastoris, cum tam per predictum predecesorem tuum, quam Lundense Capitulum, nec non & multorum testimonia intelleximus Prelatorum, quod oneri & honori Lundensis ecclesie scientia, estate & moribus congruebas, te ipsi preficiendum providimus" &c. Deinde de Pallio sibi tradendo edocetur &c. — Indid. Ep. 173.

34. *Suffraganeis Lundensis Ecclesie*. L. a. & d. iisdem. De eadem re. — Indid. Ep. 174.

35. *Capitulo Lundensi*. L. a. & d. iisdem. De re eadem. — Indid.

36. *Uni-*

(x) *Petro Saxonis*? Ex hac Bulla liquet, successorem *Andreae*, sive is *Petrus Saxonis* fuit sive alius, non fuisse antea Episcopum Roskildensem, sed mox ex Præpositura ad Archiepiscopatum Lundensem evectum, nec tantum Vicarium ægri Archiepiscopi *Andreae* (quod suspicabatur LAGERBRING l. c. C. XIV §. 9), sed vere confirmatum, consecratum & Pallio ornatum fuisse. Quomodo autem adhuc a Papa, Literis VI Kal. Eebr. A. VIII datis, nonnisi *Electus* appellari tamen potuerit, (quod docet LAGERBRING l. c.) fateor memet intelligere non posse. Ex his porro ita disputatis sequitur, hunc Archiepiscopi successorem eundem haberi vix posse *Magistrum* P. *Andreae* Sunonis *Nepotem*, quem in cathedra Roskildensi collocare, Pontifices cum *Innocentius* III tum *Honorius* III ei permiserant? (Supra p. 5 N:o 1). Nisi *Andream* huic *Nepoti* suo Episcopatum Roskildensem, comparata licet venia Papali, tamen non dedisse, existimabimus? quod parum verisimile videtur. Cfr. PONTOPPIDAN & RHYZELIUS l. l. c. c.

36. *Universis Christi fidelibus per Regnum Datie constitutis. Later. XII Kal. Febr. A. VIII* (d. 21 Jan. 1224). Bulla Canonizationis *Wilhelmi*, Abbatis Monasterii S. Thomæ de Paraclito (y); de ejus vita & miraculis, jussu Papæ inquisiverant *Abfalon* Archiep. Lundensis, P. Episcopus Roschildensis, & Abbas de Eruado Cisterciensis Ordinis; quorum commendationi suffragabatur etiam Cardin. *Gregorius de Crescentio*, qui Apost. Sedis in his partibus Legatus nuper fuerat. — Indid. a. VIII Ep. 208, p. 143.

37. *Universis Christi fidelibus per Regnum Datie & Suetie constitutis. Later. III Kal. Febr. a. VIII* (d. 29 Jan. 1224). Significat iis Papa, *Wilhelmi* illius canonizationem peractam, & singulis devote pro ejusdem reverentia a die solemnitatis suæ ad octavum ipsius, ad ecclesiam ejus (S. Thomæ de Paraclito) accedentibus, XL dies indulgentiarum promittit. — Indid. Ep. 264.

38. *A. (z) quondam Lundensi Archiepiscopo. Later. XV Kal. Martii a. VIII* (d. 15 Febr. 1224). Impertit ei quam petierat potestatem absolvendi eos qui essent de sua speciali familia, & qui fundos Lundensis ecclesiæ pro sua provisione sibi assignatos inhabitarent, (si forte incidissent in canonem sententiæ promulgatæ, dummodo eorum excessus non esset enormis), & conferendi personis idoneis beneficia in dictis fundis consistentia, cum vacabunt (aa). — Indid. Ep. 267.

39. *Illustri Regi Suetie* (Erico Erics, Balbo) *Later. X Kal. Martii a. VIII* (d. 20 Febr. 1224). Acerbe queritur Papa, in Svecia Clerum, significantibus hoc ei Regni Episcopis, Presbyteris, & aliis Clericis, a Rege gravari expeditionum angariis & aliis

C

liis

(y) Vitam hujus *Wilhelmi*, ex Francia consilio Archiep. *Abfalonis*, ad reformandos Monachos Augustinianos Claustrum *Esikilsöe* (postea ad *Ebelholt* translatus), Dioceseos Roschildensis, cujus Abbas constitutus fuit, vocati, & a. 1202 mortui, exhibet PONTOPPIDAN l. c. p. 608 sqq. Cfr. LANGEBEK l. c. T. V p. 458 sqq.

(z) *Andreae* Sunonis.

(aa) Num hæc traditioni favent, quæ cum lepra fuisse infectum prodit?

liis secularibus exactionibus: a qua impietate Regem graviter dehortatur (bb). — Indid. Ep. 307.

40. *Duci et Principibus Regni Suetie*. L. a. & d. iisd. Ejusdem plane tenoris. — Indid. (bb).

41. *Illustri Regi Suetie* (Erico). L. a. & d. iisdem. Queritur Papa, ad audientiam suam pervenisse, Regni Episcopis insinuantibus, quod vacantibus eorum ecclesiis, quas defendere deberet, Rex bona earum violenter usurpet, & pro sua diripiat voluntate, eaque re redditus earum, qui satis sunt exiles, annihilaret. A quo turpi more ut abstineat, Regem monet, ne contra se iram ejus qui regna transfert et spiritum aufert Principum, provocet, et cogat Papam, contra se tanquam ecclesiasticorum invasorem bonorum, quod grave sibi existeret cogitare. — Indid. Ep. 308. (bb)

42. *Ripensi* (cc) et *Wibergensi* (dd) *Episcopis*. Later. III Idus Jul. a. VII (d. 13 Julii 1224). Episcopus Arusiensis (ee) Papæ significaverat, se frequentibus gravatum infirmitatibus amisisse usum alterius oculi, altero non modicum caligante, ac alias ad tantam debilitatem corporis devenisse, ut ad onus Pontificalis officii se ineptum & imparem recognoscat; quare petierat, ut illud onus ab ipsius humeris removeretur: quod si ita se haberet, jubentur spontaneam ejus cessionem recipere, de redditibus Episcopii, cui ille laudabiliter præsuisse dicebatur, provisionem congruam ei assignantes; concessio etiam eidem ut posset Pontificiale officium exercere, cum non officii sed loci pe-

(bb) Cfr. LAGERBRING I. c. C. XIV §. 6; & A CELSE I. c. p. 57 N.o 10, p. 61 No: 24.

(cc) *Tbuoni*. Vid. PONTOPPIDAN I. c. p. 522 sq.

(dd) *Wiburgensi*, *Gumnero*. Vid. PONTOPPIDAN I. c. p. 594 sq.

(ee) Sine dubio *Aarbusiensis*, cum Episcopis *Jutiæ* hoc negotium demandetur. Quis vero ille hoc tempore fuerit, sive *Petrus II* (*Vognsøn*), sive *Skelmo*, sive *Petrus III*, Danis eruditis discipandum relinquitur. Cfr. PONTOPPIDAN I. c. p. 526 sq.

petierit cessionem; Arufiensi vero Capitulo eligendi sibi novi Episcopi licentiam tribuant. — Indid. Ep. 522.

43. *Eidem. Reate Id. Aug. a. X.* (d. 10 Aug. 1225) Ad quatuor ab eo propositas quæstiones, ritus quosdam ecclesiasticos spectantes, responsum datur. — Indid. Ep. 16.

44. *Archiep. Upsalensi* (Olavo Basatômir). *Reate II Id. Augusti a. X* (d. 12 Aug. 1225). Rogat Papa & mandat, ut J. (ff) Diacono Cappellano Archiepiscopi, pensatis meritis ejus, quippe qui diu Parisius scholasticis instituerat disciplinis, et per biennium divinis devote vacaverat obsequiis in partibus transmarinis) provideret ei in beneficio competenti. — Indid. a. X Ep. 12, p. 76. t.

45. *Archiep. Lundensi* (Petro? (gg)). *L. a. & d. iisd.* Conceditur ei potestas ad quinquennium, vice Papæ absolvendi incendiarios provinciæ suæ, ac manuum in personas ecclesiasticas injectores (satisfactione tamen competenti læsis comparata), nisi qui ob enormes excessus ad Sedem Apostolicam mitti deberent. — Indid. Ep. 14.

46. *Episcopo Arosiensi* (Fr. Roberto). *Reate XI Kal. Dec. a. X* (d. 21 Nov. 1225). Licet in juventute vovisset, ab esu carnis perpetuo abstinere; quia nunc tanta est corporis infirmitate gravatus, ut non possit incedere nisi ab aliis sustentatus, unde ei a Clero et populo suadetur ut vescatur carne pro viribus corporis reparandis, hoc ei permittitur, cum idem etiam fratribus Cisterciensibus aliisque religiosis, ægris liceat: ita tamen ut in recompensationem hujus permissionis aliquam specialem elemosinam faciat. Significat præterea Papa, sese accepisse XX marcas argenti de censu — b. Petri, ab Episcopo sibi misas. — Indid. Ep. 113 p. 97. t.

C 2

[47. Ma-

(ff) Num *Jarlerio*, qui in Archiepiscopatu ei successit?

(gg) Successori *Andreae*. Cfr. supra not. (x).

47. *Magistro & Fratribus Militie Christi in Livonia. Later. III Id. Dec. a. XI* (d. 10 Dec. 1226). Confirmat compositionem inter eos ex parte una, & *Hermannum* Episcopum *Lealensem* ex altera, super quibusdam terris, mediantibus (*Alberto*) *Rigenfi* Episcopo & ejus collegis factam, & hic verbotenus insertam (datamque *Rigæ* a. 1224, 10 Kal. Aug. (*hh*)) — Indid. a. XI Ep. 401.

48. *Iisdem. L. a. & d. iisd.* Confirmat sententiam quam tulerat *Wilhelmus* Episc. *Mutinentis*, *Sedis Apost. Legatus*, inter *Magistrum* & *Albertum* Episcopum *Rigensem* de jurisdictione utriusque, respectu tertiæ partis *Livoniæ* & *Lettiae*, quam Episcopus *Magistro & Fratribus* suis donaverat (*ii*), (quæ sententia tota verbotenus inseritur, data *Rigæ* a. 1226 mense Aug. Indictione XIII), quaque ex utriusque partis concessione definitur, "quod *Magister* respondeat sub Episcopo, *Clerici Magistri* in spiritualibus tantummodo respondeant sub Episcopo, & omnes causas spirituales idem Episcopus audiat: *Fratres autem & omnes habitantes* in parte *Magistri*, sub *Magistro* solummodo respondeant, salvo eo quod possint a diffinitiva sententia, si voluerint, ad Episcopum appellare" — Indid. Ep. 402.

49. *Episcopo Rigenfi* (*Alberto*). *L. a. & d. iisdem.* Tribuitur ei potestas excommunicationis vel interdicti sententias relaxandi, quas in *Magistrum & Fratres Militie Christi*, vel eorum possessiones in *Semigallia* sitas, ab Episcopo *Semigalliae* contigerit promulgari; nisi idem Episcopus ipse, a *Rigenfi* commonitus, easdem, infra terminum ab hoc præscriptum, relaxare curaverit. Si autem *Rigenfis*, causa prædicandi ad loca

(hh) Legitur etiam apud *JOH. GOTTF. ARNDT, Der Liefständischen Chronik Andrer Theil* p. 16, & *FRID. CONR. GADEBUSCH Livland, Fabricbücher* (1 Th. p. 176 not. a.).

(ii) Cfr. *ARNDT* l. c. p. 15, *GADEBUSCH* l. c. p. 172, not. b). Hic contendit, *Wilhelmum* ante a. 1225 in *Livoniam* non venisse.

ca remotiora ierit, alicui viro prudenti interim illas vices suas committere ei permittitur. — Indid. Ep. 403.

50. *Archiepiscopo Lundensi (Petro?). Laterani II Nonis Febr. A. XI* (d. 4 Febr. 1227). Conceditur ei, petenti, potestas, eos subditorum suorum, tam Clericos quam laicos, qui in nefarios coitus, cum consanguineis, brutis & pueris collapsi sunt, debita iis imposita poenitentia absolvendi. — Indid. Ep. 530.

51. *Eidem. L. a. 8^a d. iisdem.* Datur eidem licentia, cum nonnullos qui sacros ordines excommunicati susceperant et divina officia celebraverant, dispensandi, cum propter viarum discrimina venire ad Apostolicam Sedem sine nimia difficultate non possent; ita tamen, ut ad casus futuros hanc licentiam extendere non liceret. — Indid. Ep. 531.

GREGORIUS IX.

1. *Archiep. Nidrosiensi & Episcopo Bergensi. Perusi Idib. Febr. Pontificatus Anno II* (d. 13 Febr. 1229). *Haquinus Haquinus* Rex Norvagiæ, de coronatione sua Papæ scripserat, qui Archiepiscopo Lundensi & Episcopo Scarensi rem demandaverat examinandam. Quia vero Rex Archiepiscopum habebat suspectum, de alio in ejus locum subrogando Papam rogare decreverat; cumque iisdem Archiepiscopus & Episcopus interim decessissent, Papa negotium Nidrosiensi & Bergensi committit, ut juxta mandatum quod Lundensi & Scarensi olim direxerat, in rem inquirent, & veritatem inventam sibi literis intiment, ut securius procedere valeat. (a) — Ex Registro Literar. Apostolicar. Greg. P. P. IX, An. II, Ep. 85 p. 99.

2. *Clero & populo Guthlandie. Perusi XII Kalend. Febr. Pontif. A. III* (d. 21 Jan. 1230). "Cum ex antiqua consuetudine

C 3

"dine

(a) Cfr. de hac causa A. CELSE I. c. p. 65, N:o 9, & PEDER CLAUSSENS *Norriges Beskriffuelse* p. 614.

"dine obtentum sit in Guthlandia, ut in tres partes divideren-
 "tur decime integre persolue, quarum una deputaretur fabrice,
 "secunda usibus Clericorum, tertia pauperibus eroganda, & super
 "hoc -- (*Carolus*) Lingacopensis Episcopus loci Dioecesanus moverit
 "questionem, tandem mediante -- (*Andrea*) Lundenfi Archiepiscopo
 "inter vos ex parte una, & ipsum Episcopum ex altera, super hiis
 "talibus compositio intervenerit, quod in eodem statu earundem
 "decimarum distributio permaneret, ----. Nos ergo vestris pre-
 "cibus inclinati, compositionem ipsam, -- auctoritate apostolica
 "confirmamus &c. (*b*). — Indid. A. III Ep. 109, p. 151 t.

3. *Univerſo Clero Guthlandie. Perus. X Kal. Febr. A. III.*
 (d. 23 Jan. 1230). Confirmat statutum Archiep. Lundenſis
Andreae, & *Wilhelmi* Episc. Mutinensis, Sedis Apost. Legati, qui
 ratum esse jusserant morem quo "Presbyteri ecclesiarum Guth-
 "landie propter sterilitatem & angustiam terre, de institutione
 "antiqua tam ex feno quam ex annona decimam percipie-
 "bant, & singularum ecclesiarum parrochiani presbyteris singu-
 "lis, ex eadem institutione, in fundis ecclesiarum domos debe-
 "bant construere necesarias, & constructas cum collapse fuerint
 "refarcire; ac fuit nichilominus institutum, ne cuiquam pro-
 "pter angustiam terre liceret de prediis capitalis portionis sue ec-
 "clesie ultra decimam partem in extremis relinquere, ac post-
 "modum ad supplendam tenuitatem hujusmodi donationis iterum
 "institutum fuit, ut quilibet positus in extremis bona mobilia labo-
 "re proprio acquisita totaliter ecclesiis posset relinquere, vel
 "pauperibus conferenda. — Indid. Ep. 108.

4. O.

(*b*) Cfr. A. CELSE p. 61 N:o 27. Qui conventionem hanc, inter Clericos
 (& incolas) Gotlandie ab una parte, & Lincop. Episc. *Carolus* (hu-
 jusque succesorem *Benedictum*) ab altera factam, atque ab *Andrea* Archiep.
 Lund. Apost. Sedis Legato ac Sveciæ primatæ roboratam, ipsis Literis
 confirmatoriis *Wilhelmi* Ep. Mutinensis & Legati Apostolici (datis Wis-
 byæ a. 1226, & in Bullario Peringsköld. reperiundis) insertam fuisse,
 docet. — Cfr. (de hac & proxime sequenti Bulla) etiam supra p.
 6, N:o 3.

4. O(c) *Sancti Nicolai in Carcere Tulliano Diacono Cardinali, Apost. Sedis Legat. Laterani II Nonas Aprilis A. IV* (d. 4 Apr. 1230). Licet Papæ *Innocentius & Honorius*, volentes *Livonienfem Ecclesiam*, & alias in partibus illis de novo creandas, ad manus Sedis Apostolicæ specialiter retinere, pluries *Bremenfi & aliis Archiepiscopis circumpositæ regionis* mandassent, ne in eis sibi jurisdictionem jure Metropolitico vindicarent (d): tamen, nuper vacante Ecclesia Rigenfi, prædictus *Bremenfis Albertum Clericum, Episcopum* in ea constituerat, se fuisse diu in quasi possessione ordinationis hujusmodi asseverans; Capitulum vero Rigenfe *Nicolaum Canonicum S. Mariæ Magdeburgensem, Præmonstratensis Ordinis, Episcopum* elegerat. Quare Legato mandatur, ut primum tentet candidatum utrumque ad spontaneam renuntiationem permovere; quod si non succeserit, deinde electione Archiep. *Bremenfis* examinata, si illam justam repererit, eam confirmet quidem, sed prohibeat simul, ne ille in posterum hoc sibi jus arroget; aut si illius ordinatio minus legitima sit, electionem Capituli examinet, ac aut confirmet, ubi canonicam fuisse repererit, aut ipse de idoneo illis Episcopo provideat (e). — Indid. A. IV, Ep. 6.

5. *Bergenfi & Stavengrenfi Episcopis, & Abbati S. Mariæ de Stanleia, Cisterc. Ordinis. Reate V Idus Sept. A. V.* (d. 9 Sept. 1231). Idem illis negotium, in causa Regis Haquini, peragendum demandatur, quod Archiep. *Nidrosiensis*, qui mortuus interim fuerat, & Episc. *Bergenfi* commissum fuisse, nuper vidimus. p. 21, N:o 1. — Indid. A. V, Ep. 132.

6. *Episcopo Semigallienfi (Balduino de Alna). Reate V. Kal. Febr. a. V.* (d. 28 Jan. 1232). Conceditur ei officium Legati

(c) *Ottoni*. Cfr. GRÜBER. *Origines Livonia Sacre & Civ.* p. 183 not. (g).

(d). Cfr. GRÜBER l. c. p. 230 N:o XX, & p. 266 N:o XLV.

(e). Cfr. GRÜBER l. c. p. 183 not. (g), & GADEBUSCH l. c. p. 212 sq. Unde discere licet, sententiam Legati, secundum Rigenfes, fuisse latam.

Legationis Apostolicæ in *Livonia*, *Gothlandia*, *Winlandia* (f), *Hestonia* (g), *Semigallia*, *Curlandia*, & cæteris neophitorum & paganorum provinciis & *insulis circumpositis*, cum plena potestate ad illud officium pertinente (h). — Indid. Ep. 172.

7. *Eidem, Apostolicæ Sedis Legato. Reate III Kal. Febr. a. V* (d. 30 Jan. 1232). Mandatur ei, ut in quibuscunque terris in *Livoniæ* & *Eustoniæ* (*Estoniæ*) partibus, ac regionibus circumpositis, ad fidem Christi conversis, quæ non sunt diœceses limitatæ (i), ipsas ad manus Pontificis recipere non postponat, (k) potentia & ecclesiastica & seculari in auxilium adhibita. — Indid. Ep. 178.

8. *Rigenfi & Lealensi Episcopis* (Nicolao & Hermanno) & *Fratribus de Militia Templi de Livonia*, & *universis civibus Rigenfibus. L. a. & d. iisdem*. Jubentur, sub gravi comminatione, ex sententia *Mutinenfis Episcopi* (*Wilhelmi*) Legati Apostolici, Provincias *Wironiæ*, *Gervæ*, *Maritimæ* & alias inter *Teutonicos* & *Danos* controversas, *Romanæ Ecclesiæ*, (ejus nomine ab Episcopo *Semigallienfi*, *Sedis Apost. Legato*, regendas), tradere: idque non obstantibus literis a Sede Apostolica vel *F. Jerusalem* & *Siciliæ Rege*, seu nato ipsius, impetratis. — Indid. Ep. 177.

9. *Episcopo Semigallienfi, Apostolicæ Sedis Legato. Reate III Non. Febr. a. V.* (d. 3 Febr. 1232). Ecclesias in partibus *Livoniæ*, *Winlandiæ*, *Hestoniæ*, *Semigalliæ*, *Curlandiæ* ac cæteris

(f) *Wenedia*, *Wendorum* vicinorum terra.

(g) *Estonia*: quod nomen varie ab hominibus peregrinis pronuntiabatur & scribatur.

(h) Habetur apud GRUBERUM I, c. p. 269. Cfr. de hoc *Balduino* Id. ibid. p. 183 not. (g).

(i) Hoc est, quarum limites jam sint certi & definiti.

(k) Voluisse Pontifex videtur has provincias, *Rigenfium* & *Fratrum Militiæ Christi* særæ subtractos dominationi, suo subicere regimini, permissos illuc Legatos administrandas?

ris neophytorum provinciis & insulis circumpositis, utpote adhuc parvulas & infirmas, Pontifex ei personaliter quoad victurus esset fiducialiter committit, ut eo teneriori foveantur cura; quam ut iis impendat, simul monet. — Indid Ep. 181.

10. *Eidem L. a. & d. iisdem.* Cura Episcopatum *Revaliæ, Wironiæ* ac aliorum de *Livonia, Winlandia & Hestonia*, dum vacant vel eorum Episcopi sunt absentes, eidem demandatur — Indid. Ep. 182.

11. *Eidem. L. a. & d. iisdem.* Mandat ei Pontifex, ut universis fidelibus intra suæ Legationis terminos constitutis severe prohibeat, ne cum *paganis* terrarum illarum, aut *Rutenis*, sive super pace vel treuga tenenda, seu aliquo censu taxando, sine Legati assensu inire præsumant; contradictores autem & ecclesiastica & civili, si opus fuerit, potestate adhibita, compescat. — Indid. Ep. 174.

12. *Episcopo & Capitulo, Militibus Christi & Civibus Rigensibus. L. a. & d. iisd.* Jubentur obsides de *Curlandia, Semigallia, Oslia* &c, quos tenerent resignare, Ecclesiæ Romanæ nomine, cum iisdem provinciis, Episcopo Semigallienfi, Apostolicæ Sedis Legato regendas, non obstante arbitrio ab eodem iis extorto, vel literis quibuscunque super divisione terrarum, auctoritate Apostolica iis concessis. (k) — Indid. Ep. 176.

13. *Episcopo & Capitulo majoris ecclesiæ & Civibus Rigensibus ac Militibus Christi de Livonia. Reate II nonis Febr. a. V* (d. 4 Febr. 1232). Cum Papa *Balduinum* in Episcopum Semigallienfis ecclesiæ promovisset, munus consecrationis propriis manibus eidem impendens, simulque officium Legationis in illis parti ei commisisset; severe jubentur Semigalliam cum pertinentiis & obsidibus ei tradere (k) non obstantibus literis quibuscunque antea a quocumque concessis, aut alio quocumque acquisitionis titulo, ut donatione, venditione vel alienatione, facta ab L. (*Lamberto?*) qui se quondam pro Episcopo Semigallien-

lienſi gerebat, ſed canonicum non habuerat ingreſſum ibidem, quod eſſet inſtitutus ab Epifcopo Rigenſi, qui inſtituendi ſolummodo Epifcopos auctoritatem, non ſubſtituendi in terris de novo converſis, eccleſiis cathedralibus jam ædificatis, habebat. — Indid. Ep. 175.

14. *Eidem. Reate non. Febr. a. V* (d. 5 Febr. 1232). Mandatur ei, ut coërceat ambitionem & pervicaciam Epifcopi Rigenſis (*Nicolai*), qui inſtigante humani generis inimico, ſpreta prohibitione Sedis Apoſtolicæ & *Ottonis* (de quo ſupra), Legati Apoſtolicæ, inter alios auſus nefarios, "plantationem novellam ad catholicam fidem converſam, a ſervitute diaboli liberatam ſuæ ſubjicit ſervituti, cui (plantationi novellæ) Epifcopus Semigallienſis, in favorem fidei, de aſſenſu Rigenſis Capituli & Militum Chriſti de Livonia, Eccleſia Rigenſi vacante, ſtatim indulſerit libertatis; propter quod timor incutitur convertendis, & ad apoſtaſiam converſi etiam provocantur (1). Quare monetur, ut, advocato etiam ſi neceſſe fuerit, brachio ſecundari, eum per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione remota, compeſcat, — Indid. Ep. 173.

15. *Decano & Canonicis Roſcildenſibus, tam præſentibus, quam futuris canonice ſubſtituendis, imperpetuum. Spoleti per manum Magiſtri Barth. Sanctæ Romane Eccleſiæ vicecancellarii, V Kal. Junii, Indict. V, Incarnationis Dominicæ a:o MCCXXXII, Pon-*

(K) Ut ſtudium Pontificis, ſortem mitigandi infeliciam horum hominum, (qui ſub prætextu religionis propagandæ, non ſolum inſulte bello erant invaſi, trucidati, ſpoliati, ſed etiam per ſummam injuriam in ſtatum ſervitutis redacti) laude eſt (ſive illud Theologicæ, ſive Philoſophicæ, ſive Politicæ ſpectes) digniſſimum; ita nomini Epifcopi perpetuam inurit infamiæ maculam, quod patronus nefarii fuerit conſilii, quo non tantum illis miſeris, ſed ſerpe etiam eorum poſteritati, jugum crudelis ſervitutis fuit impoſitum! — *Militibus* autem (qui ſe dicebant) *Chriſti*, non admodum honorificum, ex *Alberto* (ad a. 1232 p. 542) exhibet teſtimonium GRUBER I, c. p. 183 not. g).

Pontificatus vero *D. ni Gregorii P. P. IX* a:o VI. (d. 28 Maji a. 1232) Annuens precibus illorum Pontifex, exemplo prædecessoris sui *Alexandri* (m) recipit Roschildensem ecclesiam sub sua & b. Petri protectione, jura & privilegia ejus confirmat, & constituit ut insula *Rojanensis* (n), de manibus paganorum ademta, eidem ecclesiæ & Episcopo sit subiecta. — Indid. a. VI Ep. 13.

16. *Archiepiscopo Lundensi* (Uffoni vel Offoni). *Anagnie III non. Decemb.* a. VI (d. 3. Dec. 1232). Questus fuerat Archiepiscopus, quod cum super incontinentia Clericorum (o) suæ Diocesis canonicam exerceret disciplinam, nonnulli eorum conspiraverint, & tam juramentis quam poenis pecuniariis sese invicem adstrinxerint, ut sibi mutuo adessent & impedirent, ne Archiepiscopus eos posset punire. Quare annuit petitioni ejus Papa, ut conspiratores hujusmodi, adscito auxilio brachii secularis, ubi censuram ecclesiasticam vilipenderent, ei liceret coërcere. — Indid. Ep. 176.

17. *Eidem. L. a. 3 d. iisdem.* Permittitur ei quam petierat Potestas, absolvendi religiosos & clericos seculares suæ provinciae, excommunicatos pro violenta injectione manuum in personas religiosas & clericos seculares, clericos seculares pro detentione concubinarum, clericos & laicos propter incendia, rapinas & sacrilegia, nec non religiosos qui symoniace in suis Monasteriis essent recepti: ita tamen, ut damna læsis resarcirent, & concubinis a se abjectis, sufficientem exhiberent cautionem de illis vel aliis minime resumendis; ac ut vel poenitentia vel poena conveniens iis injungeretur, atque qui enormiter peccaverant, ad Sedem Apostolicam mitterentur. — Indid. Ep. 177.

D 2

18. *Ei-*

(m) Cujus Bullam exhibet PONTOPPIDAN l. c. p. 407 fqq.

(n) Hoc est, *Rugiensis*, quæ in Bulla *Alexandri* apud PONTOPPIDANUM l. c. vocatur *Ryo*.

(o) Noluisset videntur statutis Papalibus de cælibatu observando, uxori-
busque suis dimitterdis, obtemperare?

18. *Eidem. Anagn. V Idus Decemb. a. VI* (d. 9 Dec. 1232). E-docetur, quomodo manuum impositio in ordinandis Presbyteris & Diaconis fieri debeat, &c. — Indid. Ep. 193.

19. *Eidem. Laterani IV Non. Julii, a. VII.* (d. 4 Jul. 1233). Injungitur ei, ut provideat *Magno* Presbytero suæ Diœcesis, qui latronem sibi mortem intentantem, sui defendendi causa occiderat, adeoque fungi munere non amplius posset, in aliquo stipendio, unde sustentari valeat, ne in opprobrium ordinis clericalis mendicare cogatur. — Indid. a. VII. Ep. 234.

20. *Universis Prelatis per Scarensem Diœcesin constitutis. Laterani VIII Id. Febr. a. VII* (d. 6 Febr. 1234). Quod prædecessor suus *Honorius*, iis inculcaverat de *Procuracionibus* (p) Episcopo suo sine tergiversatione exhibendis (q), gravi adjecta comminatione repetit. — Indid. Ep. 530.

21. *Episcopo Scarenfi* (Stenaro). *L. a. & d. iisdem.* Pontifex graviter ferens, quod audivisset nonnullos Sacerdotes & Clericos illius Diœceseos, relictis his quæ ad Deum pertinent, se negotiis secularibus immiscentes, in foro seculari laicis ut advocatos patrocinium in causis tam criminalibus quam civilibus præstare; mandat Episcopo, ut ipsos, nisi propriam vel ecclesiæ causam aut miserabilium personarum fuerint, prosecuti, monitione præmissa per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, inde cohibeat. — Indid. Ep. 533.

22. *Eidem. L. a. & d. iisdem.* Mandatur Episcopo, ut laicos (quibus quamvis religiosi, disponendi de personis & rebus ecclesiasticis nulla est attributa potestas, quosque obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi), qui cum prælati

(p) "*Procuraciones* Episcoporum, quæ debentur a Sacerdotibus, cum Ecclesias sibi subditas visitant. — Quæ — interdum" (per abusum) "in summam pecuniarum conversæ sunt, quæ ipsis etiam non visitantibus erat persolvenda". *Glosar. Cangianum* in hac voce.

(q) Vid. supra p. 12, N:o 18.

lati ecclesiarum non obtemperant beneplacitis eorundem, protinus illos spoliatos bonis omnibus ab ecclesiis ipsis ejiciunt, & intrudunt alios, primum moneat, ut ab hujusmodi præsumptione desistant, & deinde refractarios per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, coërceat: cum Papa nolit, tam abusivas enormitates sub dissimulatione transire, ne per impunitæ transgressionis exemplar blandiatur aliis ad offensam. — Indid. Ep. 531.

23. *Eidem. Laterani VII Id. Febr. a. VII* (d. 7 Febr. a. 1234). Confirmatur Episcopo petenti potestas, quum in Dioecesi sua tot Capellæ consistent, ut propter tenuitatem reddituum sacerdotes in iis nequeant inde sustentari, adeoque pauci aut nulli reperiantur qui velint earum obsequiis applicari, eas uniendi, prout expedire secundum Deum videret. — Indid. Ep. 526.

24. *Eidem & Abbati de Warnem, Scarenfis Dioecesis. Laterani VI Idus Febr. a. VII* (d. 8 Febr. a. 1234). Questi erant Prælati & Clerici Scarenfis Dioecesis, quod Parrochiani eorum oblationes, quæ in Sanctorum festivitibus Ecclesiis obveniunt eorundem, quandoque, suis usibus applicant, interdum vero Ecclesiarum fabricæ deputant, ipsis oblationibus penitus destitutis. Quare mandat Papa, ut dictos parrochianos, (monitione præmissa, ut ab hujusmodi præsumptione conquiescant) Episcopus & Abbas per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compellant. — Indid. Ep. 532.

25. *Episcopo Scarenfi. Laterani Idibus Febr. a. VII* (d. 13. Febr. 1234). Conceditur ei potestas in omnes raptores & invalores bonorum ecclesiasticorum suæ Dioecesis, competenti monitione præmissa, ecclesiasticam censuram, appellatione remota exercendi, eosdemque excommunicatos singulis diebus & festivis, pulsatis campariis & candelis accensis, si expedire viderit, solenniter nuntiandi. — Indid Ep. 538.

26. *Epi-*

26. *Episcopo Lealensi* (Hermann) & *Tarbatensi*, --- *Lealensi*. *Dioc.* & --- *Rigenf. Prepositis. Perusii XII Kal. Decemb. a. VIII* (d. 20 Nov. 1234). Quia Papæ innotuerat, quod N. (*Nicolaus*) Episcopus Rigenfis, Magister (Folquinus) & Fratres Militiæ Christi in Livonia, & cives Rigenfes, calcata reverentia Sedis Apostolicæ, B. (*Balduino*) Semigallienfi Episcopo, dum in partibus illis Legationis officio fungeretur, in persona ejus & sociorum suorum, ac neophytis & aliis Ecclesiæ Romanæ fidelibus, damna gravia & injurias quam plurimas irrogaverant, terras, possessiones & alia bona quæ b. Petri juris existunt, per violentiam occupantes &c.: mandat Episcopo Lealensi &c., ut cogant eundem Rigensem Episcopum personaliter, Magistrum autem, Fratres & Cives prædictos per procuratores idoneos, appellatione sublata, ante festum Nativitatis b. Mariæ primo venturum, (d. 8 Sept. anni sequentis) coram Pontifice comparere, responsuros super iis quæ in cedula Bullæ inclusa continentur; simul ipsi etiam jubentur præsto esse, & illos quorum nomina in eadem cedula continentur, ut testes, per censuram ecclesiasticam compellere ut ad Sedem Apostolicam accedant (r). — Indid. Ep. 339 a. VIII.

27. *Archiepiscopo Lundensi* (Uffoni). *Viterbii XVI Kalend. Januar. a. IX* (d. 17 Dec. 1235). Ad instantiam ejus, per missos ad Papam nuntios (Th. & Andream Canonicos Lundenses) prolatam, transmittit ei per hos pallium, novo Archiepiscopo Ubsalensi (*Farlerio*), ut qui Lundensi jure primatis subfit, assignandum, sub forma quam sub bulla interclusam simul adjungit (s). — Indid. a. IX Ep. 321.

28. *W.*

(r) Cfr. supra p. 24 sqq., N:o 7 — 14.

(s) Cf. supra p. 1, N:o 2. Hæc esse eadem videtur Epistola Papæ Gregorii IX, de qua commemoratur apud Nihil. A. CELSE l. c. p. 67 N:o 29, & BENZELIUM *Monum. vet. Ecclesiæ Sviogoth.* p. 197 sq: sed ex qua non multum lucis ad dirimendam controversiam ab hoc tactam redundat: nisi quod de *Farlerii* tamen Archiepiscopi agi ad minus hoc suum aditu, satis patet.

28. *W.* (Wilhelmo) *Episcopo quondam Mutinensi, Penitentiaro nostro, Apostolicæ Sedis Legato (t). Viterbii nonis Febr. a. IX. (d. 5 Febr. 1236).* Cum in *Revela, Vironia* & quibusdam aliis terris Legationi suæ commissis, tanta esset temporalium rerum inopia, ut non solum unius uni, sed etiam vix duorum Episcopatum uni Episcopo sufficiant facultates; concedit ei Papa potestatem Episcopatus uniendi ac dividendi, transferendi de uno loco in alium, instituendi de novo Episcopos & consecrandi, & limitandi Episcopatus, in prædictis terris, cum utilitas & necessitas hoc exposcat: in *Revela* & *Wironia* *Lundensis ecclesiæ jure salvo. (u).* — Indid. Ep. 369 a. IX.

29. *Eidem (G. h'e. Guilielmo). Viterbii XI Kal. April. a. X. (d. 22. Martii a. 1236).* Cum terra *Eltoniæ* de ritu paganorum per industriam (*Waldemari*) Regis Danorum & *Andree* *Lundensis Archiepiscopi* (hoc narrante, ad cultum devenisset Christianum, idem Archiepiscopus de licentia Sedis Apostolicæ tres Episcopatus, scil. *Lealensem, Vironensem & Revalensem* creavit ibidem, ipsas suffraganeos *Ecclesiæ Lundensis* constituens, in singulis Episcopos ordinando; in quorum possessione pacifica cum eadem Ecclesia aliquandiu permansisset, tandem captivato Rege prædicto, Fratres Militiæ Christi in *Livonia*, & quidam alii ipsi terræ vicini, violenter occupantes eandem, eiectione inde Episcopis, non solum temporalia, sed spiritualia suis usibus applicarunt. Quare cum Archiepiscopus petat eorum restitutionem, mandat Legato Papa, ut ad manus suas spiritualia ipsa recipiens, vice Pontificis, ad ipsa in eisdem Episcopatibus restituat Archiepiscopum memoratum. Super Episcopatu vero *Lealensi* sic ipsi Ecclesiæ studeat providere, quod ejus justitia non lædatur. — Indid. a. X, Ep. 19.

30. *Ei-*

(2) Secundum jam, in *Livoniam* Legato profecto. Cfr. supra p. 20 not. (22), & Bullam Papalem apud GRUBERUM l. c. p. 270 N:o L, legendam.

(u) Cfr. supra p. 2, N:o 5.

30. *Eidem. Viterbii III Id. Aprilis, a. X* (d. XI Apr. 1236). Jubetur Castrum quod Revalia nominatur, ad manus suas, nomine Pontificis recipere, & deinde cum pertinentiis suis Regi Dacie restituere: qui, concedentibus *Innocentio* & *Honorio* Romanis Pontificibus, ut terram quam de manibus paganorum eriperet, regno suo & ejus ecclesiis applicaret, Estoniam occupaverat, & prædictum castrum ibi firmaverat. Rege autem postmodum captivato, Fratres Militiæ Christi in Livonia, mandante Magistro Johanne, Legati Capellano, castrum obsederant, & sic custodes a Rege inibi deputati illud Magistro & Fratribus dictæ Militiæ, illud Ecclesiæ Romane nomine recipientibus, reddiderant. Simul vero hanc Papa conditionem præscribit, ut inter Regem ex una parte & Fratres aliosque qui Castrum illud detinent, ex altera, firma pax & amicabile compositio intercedat, pactationibus, renuntiationibus & cautionibus idoneis interjectis, quod pro damnis & injuriis hinc inde illatis, nullatenus de cætero alter alterum molestat, & super his omnibus ad invicem se absolvant. — Indid.

31. *Archiepiscopo Lundensi (Uffoni). Viterbii 3 Idus Aug. a. XI* (d. 11 Aug. 1237). Significaverat Episcopus Roschildensis, executores testamenti *Exberni* quondam Militis, quod cum hic in extremis agens certas res de bonis suis certis personis conferri, & alia bona sua pauperibus & piis locis mandasset erogare (prout per litteras ipsas sigillo signatas & plurimum bonorum virorum testimonium potest probari); *Margarita* mater & heres ipsius, juxta quandam pravam illius terræ consuetudinem, videlicet, quod si probatur per testes, qui nominati dicuntur (*namund?*), quod decedens aliquid in testamento alicui non dimisit, testamentum decedentis non valet, licet contrarium per authenticas literas & idoneos testes probetur, negativam hujusmodi se asserens probaturam, occasione talis abusus malitiose impedire præsumit, quo minus dictus Episcopus testamentum ipsum possit executioni mandare. Qua-

Quare jubet Papa dictam mulierem ab Archiepiscopo per censuram ecclesiasticam compelli, ut testamentum sine difficultate executioni mandari permittat. — Indid. a. XI Ep. 189.

32. *Archiepiscopo Lundensi* (Eidem). *Laterani XIV Kalend. April. a. XI.* (d. 19 Mart. 1237). Petierat Rex Daciæ (Waldemar) ut cum Petro, Andrea & Jacobo, Clericis suis, quos idem Rex meritorum suorum intuitu libenter gratia prosequitur, & quorum quilibet unum beneficium obtinet, curam habens animarum annexam, Pontifex dispensaret, ut singuli unum adhuc beneficium cum simili cura, si eis canonice offeratur, obtinere valeant. Quare mandat Archiepiscopo, ut cum eisdem Clericis, si ad id ipsorum merita sibi suffragari cognoverit, nomine Pontificis dispenset. — Indid. Ep. 461.

33. *Eidem, & Episcopo Roskildensi. Laterani IV Kalend. Febr. a. XI.* (d. 29 Jan. 1238). Petierat (*Waldemar*) Rex Danorum, ut cum inter Reges Danorum ex una parte, & Sclavos ab altera, gravis discordia sit & fuerit, liceat sibi pro reformanda inter ipsos concordia, quandam neptem suam, B. (*Barnimo I?*) Duci Pomeraniæ, cui eadem in quarto gradu attinere dicitur, tribuere in matrimonium. Quare jubet Papa, ut Archiepiscopus & Episcopus, inquisita super præmissis diligenter veritate, quod invenerint ei fideliter rescribant, ut eorum relatione sufficienter instructus, quod super hoc expedire viderit, disponat. — Indid. Ep. 380.

34. *Nobili viro (Barnimo?) Duci Pomeraniæ. Anagninæ II nonas Sept. a. XII* (d. 4. Sept. 1238). Suasu Archiepiscopi Lundensis & Episc. Roschildensis, annuit Papa petitioni Regis Daciæ & Ducis Pomeraniæ, atque permittit ut hic neptem illius in matrimonium ducat (v). — Indid. a. XII Ep. 249.

E

35. *Ar-*

35. *Archiepiscopo Lundensi* (Eidem) & *Episcopo Burgulianensi* (x) (Johanni) & *Archidiacono Lundensi*. *Anagnie VIII Kalend. Sept. a. XIII* (d. 25. Aug. 1239). Significaverat Papæ Episcopus Roskildensis, *Principem, Majorem & populum Rugianorum* (qui ad suam diocesim pertinebant) quandam pravam consuetudinem observantes, usurarum lucra quæ *Poddas* vulgariter appellant, sequi: nempe creditorem a debitore certam quantitatem annonæ, lini & aliarum rerum, quæ longe plus quam in duplo pecuniam mutuam excedunt, recipere annuatim; præterea a debitore pro licentia filiam suam collocandi 5 solidos poscere; nec non pro quolibet animali quod hic vendit, certam pecuniæ summam. Ac si debitor, ante mutuatæ fortis solutionem moritur, eadem conditio ad hæredes transit; quorum si aliquis solvendo non fuerit, supponitur ei in judiciali foro fasciculus straminis, a quo præsentibus habitatoribus terræ suæ deicitur, & in perpetuam creditoris servitutem redigitur. Quare Papa, primum literis suis eos a turpi hoc more dehortatus, mandat Archiepiscopo & Episcopo ut si dicti Princeps, Major & populus admonitionem suam neglexerint, eos ad parendum per censuram ecclesiasticam compellant. — Indid. a. XIII Ep. 106.

36. *Arusiensi* (Petro III) & *Wibergensi* (Gunnero) *Episcopis* (y). *Laterani IX Kalend. Decemb. a. XIV* (d. 23 Nov. 1240). Significaverat Rex Daciæ (*Waldemarus*), licet ipse & progenitores sui in coronatione sua jurasent, se jura regni & honorem coronæ illibata servaturos, eosdem tamen, propter quorundam importunitatem quasdam abalienationes fecisse, in honoris regii & regni sui grave præjudicium & jacturam; quare petierat super hoc sibi a Papa provideri. Annuit hic; mandans Episcopis, ut auctoritate Apostolica hanc Regi facultatem tribuant: ita

(x) *Burgulanensis* (Börghum) in *Futlandia*. Vid. PONTOPPIDAN l. c. p. 599.

(y) De Episcopo *Aarbusiensi* vid. PONTOPPIDAN l. c. p. 587, & de *Wiburgensi* ib. p. 594 199.

ita tamen, ut aliorum justitia non lædatur, & quæ ad ecclesias & alia pia loca, donationis seu alio justo titulo devenerunt, obligationibus seu promissionibus super hoc factis nequaquam obstantibus, excipiantur. — Indid. a. XIV. Ep. 178.

INNOCENTIUS IV.

1. *Archiepiscopo Lundensi* (Uffoni) & *Suffraganeis suis*. *Lugduni X Kalend. Martii a. II* (d. 20 Febr. a. 1245). Cum qui de Estoniæ partibus ad fidem Christianam sunt conversi, a barbaris & paganis circumstantibus multipliciter molestantur, & propterea Rex Daciæ contra hos viriliter se accingat; Archiepiscopo & Suffraganeis suis Papa mandat & in remissionem peccatorum injungit, ut subjectos sibi populos attentent efficaciter inducere, ut contra hujusmodi gentes ydolatras arma capiant: promittens omnibus qui ad partes illas accedentes per annum in hujusmodi Jesu Christi servitio morati fuerint, eandem indulgentiam quæ transeuntibus in Terræ Sanctæ subsidium est concessa. — "Ex Registro Innocentii P. P. IV, a. II Ep. 344."

2. *Archiepiscopo Upsalensi* (Jarlerio) & *Priori Provinciali Ordinis Fratrum Predicatorum in Dacia*. *Lugd. IX Kal Mart. a. II* (d. 21 Febr. a. 1245). Hæc Epistola longior non est, quam ut eam totam transcribere facile liceat. "Thomas Episcopus Finlandiæ (a) nobis humiliter supplicavit, ut cum idem quendam fecerit mutilari, qui hujusmodi occasione mortem incurrit, ac

E 2

"quos-

(a) Verisimile valde videtur, nostram hoc loco *Finlandiam* intelligi (cujus nomen varie solet in scriptis vetustis corrumpi). Præfuit hoc tempore Ecclesiæ *Fennicæ* Episcopus *Thomas*, Anglus; quem etiam, Sede sua relicta, in *Gotblandiam* migrasse, atque ibi (apud monachos Dominicanos) diem a. 1248 obiisse, constat. De aliquo agi Episcopo Suffraganeo Archiepiscopi Upsalensis, inde concludas, quod huic negotium datur cessionem ejus recipiendi; cumque *Thomam* antea Monachum fuisse Dominicanum sciamus, intelligi inde potest, cur Archi-

"quosdam litteras Apostolicas presumpserit diabolico instinctu
"falsare, propter quod non potest licite pastorale officium exer-
"cere, cessionem ejusdem recipere curaremus. Nos igitur ip-
"sius saluti providere volentes, mandamus, quatenus cessionem
"eampem vice nostra recipere procuretis, Datum Lugduni VIII
"Kalendas Martii Anno Secundo." — Indid. Ep. 343.

3. Archiepiscopo Lundenfi (Eidem), *Rasbaldensi* (b) &
Arusiensi (c) *Episcopis. Lugd. VI Kal. Mart. a. II* (d. 24 Febr
1245). Monentur, ut cum Rex Daciæ (*Ericus*) contra paga-
nos & barbaros expeditionem molitur (d), ipsum non permit-
tant interim ab aliquibus indebite molestari. — Indid Ep. 347.

4. *Ar-*

episcopo adjungeretur *Prior Proviucialis Ordinis Fratrum Prædicatorum*
in *Dania* (Monachos hujus ordinis *Sveciæ* nondum talem *Provincialem*
habuisse, sed Danico illi hactenus subfuisse, credas?). Causam qui-
dem nostra monumenta aliam, cur *Thomas* Sedem suam relinqueret,
nesciunt, nisi *Ruthenorum & Curonum furorem*, novellam Ecclesiam
Fennicam infestantium; peccatis illis gravibus quorum in Bulla Pontifi-
cis mentio sit, silentio præteritis. Sed fortassis neque hæc propalata
fuerant, adeoque vera dimissionis suæ causa nostris ignota manserat?
Cæterum Papam admodum leniter & mutilationem atrocem (cujus causa re-
ticetur) & gravius illud adhuc peccatum, *diabolo instigante a Tho-*
ma commissum, nempe literarum quarundam Papalium adulteratio-
nem, puniisse, videmus. Quænam vero illæ fuerint literæ Apostoli-
cæ, quas turpi ausu falsaverat, nunc quidem expiscari haud licet; un-
de molesta suspicio Bullas premit plures, suas res spectantes. Nisi
existimandum sit, eundem postea, ubi facti sui poenitentia motus fuit,
adulteratas illas literas ipsum abolevisse? — *Sanctis* *Sveciæ* hunc ad-
focare Episcopum VASTOVIVS non dubitavit (*Vit. Aquiloniæ* Ed.
Colon. p. 71, Ed. Benz. p. 74 sq.). Cf. de eo, si placet, editæ a
nobis *Ad PAULI JUUSTEN Chronicon Episcoporum Finlandensium. Annotatio-*
nes (Aboæ 1785 4to) p. 173 — 188.

(b) An *Roschildensi*?

(c) *Ebbonæ*.

(d) Conferantur de (destinata) hac expeditione PONTOPPIDAN l. c. p.
544 & HOLBERG *Dannemarks Rigis Hist.* T. I p. 303 sq.

4. *Archiepiscopo Lundensi* (Eidem). *Lugd. nonis Aug. a. III* (d. 5 Aug. 1245). Cum illum peritos Clericos jugiter oporteat habere, qui illo interdum aliis negotiis occupato, commissæ sibi sollicitudinis onera fortiantur, ac beneficia illarum partium adeo modici sint valoris, ut vix aliquis juxta statum personæ suæ possit de unico congrue sustentari; permittitur Archiepiscopo petenti, ut cum Clericis suæ Dioecesis qui vitæ meritis & dono scientiæ gratiæ se coaptent, dispensare nomine Pontificis queat, ut præter illud beneficium, curam habens animarum, quo antea fruuntur, duo alia ejusdem generis, si eis canonice offerrantur, singuli recipere valeant. — Indid. A. III Ep. 53.

6. *Eidem. I. a. 8 d. iisdem.* Permittitur ei, ut cum XL Clericis Civitatis & Dioecesis suæ, qui non sint geniti de adulterio, regularibus vel incestu, possit dispensare, ut ad majores ordines promoveri & ecclesiasticum beneficium, etiam si curam habeat animarum, eorum quilibet valeat. — Indid. Ep. 54.

6. *Eidem. Lugd. XVI Kalend. Septembris, a. III* (d. 17 Aug. a. 1245). Petierat Episcopus Wiburgensis (*Gunnerus*) senio & corporis debilitate gravatus, ut officio cedere sibi liceret. Quamobrem mandatur Archiepiscopo, ut consideratis diligenter circumstantiis & ecclesiæ illius utilitate, cessionem senis, nomine Papæ, recipiat; & de bonis episcopalibus decedenti, pro sustentatione sua provisionem honestam & congruam assignet (e). — Indid. Ed. 55.

7. *Suffraganeis Archiepiscopi Pruscie, ac Ecclesiarum Prelatis ac Clericis universis per Prusciam, Livoniam, Estoniam, Semigalliam & Curoniam constitutis. Lugd. IV Id. Januarii a. III* (d. 10 Jan. E 3

(e) Narrat PONTOPPIDAN I. c. p. 595 fqq. Archiepiscopum dimissionem ejus necessariam non judicasse, adeoque Episcopum coactum fuisse, usque ad mortem suam, quam centesimo demum ætatis anno obiit, Dioecesi Wiburgensi præesse.

Jan. 1246). Significat illis Papa, se --- quondam Armachanum Archiepiscopum, Prusciæ ecclesiæ, non modico tempore pastore vacanti, in Archiepiscopum præfecisse, ac ei omnes Prusciæ, Livoniæ & Estoniæ Episcopos subjecisse (f). — Indid. 377.

8. *Archiepiscopis & Episcopis, Archidiaconis, Prepositis & aliis Ecclesiarum Prelatis, tam exemptis quam non exemptis, & universis Clero & Nobilibus viris Comitibus, Baronibus & Principibus per Norvegiam & Suetiam constitutis.* Lugd. III Non. Novemb. a. IV (d. 3 Nov. 1246). Significat Papa se Episcopum Sabinensem (*Wilhelmum*), auctoritate Legati Apostolici ornatum, in illa regna misurum; quem ut debito honore & obsequio recipiant, iis inculcat. — Indid. a IV Ep. 946, p. 419 t.

9. *Episcopo Sabinenfi (Wilhelmo) Apostolice Sedis Legato.* L. a. & d. iisdem. Ipsum diploma, quo illa ei Legatio demandatur, atque potestas datur, ascitis Prelatis provinciarum illarum & convocatis, Regi Norvegiæ (*Haquino*) vice Pontificis coronæ largiendi honorem. — Indid. Ep. 947.

10. *Archiepiscopo Lundenfi (Uffoni) Lugd. IV Kalend. Sept. a. V (d. 29 Aug. 1247).* Magister *Jacobus* (g), Lundenfis Ecclesiæ Præpositus, Cappellanus Papæ, huic præfens exposuerat, quod fructus beneficiorum & aliorum bonorum patrimoni-

alium

(f) Neque quis hic fuerit, nec ubi sedem habiturus, scimus. HART-KNOCH, *Preussische Kirchen Historia*, talem Archiepiscopum ignorat; Ecclesias Pruslicas Archiepiscopo *Gnesnensi*, vel *Rigensi*, vel nullius se docens subiectos. Cf. L. I C, III, p. 148 sqq. Nec permittere temporum ratio videtur, ut *Albertus* ille hic intelligatur *Suerbeer*, quem Archiepiscopus Bremensis Episcopum dare Rigenfibus conatus est, quemque Episcopum factum *Armaganum*, deinde vero 1246 Legatum Apostolicum per Prusiam, Livoniam & Rusliam designatum, ac tandem a. 1447 Episcopum vel administratorem Diocesis Lubecensis constitutum esse, dicit GADEBUSCH l. c. p. 213, not. s).

(g) *Jacobus Erlandi*, postea Archiepiscopus Lundenfis.

alium fuorum quæ in regno Daciæ obtinet, non possit libere percipere, propter inimicitias quas habet ibidem, licet ras non incurrerit culpa sua. Quare mandat Papa Archiepiscopo, ut prædictos fructus diligenter colligat, ac eidem Cappellano vel suo procuratori, in tuto loco ejus nomine assignare curet. In quo negotio si ab adversariis ejus impediatur, faciat eidem, auctoritate Pontificis, singulis annis ab ecclesiis regni prædicti de redditibus ecclesiasticis tantundem valentibus, quantum prædictorum beneficiorum proventus valent, providere, donec proventus ipsos percipere valeat. — Indid. A. V Ep. 215.

11. *Archiepiscopo Lundensi* (Uffoni). *Lugd. IIIT Non. Novemb. a. V.* (d. 2 Nov. 1247). Eadem de re ei mandatum datur. — Indid. Ep. 377.

12. *Illustri Regi Dacie* (Erico V) *Lugd. VI Kal. Decemb. a. V.* (d. 26 Nov. 1247) Permittitur Regi, contra paganos ac barbaros, qui neophytos in paribus Estoniæ multipliciter molestabant, expeditionem suscepturo, ut *tertiam decimarum partem fabricis ecclesiarum Lundensis Provinciæ deputatam*, pro subsidio expensarum suarum in hujusmodi servitio Jesu Christi usque ad sex annorum spatium obtineret; ita tamen, ut de ipsa decimarum tertia parte pro dictis fabricis, sartatectis & luminaribus congrua ecclesiis portio relinqueretur, nec non pro solvendis debitis quibus eadem ecclesiæ pro earum necessitatibus sunt medio tempore obligatæ. Residuam partem per ecclesiasticas personas, Deum timentes & providas colligi, Archiepiscopus Lundensis facere debebat, Regique tradi; dummodo hic expeditionem dictam susceperet. — Indid. Ep. 376.

13. *Archiepiscopo Upsalensi* (Jarlerio) & *Suffraganeis ejus. Perusi XII Kal. Nov. a. X* (d. 21 Oct. 1252). Mandatur iis,

iis, ut Regi *Waldemaro* & Duci *Birgero* contra perturbatores ipsius regni viriliter assistant (h). — Indid. a. X Ep. 186.

14. *W.* (*Waldemaro*) *Illustri Regi, & Nobili viro B. (Birgero) Duci Suetie,, ac I. (Ingeburgi) uxori ejusdem Ducis. Perusii X Kal. Nov. a. X* (d. 23 Oct. a. 1252). Largitur eis omnium peccatorum absolutionem & veniam, de quibus jam essent, vel infra tres menses a receptione praesentium futuri, essent vere confessi. — Indid. Ep. 197.

15 *Episcopo Wibergerensi (Gunnero). Perusii XIII Kalend. Jan. a. X.* (d. 20 Dec. a. 1252) Audierat Papa, Ecclesia *Bulgavensi* (*Burglanensi*) Pastoris regimine destituta, *Elanum* (i) Praepositum de *Lolusyses* (k) Arusiensis Diocesis per potentiam *Abelis*, qui pro Rege Daciae se gerebat, in Episcopatum illius ecclesiae, invitis & reclamantibus quam plurimisejusdem Ecclesiae Canonicis seintrudi nequiter procurasse, & confirmatione non obtenta, in Episcopatus officio temere ministrare fuisse ausum. Quocirca *Wiburgerensi* mandat Episcopo, ut si ita esse reperiatur, eundem intrusum, nomine Pontificis ab eadem ecclesia removeat, & faciat alium canonice eligi; non obstante appellatione, quam intrusus a *Lundensi Archiepiscopo*, qui ipsum noluit, prout non debuit, confirmare, ad Papam interposuisse dicitur. — Indid. Ep. 301.

16. *Magistro Henrico Archipresbytero de Novis, Cappellano O. (l) S. Adriani Diaconi Cardinalis. Afsii II Non. Julii a. XI* (d. 6 Julii a. 1253). Capitulum Ecclesiae *Burglanensis*, per viam com-

(b) Respici ad seditionem a *Folkungis* motam, quam Dux *Birgerus* facilliter mox oppressit, clarum est. Cfr. *LAGERBRING*. l. c. p. II C. XIV §. 7.

(i) *Olaum Glob?* De quo cfr. *PONTOPPIDAN* l. c. p. 600 sq.

(k) *Low-Sysfel*, vel *Löver-Sysfel?* Cfr. *Den Danske Atlas* T. IV. p. 63.

(l) *Othoboni Flisci*. De quo cfr. *ALPHONSI CIACONII Vitae & res Gestae Pontificum Romanor. &c. ab Augustino Oldoino recognitae* (Romae 1677 Fol.) T. II p. 129 sq.

compromissi elegerat in Episcopum *Elavum* Præpositum ecclesiarum de *Lovesin* (k) Arusiensis Diocesis; & bonæ memoriæ Lundenſi Archiepiscopo (Uffoni) confirmandam electionem præſentaverat. Sed denunciante ſibi P. Episcopo Auriſienſi (m), dictum Præpositum electionis ſuæ tempore fuiſſe vinculo excommunicationis aſtrictum, Archiepiſcopus diſtulit ejus confirmationem, licet dictus Episcopus in probatione talis excommunicationis deficeret. Quare Præpositus ille ad Papam appellavit, feſtumque Purificationis b. Mariæ partibus terminus aſſignatus fuit, quo per ſe vel per procuratores coram Pontifice comparerent. Siſtebant ſe ſtatuto tempore *Offreducius* (?) Presbyter & *Johannes* Subdiaconus, pro Præposito & Capitulo Burglanenſi, legitimo & pleno mandato muniti: ac Papa *Othobonum* S. Adriani Diaconum Cardinalem partibus conceſſit Auditorem. Sed nullus ex parte dicti Episcopi comparuit, donec elapſo termino de novo præſtituto, tandem pro parte *Elye de Wandefuel*, *Svenonis de Hane*, *Theberni de Thuit* (n) Præpoſitorum, & *Nicolai Evarſin* (n) Clerici Burglanenſis Diocesis, quidam comparuit procurator; qui licet mandatum legitimum non haberet, dixit tamen quod hoc negotium commiſſum erat a Pontifice ſub certa forma in illis partibus Episcopo Wiburgienſi, & jam coram eo partes inceperant litigare, quare non erat in præſentia Papæ pertractandum. Reſpondebant adverſarii, hujusmodi commiſſionis litteras ante terminum appellationi præfixum, quod non licuit, &

F

per

(m) *Arusiensi*? ubi tamen *Petrum* III anno jam 1246 deceſſiſſe, *Petrum* vero IV poſt a. 1261 Sedi Episcopali admotum fuiſſe, dicit PONTOPPIDAN l. c. p. 528 ſqq. Quam rem eruditis Danis diligentius examinandam relinquimus.

(n) *Elie de Wendelſyſſel* (Wendſyſſel), *Svenonis de Han* (Han-Herred), *Thorberni de Tbye*, (omnes Diocesis *Burglanenſis*) & *Nicolai Jverſen*? Cfr. *Den Danske Atlas* T. V p. 105 ſqq.

per surreptionem (cum in eis de appellatione ac aliis processibus super hoc habitis, nulla mentio fieret) fuisse impetratas, nec nominatos Præpositos unquam, nisi apud sedem Apostolicam, se Præposito supradicto opposuisse. Suadente igitur Cardinali, mandat Archipresbytero Papa, ut Capitulo & Clericis Burglanensis civitatis evocatis, electionem de jam dicto Præposito, si eam invenerit de persona idonea canonice celebratam, & aliud canonicum non obstat, non obstantibus prædictis litteris & processibus per eas habitis, & contradictione prædictorum Episcopi, Præpositorum & Clerici, confirmare procuret & consecrari faciat. — Indid. a. XI Ep 36.

17. *Jacobo (Erlandi) Episcopo quondam Roskildensi, in Archiepiscopum Lundensem electo. Assisi Idib. Aug. A. XI, (d. 13 Aug. 1253).* Capitulum Lundense tribus de ipso Capitulo potestatem contulerat Archiepiscopum omnium nomine eligendi; quorum duo *Jacobum* hunc postularunt, Capitulo postulationem approbante: quam igitur electionem Papa, supplicationi eorum annuens, confirmat, permittens postulato ex Roskildensi ecclesia ad Lundensem transire, cujus ei curam mandat. — Indid. Ep. 120.

18. *Capitulo Lundensi. L. a. & d. iisdem.* Eadem de re. — Indid.

19. *Clero Civitatis & Dioecesis Lundensis. L. a. & d. iisdem.* Eadem de re. — Indid.

20. *Populo Civitatis & Dioecesis Lundensis. L. a. & d. iisdem.* — Indid.

21. *Illustri Regi Dacie (Christophoro I) Assisi XVI Kalend. Sept. XI (d. 17 Aug. 1253).* De eadem re. — Indid.

22. *Sacero*

22. *Sacero* (o) *Decano, Svenoni & Aquino Canonicis, & Procuratoribus Ecclesie Lundensis. Assisi XVI Kcl Sept. a. XI* (d. 17 Aug. 1253). Ad Papam missi, supplicaverant, ut cum pro expediendis negotiis Electi *Jacobi* & Capituli Lundensis, æs alienum contrahere necesse habuissent, providere super hoc paterna sollicitudine curaret. Quare annuit, ut Capituli nomine usque ad summam CCXXXVI marcarum argenti, in pondere Trecenti, in mutuum contrahant, & bona etiam eorum obligare queant: quam pecuniam electus & ecclesia restituere teneantur. — Indid. Ep. 109.

23. *Svenoni, Canonico Lundensi. Assisi Kalend. Sept. a. XI* (d. 1 Sept. 1253). Permittitur, ut præter Canonicatum Ecclesiæ Lundensis & Ecclesiam de *Hubu* (p) curam animarum habentem, unum adhuc beneficium ecclesiasticum, etiamsi curam similem habeat & dignitas vel personatus existat, quod sibi in provincia Lundensi canonice offeratur, recipere ac retinere queat. — Indid. Ep. 157.

24. *J. (Jacobo) quondam Episcopo Roskildensi, in Archiepiscopatum Lundensem Electo. Assisi III Non. Sept. a. XI* (d. 3 Sept. 1253). Permittitur *Nicolao* Rectori Ecclesiæ Omnium Sanctorum Roskildensis, aliud præterea beneficium adhuc recipere. — Indid. Ep. 151.

25. *Clero & Populo Guthlandie. Assisi Idib. Sept. a. XI.* (d. 13 Sept. 1253). Precibus eorum annuens, personas bonaque eorum Papa sub b. Petri & suam protectionem suscipit — Indid, Ep. N. 83.

F 2

26. *Iisdem.*

(o) An *Ascero*?

(p) *Hyby*; vel an *Hoby*?

26. *Iisdem. Assi XIII Kal. Octobr. a. XI* (d. 19. Sept. 1253). Cum ex antiqua consuetudine in Gotlandia decimæ integre persolutæ in tres partes divisæ fuissent, quarum una deputaretur fabricæ, secunda usibus Clericorum, tertia pauperibus eroganda (super quam rem illis b. memoriæ Karolus Lincopensis Episcopus, loci Diœcesanus, quæstionem movisset); ac mediante A. (*Andrea*) Lundensi Archiepiscopo inter eos atque dictum Episcopum convenisset, ut mos antiquus servaretur illæsus: hanc compositionem Papa, ad exemplum prædecessoris sui *Gregorii*, confirmat (q). — Indid. Ep. 182.

27. *Universo Clero Insule Guthlandie. Assi X Kalend. Octob. A. XI.* (d. 22. Sept. 1263). Consuetudinem quam circa eligendos & præficiendos Præpositos in ecclesiis vel præposituris Gotlandiæ se habere ostenderant, confirmat. — Indid. N:o 86.

28. *Universis Patronis plebium & Ecclesiarum Insule Guthlandie. Assi XI Kalend. Octobr. a. XI* (d. 23. Sept. 1253). Consuetudinem hætenus observatam, quam circa præsentandos Plebanos & Rectores in plebibus & ecclesiis non collegiatis habuerant, confirmat. — Indid. N:o 193.

29. *Universis Baronibus aliisque Nobilibus per Pomeraniam & Suetiam constitutis. Laterani XV Kalend. Maji a. XI* (d. 17. Apr.).

(q) Vid. supra p. 6 N:o 3, & p. 21 N:o 2 (cf. N:o 3).

(r) *Petrum Capocium* s. de Capoccinis, *Diaconum Cardinalem in Velabro*, appellat CIACONIUS l. c. p. 225, atque legationis munere, P. *Innocentii* IV. iussu functum esse apud *Germanos, Danos, Polonos ac Pomeranos*, scribit. An vel in Daniam vel Sveciam unquam venerit, dubium videri potest. Nostri certe Historici ejus adventum ignorant (cfr. LAGERBERG l. c. II Part. C. 19, §. 4): neque apud Danicos commemoratum reperi.

Apr. 1254). Significat, se *P. (r) Sancti Georgii ad velum aureum Diaconum Cardinalem* ad has terras misurum, quem itaque honorifice, devote & obsequiose ut recipiant, mandat. — Indid. Ep. 909.

30. *Episcopo Upsalensi (s)*. Anagnie IX Kalend. Aug. A. XII. (d. 24 Jul. 1254). *Tota* mulier per duos testes idoneos legitime probaverat, *Matheum* militem cum ea per verba de præsenti matrimonium contraxisse; ad quam vero probationem refellendam miles ille, allegans quandam consuetudinem a paganis inductam, putavit sufficere, si septem testium (negativorum) juramentis probare contra valuerit, se cum dicta muliere matrimonium minime contraxisse. Qua de re Episcopus Papæ sententiam rogaverat. Respondetur itaque, cum per negativam non sit directa facti probatio, directæ ac legitimæ probationi testium, probationem hujusmodi, prætextu ipsius consuetudinis, non obistere. — Indid. a. XII Ep. 58.

31. *Slesvicensi & Viburgensi Episcopis (t)*, & *Abbati de Cara Insula, Cisterciensis Ordinis, Arusiensis Diocesis*. Anagnie VII Kalend. Augusti a. XII (d. 25 Julii 1254). Mandat iis, ut adscitis viris religiosis, diligenter inquirent de virtute morum & veritate miraculorum *Nicolai*, qui filius fuit *Canuti* (V) Regis Daniæ, quemque Daniæ Rex jam regnans C. (Christophorus) cum Archiepiscopo Lundensi, Episcopis, Clero ac Religiosis ejusdem regni, in numerum Sanctorum cooptari

F 3

(s) Aut *Archiepiscopo* (non *Episcopo*) erit legendum (scil. *Farlerio*); aut ad alium quam *Upsalensem* Episcopum Epistola fuit missa?

(t) *Eskildo* (vel *Nicolao II*)? & *Ketillo*. Cfr. PONTOPPIDAN I, c. (*Annales* &c.) p. 577 sq. & 596.

ptari volebant. Qua peracta inquisitione, fideliter Papæ quod invenissent, intimare jubentur (u). — Indid. Ep. 70.

ALEXANDER IV.

1. *Episcopo Scarenfi* (Laurentio (a)). *Neapoli VII Id. Mart. a. I.* (d. 9 Mart. 1255). Concedit ei Papa potestatem, cum *Johanne Scarenfi Presbytero* (qui, licet a Presbytero & soluta genitus, jam tamen antea veniam obtinuerat sacros suscipiendi ordines) ita porro dispensandi, ut ecclesiam de *Balla-bu* (*Bollebygd?*), in qua pater suus plebanus fuerat, & ad quam ipse a veris ejus patronis canonice esset præsentatus, recipere ei liceat. Profectus ipse Presbyter ille ad Sedem Apostolicam fuerat, meritorumque laudabile testimonium adduxerat; quapropter Papa, attendens ad graves labores & tædia quæ sustinuisse eum didicerat, & sperans eum paternæ non fore imitatore incontinentiæ, ei indulgendum censuit. — Indid. A. I Ep. 188.

2. *Epi-*

(u) De Sancto hoc *Nicolao* cfr. PONTOPPIDAN l. c. p. 449 sqq. ubi hujus etiam Bullæ exemplum (p. 452 sq.) legere licet.

(a) In recensendis *Episcopis* hujus ævi *Scarenfis*, mirifice turbat RHYZZELLUS l. c. P. I, L. III p. 170 sq. *Laurentium* dicit a. 1238 fuisse electum, atque 1257 decessisse, postquam diœcesi per 19 annos præfuisset. Mox addit, eundem tamen aliquot ante mortem annis Diœceseos administrationem successori suo, *Waldemaro*, tradidisse, quem post abdicationem Laurentii, a. 1249 electum, & sequenti anno ab Alexandro IV Papa (qui tamen anno demum 1254 in Decembri, in Sede Romana collocatus fuit!) fuisse confirmatum narrat, sed a. jam 1250, vivo adhuc antecessore suo, diem obiisse supremum. Huic porro successisse dicit *Ragvaldum*, ab *Urbano IV* (qui non ante a. 1261 Papa factus fuit) confirmatum, ac eodem anno fuisse mortuum; ac tandem *Ulphonem* a. 1253 electum atque ab eodem Papa mox confirmatum(!), a. 1266 vitam cum morte commutasse. Quæ concilianda atque emendanda aliis relinquimus.

2. *Episcopo Vibergensi, Abbati de Cara Insula Cisterciensis Ordinis, Arusiensis Diocesis, & Priori fratrum Predicatorum Arusiensium, Laterani Idibus Decemb. A. I* (d. 13 Dec. 1254). Antequam negotium a Papa Innocentio (IV) Episcopis Sleswicensi & Wiburgensi, atque Abbati de Cara Insula commissum, de examinadis miraculis Nicolai (supra p. 45. N:o 31), perfici posset, Episcopus Sleswicensis obierat; reliqui tamen rem nihilo minus persecuti, negotium minus sufficienter instructum ad Papam remiserant; quare Priorem commemoratum nunc illis, loco Sleswicensis, adjungens, in rem de novo inquiri jubet. — Indid. Ep. 190.

3. *Strenginensi Episcopo (Koloni), & Abbati Alvastric Lincopensis Diocesis, & Preposito Ecclesie Lincopensis. Lateran. XI Kalend. Januar. a. II* (d. 22 Dec. 1255). Mandat iis quod cum Archiepiscopus Upsalensis (*Jarlerius*) senio & paralytico morbo laborans, supplicasset, ut cessionem ejus recipere Papa curaret; consideratis diligenter circumstantiis, eam, si expedire ecclesiae viderent, nomine Papae reciperent, & honestam congruamque ei provisionem de bonis Archiepiscopalibus assignarent (b). — Indid. a. II Ep. 54.

4. *Finivido, Diacono Canonico Lincopensi. Later. II Idus Jan. a. II* (d. 12 Jan. 1256). Quum defectum natalium, quem *Finivido*, de Presbytero genitus & soluta, pateretur, hic dono scientiae & honestis moribus redimeret; permittit Papa ut ad sacerdotium promoveatur, & dignitates ecclesiasticas recipere possit: ita tamen, ut si ad Episcopatus honorem vocari ei contingeret, illum nequaquam recipere ei sine licentia Sedis Apostolicae, liceret. — Indid. Ep. 50.

5. *Stren.*

(b) Recenset eandem hanc Bullam (a *Vassovio* jam allatam) A. CELSE. I. c. p. 76. N:o 6.

5. *Strenginensi Episcopo (Koloni) & Abbati Alvastrie Lin-*
cop. Dioc. & Preposito Ecclesie Lincopensis. Laterani XI Kalend.
Febr. a. II (d. 28 Jan. 1256). Cupiens Ecclesiae Upsalensi,
in qua de novo per bonae memoriae Wilhelmum Sabinensem Epi-
scopum, tunc in illis partibus Apostolicæ Sedis Legatum, qui-
narius Canonorum numerus dicitur institutus (c), & in qua
nulli antea Canonici fuerant, sed vacante ipsa ecclesia, per Reges
ac Clericos & Laicos Regni de facto electionem Pontificis fieri
contingebat, de persona idonea utiliter provideri, mandat Papa
Episcopo, Abbati & Præposito, ut si cessionem Archiepiscopi
admittendam censerent, inhibeant Canonicis supradictis, ut si-
ne consilio & assensu suo ad electionem vel postulationem non
procedant. Non vult tamen, ut per hoc eisdem Canonicis,
quoad jus Archiepiscopum eligendi, in posterum præjudicium
generetur. — Indid. Ep 54.

6. *J. (Jacobus) Archiepiscopo Lundensi. Later. Nonis Mart.*
a. III (d. 7 Mart. 1257). Habens conscientiam scrupulosam,
 quod parentes sui aliqua minus licite acquisiverant, quibus ipse
 jure hæreditario successerat, Archiepiscopus a Papa facultatem ob-
 tinet talia piis locis conferendi, si forte quibus eorum restitu-
 tio fieri deberet, non inveniantur. — Indid. A. III Ep. 184.

URBANUS IV.

1. *Thrugoto (Thurgoto) Electo Revaliensi. Apud urbem ve-*
terem Idibus (a) Septembris, Pontificatus anno III. (d. 13 Sept.
1263).

(c) Cfr. editum a SCHEFFERO *Chronicon de Archiepiscopis &c. Ecclesie*
Upsaliensis (Upsl. 1672, 8:o) p. 19; qui locus hinc lucem accipit ube-
 riorem.

(a) Mirum videtur, Epistolam hanc ad ipsum Electum scriptam, serius
 datam esse, quam duas sequentes, ad Clerum & Populum Diœcesis suæ
 de munere sibi commissio Episcopali, missas? Nisi forte vitio scriptio-
 nis, pro *III Idus*, irrepsit *Idibus*?

1263) M. (*Margareta*) Regina Daciæ, quæ Regem natum suum (*Ericum VI*) tunc impuberem & regnum gubernabat, Ecclesiæ Revaliensi præfecerat *Thrugotum* tunc Canonicum Roskildensem, sibi hoc licere credens, quia Rex *Valdemarus* terram Revaliensem de manu paganorum eripiens & cultui Christiano acquirens, dictam ecclesiam erexit de bonis propriis & dotavit, quod igitur jus succesores sui pariter exercuerunt. Sed Archiepiscopus Lundensis tunc extra regnum constitutus, hanc electionem confirmare noluit; quam etiam Papa cassavit, cum jus hujusmodi, secundum instituta canonica non cadat in laicum. Ob merita tamen *Thrugoti*, & quod ecclesiæ illius compatiretur quæ diu viduata exstitit, de potestatis Apostolicæ plenitudine & speciali gratia, ipse illum constituit Episcopum Revaliensem. — "Ex Registro Urbani P. P. IV, A. III Ep. 3".

2. Clero Civitatis & Diocesis Revaliensis. *Ibid.* III Idus Septemb. A. III (d. 11 Sept. 1263). Eadem de re. — Indid.

3. Populo Civitatis & Diocesis Revaliensis. L. a. & d. iisdem. Eadem de re. — Indid.

4. (Esgero) Episcopo Ripensi. *Apud Urbem Veterem XV Kalend. Octob. A. III* (d. 17 Septemb. 1263). Mandatur ei, ut adscitis (*Ketillo*) Episcopo Viburgensi & (*Ainesasto?*) Arhusiensi (b), T. (*Thrugoto*) Electo Revaliensi munus consecrationis impendat, injungens eidem Electo, ut se postmodum ad Metropolitanum suum conferat, sibi fidelitatis juramentum solite præstiturus. — Indid. Ep. 4.

5. (Ulphoni) Episcopo Scarensi. *Apud Urbem Vet. IV Non. Octobris*
G

(b) Cfr. de tribus his Episcopis Danicis Jutlandicis PONTOPPIDAN 1. c. p. 584 sq. 596 sq. 588 sqq.

bris A. III (d. 4 Oct. 1263). Mandat ei Papa, ut in Regno Sveciæ, per se vel per alios idoneos Ecclesiarum Prælatos & Clericos religiosos & seculares, cujuscunque dignitatis vel ordinis fuerint, sedulis prædicationibus exhortetur homines ad crucis signum suscipiendum, Terræque Sanctæ contra Tartaros succurrendum; promittens his omnibus plenam suorum peccaminum veniam. Quod negotium ut felicius procedat, tribuit Episcopo suisque adjutoribus potestatem hoc consilio Clericos & populos locorum, ubi crucem prædicaturi sunt, convocandi, quotiescunque & ubicunque viderint expedire; atque Clericos ad id, si necesse fuerit, per censuram ecclesiasticam compellendi, & pro eisdem prædicationibus ferias, prout expedire viderint indicendi, ac etiam omnibus qui ad easdem accesserint, centum dies Indulgentiarum concedendi, impedimentis quibuscunque remotis. — Indid. Ep. 69.

6. *Eidem. L. a. & d. iisdem.* Mandat ei, ut centesimam omnium ecclesiasticorum proventuum Regni Sveciæ, pro subsidio Terræ Sanctæ ad quinquennium concessam, colligat & asignet; cruce signatorum vota pro Terræ S. succursu adimpleri faciat, tollat abusus in colligendis eleemosynis, & præsto sit prædicationi crucis: pro qua ei privilegia & indulgentias concedit. — Indid. Ep. 71.

7. *Universis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis &c.* ad quos littere iste pervenerint. *Ibid. Kalend. Octobris (c) A. III* (d. 1 Oct. 1263). Commendatitia pro eodem Episcopo Scarenfi. — Indid. Ep. 75.

8. *Episcopo Scarenfi (Eidem).* *Ibid. X Kalend. Novemb. A. III* (d. 23 Oct. 1263). Privilegium cruce signatis & signandis concedi-

(c) An *Novembris*? Cfr. N° 5, 6, 7.

ceditur, ut extra Dioeceses in quibus ipsi & eorum bona constituent, ad iudicium evocari non possint, dummodo parati sint coram eorum Ordinariis, de se querelantibus exhibere iustitiæ complementum. — Indid. Ep. 73.

9. *Archiepiscopis & Episcopis ac ceteris Ecclesiarum Prelatis per Suetiam constitutis. L. a. & d. iisdem.* Mandatur ut Episcopo Scarenfi in officio Crucem prædicandi assistant. — Indid. Ep. 74.

10. *Iisdem. Ibid. Idibus Novembris A. III. (d. 13 Nov. 1263).* Vehementer eos Papa hortatur atque in remissionem peccaminum iis injungit, ut Episcopo Scarenfi & ejus cooperatoribus circa prosecutionem negotii de subsidio sibi commissi, Terræ Sanctæ, assistant. — Indid. To. 3 Ep. 74.

11. *Episcopo Piſtavenſi. Ibid. Kal. Decemb. a. III (d. 1 Dec. 1263)* Ad res pertinet Ecclesiæ Franco-Gallicæ, temere in numerum Bullarum ad nostrates misarum irrepsit.

12. *E. (Erico VI) Regi Dacie ac (Margaretæ) Regine Matri ejus illustribus. Apud Urbem Veterem IV Non. Januar. A. III. (d. 2 Jan. 1264).* Cum ex parte Regis & Reginae coram Papa esset propositum, Archiepiscopum Lundensem (*Jacobum Erlandi*) & Episcopum Roskildensem (*Petrum Bang*) regni inimicis in suis damnatis studiis se conjungentes, sese Regi Reginaeque publicos æmulos & inimicos manifestos constituuisse, ac e regno exivisse; Papa illis indulget, ut nullus ipsorum, hujusmodi inimiciis propter culpam eorum durantibus, possit in personas Regias excommunicationis, aut inter terras interdicti sententias auctoritate propria promulgare. — Indid. Ep. 87.

13. *Eisdem. L. a. & d. iisdem.* Indulget iis, ut cum generale

rale vel speciale terræ fuerit interdictum, liceat iis & familiæ suæ in Capellis suis per Capellanos proprios, januis clausis, interdictis & excommunicatis exclusis, non pulsatis campanis, summissa voce facere celebrari & audire divina, & ecclesiastica percipere sacramenta, dummodo ipsi vel familia aut Capellani causam non dederint interdicto, vel id iis non contingat per alios quam per (*Jacobum Erlandi*) Lundensem Archiep. & (*Petrum*) Episcopum Roskildensem, publicos suos inimicos, durantibus hujusmodi inimiciis, specialiter interdicti. — Indid. Ep. 88.

14. *Episcopo Vibergensi* (Catillo l. Ketillo). *L. a. & d. iisdem.* Quia audierat Papa Archiepiscopum Lundensem (*Jacobum*) se a civitate ac Dioecesi Lundensi, tam motu proprio quam aliis culpis exigentibus diutius absentasse, publicis Regis Reginæque inimicis adhærendo, ita ut per plures annos nemo in illa Dioecesi chrisma confecerit, pueros chrismauerit, & subditis Ecclesiæ Lundensis ecclesiastica sacramenta, aliaque quæ per Archiepiscopos conferuntur, exhibuerit; mandat Episcopo, ut si est ita, in Civitate & Dioecesi supradictis, quamdiu ab ipsis Archiepiscopus absens fuerit, ea quæ sunt Episcopalis Ordinis exercere procuret. — Indid. Ep. 89.

15. *Episcopo Arnsensi* (d) *L. a. & d. iisdem.* Simile Papa ei dat mandatum, respectu Episcopi Roskildensis, qui propter graves excessus quos commisit, per triennium absentavit. — Indid. Ep. 90.

16. *Thrugoto Episcopo Revaliensi.* *Apud Urbem Veterem Idibus Januarii A. III* (d. 13 Jan. 1264). Papa Episcopo, cui pro-

(d) Qvis hic fuerit, definire nescimus. Cfr. PONTOPPIDAN l. c. p. 522

propriis manibus munus consecrationis impenderat (e), diplomate hoc confirmatorio illud officium mandat. — Indid. Ep. 81.

17. *Jacobo Archiepiscopo Lundensi. Apud Urbem Veterem II Non. April. A. III* (d. 4 Apr. 1264). Papa Archiepiscopo crimina sua, (quæ diligenter recenset) malitiam atque superbiam severe exprobrat, simul mandans, ut infra octo dies post receptionem harum literarum, in manibus *Prioris de Halmstadia & Superioris Fratrum Prædicatorum Lundensium*, quos ad eum propter hoc mittit, Ecclesiæ suæ regimini sponte cedat: quod nisi fecerit (f), sese eum pro merito esse puniturum, minatur; — Indid. Ep. 147.

18. *Priori de Halmstadia Lundensis Diocesis, & Superiori Fratrum Prædicatorum Lundensium. L. a. & d. iisdem.* Mandatur iis, ut literas Pontificis (proxime commemoratas, N:o 17) Archiepiscopo Lundensi *Jacobo Erlandi* clausas præsentent, eum ad obediendum hortentur, cessionem, vice Pontificis, ab eo recipiant, si autem pervicax fuerit, Papæ severitatem ei annuncient; ac eventum mandati sui Pontificis fideliter intiment. — Indid. Ep. 148.

19. *Wibergensi & Arufensi Episcopis. Ibid. Nonis Julii A. III.* (d. 7 Julii 1264). Mandatur iis, ut *Petrum* Subdiaconum Lundensem, nullum sicut assererat ecclesiasticum beneficium assecutum, dummodo sit idoneus, recipi facientes in canonicum & in fratrem, eidem de præbenda providere, impedimento quocunque posthabito, curent. — Indid. Ep. 1712.

G 3

20. *Iis-*

(e) Cfr. supra N:o 1.

(f) Hæc est famosa illa Bulla, quam Danice conversam exhibet HUITFELD *Chron. Regni Dan.* P. II p. 266 sqq. & Germanice PONTOPPIDAN l. c. p. 714 sqq. Cfr. A CELSE l. c. p. 21, N:o 6.

20. *Iisdem. Ibid. X Kalend. Augusti A. III* (d. 23 Julii 1264). Quum Burglanensem ecclesiam tanto jam vacasse tempore diceretur, ut ad Sedem Apostolicam ipsius provisio secundum generalis Statuta Concilii esset devoluta; mandat Papa Episcopis, ut si hæc ita esse reperirent, Magistrum *Johannem de Hethe* Regis & Reginae Daciae Capellanum, uterque vel alteruter eorum Burglanienſi Ecclesiae, auctoritate Pontificis, in Episcopum præficeret, ac ipsum, quia Archiepiscopus Lundensis vinculo excommunicationis esset adstrictus, alteruter eorum promoveret ad ordines, adscitisque duobus vel tribus Episcopis consecraret: salvo cæterum jure Lundensis Ecclesiae. — Indid. Ep. 294.

CLEMENS IV.

1. *Guidoni, tituli Sancti Laurentii in Lucina Presbytero Cardinali, Apostolice Sedis Legato. Perusii VI Idus Junii, Pontificatus Anno I.* (d. 8 Junii 1265) (a). Constituitur & mittitur Legatus Pontificis in Sveciam, ut idem Regnum eo amplius in Dei & Ecclesiae Romanae devotione proficeret. (b). — Ex Registro Literar. Apostolicar. Clementis P. P. IV, A. I. Ep. 93.

2. *Archiepiscopis & Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Decanis Prepositis, Archipresbiteris & aliis Ecclesiarum Prelatis, nec non & Capitulis, Conventibus, Collegiis aliisque personis ecclesiasticis, secularibus & regularibus, tam exemptis quam non exemptis, in regno Suetie constitutis. Ibid. II Idus Junii A. I.* (d. 12 Junii 1265). Significat Papa Clero Svecico, se Cardinalem Guidonem constitu-

(a) Adscriptus quidem est Apographo nostro a. 1266, sed perperam; electus enim fuit Clemens IV Pontifex a. 1265, mense Febuario: Cfr. CIACONIUS l. c T. II p. 166.

(b) De hujus Legati in Svecia gestis cfr. LAGERBRING *Hist. Regni Svec.* T. II C. XIX §. 4.

tuisse Legatum Apostolicum in Regnis Sveciæ & Daniae, nec non in Provinciis Bremensi, Magdeburgensi, Saltzburgensi & Gnezeni, pro discordiarum sedatione quarumlibet, & statu dicti Regni salubri & pacifico procurando: quem igitur Legatum suum impense commendat, obedientiamque ei exhibendam graviter & severe inculcat. — Indid. Ep. 94.

3. *Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus & universis Christi fidelibus in Dacie ac Svetie Regnis, nec non & Bremensi, Magdeburgensi, Saltzburgensi & Gnezeni Provinciis constitutis. L. a. & d. iisdem. Eadem de re. — Indidem.*

4. (Waldemaro). *Regi Svetie illustri. L. a. & d. iisdem. Eadem de re. — Indidem.*

GREGORIUS X.

1. *Electo Upsalensi (a).* Neque vel Papæ, vel Electi nomen, neque locus, dies & annus datarum harum literarum in exemplo superstite habetur (b). Docet Pontifex, se ex literis *Waldemari* Regis Sveciæ didicisse, quanta crudelitate *Cariali* (Ca-

(a) *Fulconi*, ut videtur. Cfr. RHYZELIUS, *Episcoposc.* P. I p. 55.

(b) A Papa tamen *Gregorio* X fuisse exaratas, probabile est. A descriptore exempli nostri Romano talis adnotatio ei præfixa est: "Bulla sine Pontificis nomine, directa Electo Upsalensi; qua indicitur, in stante Valdemaro Svetiæ Rege, prædicatio Crucis in paganos, aliosque Christi inimicos, quique cædibus atque incendiis regnum vastabant, ac *Cariali* vulgariter appellabantur. Pertinet forsan ad an. 1274 circiter, quo Regnum tenebat Valdemarus, atque Electus Upsalensis nondum fuerat in Archiepiscopum consecratus". Cfr. si placeat, quæ de hac Bulla diximus in *Annot* ad editum a nobis *Pauli Juusten Chronicon Episcoporum Finlandensium*, p. 127 sqq. in cuius Appendice integram dabimus legendam.

(Carelii), alique vicini iis Pagani & Fidei Catholicæ hostes (c), quasdam partes Regni ejus afflixerint & vastaverint. Quare Rege eodem per speciales suos nuntios & literas Pontificis festinum subsidium postulante, Electo Upsalensi mandat, ut per se & per alios religiosos & seculares, contra sævos illos hostes *verbum crucis* prædicet, & Svecis, volentibus illam assumere, eandem concedat peccatorum veniam, quæ transeuntibus & subvenientibus in terræ sanctæ subsidium a Sede Apostolica in generali Concilio est concessa; idque non solum iis qui in personis propriis & expensis, vel in personis propriis sed in alienis expensis, contra eosdem paganos proficiscerentur, sed etiam illis qui in expensis propriis illuc mitterent idoneos bellatores, aut ad hoc de bonis suis aliquid largirentur: ita tamen, ut beneficium hoc singulis juxta quantitatem subsidii & devotionis affectum esset tribuendum (d). — "Ex formulis Marini Ebuli, Form. 2774 p. 275 t."

NICOLAUS III.

I. *Archiepiscopo ac universis Episcopis in Regno Suetie constitutis. Rome apud Sanctum Petrum VIII Idus Junii Pontif. Anno II (d. 6 Junii 1279). Rogat, hortatur & mandat Pontifex, ut pecuniam ex decima in Terræ Sanctæ subsidium deputatam per illorum dioceses collectam, ad Portum Scarensem (a) procurent*

(c) Sine dubio *Ingros, Watlandos* atque *Rusos* Novogorodenses socios sibi adjunxerant. Verisimile est, Careliorum hanc crudelitatem (cladem fortassis recentem popularium atque vicinorum suorum, his instigantibus ulcisci studentium?) partim in Tavastia nuper a Svecis occupata, partim in ora Nylandiæ maxime fuisse exercitam.

(a) Non fuisse Sanctum Patrem optime in Geographia Sveciæ versatum putes; nisi *Ludofiam* intellexit (*Lödöse*), Emporium & portum Scarensis Dioeceseos celebrem, ad ostium fluminis Gothici (*Götha Elf*) situm?

acurent sub custodia fida deferri, postea in Franciam per M. *Bertrandum Amalrici*, Capellanum Papæ & Canonicum Remensem, in Sveciæ & Daniæ Regnis Collectorem a Sede Apostolica deputatum, (ab illis auxilio & consilio studiose adjuvandum) mitti posset. — Ex Registro Literar. Apostolicar. Nicolai P. P. III A. II. Ep. 138.

2. (Magno) *Regi Suetie illustri. Ibid. VII Idus Junii A. II* (d. 7 Junii 1279). Non sine vehementis admirationis causa se nuper accepisse Papa significat, regem de pecunia Decimæ in regno ejus ad opus Terræ Sanctæ collecta quandam quantitatem argenti sub velamento necessitatis urgentis recepisse motu propriæ voluntatis, quod utique non decuit Regiam Majestatem. Quam receptionem ipsius pecuniæ non frustra in notabilem derogationem honoris ejus ac Regiæ honestatis cedere, pro firmo Pontifex testatur, & in perniciem Terræ Sanctæ fore inde aliis mali causam exempli. *Licet igitur hujusmodi facti qualitas exigeret super hoc fuisse aliter procedendum*; ne tamen Rex caritatem veram, quam more superni Patris, cujus vicariatus in terris officium obtinuerat, ad Regalem Serenitatem habere Papa decrevit, refriguisse quomodolibet opinetur, ad illum in n. antuetudinis spiritu dirigit scripta sua, & illum affectuose rogat, ut prædictam quantitatem argenti Bertrando Amalrici plene restitui procuret. (b) — Indid. a. II Ep. 94.

H

3. Ma-

(b) De R. *Magni* hac temeritate, quæ Pontifici non potuit non vehementer displicere, adeo nihil nostri commemorare norunt Historici, ut hunc Regem (quem a prioribus nimis laudatum, acerbius reprehendit ill. LAGERBRING) immodici potius in Clerum favoris atque obsequii certatim arguant. Cfr. LAGERBRING l. c. II P. C. 16, § 6. Videtur sanctam hanc pecuniam Rex arripuisse tempore belli quod cum fratre suo R. Waldemaro & Danis (circa a. 1278) gesserat? Cfr. LAGERBRING l. c. C. 15 §. 31.

3. *Magistro Bertrando Amalrici, Canonico Remensi, in Datæ & Sveciæ Regnis Collectori Decime Terre Sanctæ subsidio deputate. Ibid. XI Kalend. Julii A. II (d. 21 Julii 1279).* Quum Episcopus Scarenfis (c) Zelo fidei & devotionis accensus, Crucis assumpto signaculo, proponeret in primo generali pasfagio a Sede Apostolica statuendo in Terræ Sanctæ subsidium personaliter proficisci; quæ siverat M. *Bertrandus* (d), an ab eodem Episcopo de redditibus suis ecclesiasticis esset decima exigenda? Prudenter respondet Papa, ut decimam illam exigeret, sed in tuto loco deponeret, tradendam Episcopo, si eundem contigerit personaliter transfretare; alioquin ipsam Papæ & dicti subsidii nomine diligenter custodiret. — Indid. A. II To. I Ep. 139 p. 179.

MARTINUS IV.

1. Episcopo Lincopenfi (a). *Apud Urbem Veterem, Idibus Februar. A. III. (d. 13 Febr. 1284).* Petierunt nobilis vir *Ulpho Holingeri* filius (b), & nobilis mulier *Elena*, consanguinea Regis

(c) *Brynolphus Algothi*; qui cum nullum pasfagium generale susceptum interim fuisset, neque voto suo satisfacere potuisse videtur.

(d) De hoc M. *Bertrando Amalrici* ejusque in Dania & Svecia negotiis, legi nonnihil potest apud nob. LAGERBERG l. c. P. II C. XIX §. 2 & 3 (Cf. P. III C. VII not. 2 & 3 & §. 18 not. 5.)

(a) *Boetio* (sive quocunque modo nomen hominis parum noti scribendum sit)? Cfr. RHYZELIUS l. c. P. I p. 107. Neque in exemplo nostro literarum Papalium, nomen Episcopi expresse compareret. Successor *Henrici*, in itinere ad Terram Sanctam suscepto nuper mortui, Aula Pontificiæ nondum innotuisse videtur?

(b) Hic *Ulpho* (Ul), Historicis nostris hætenus ignotus, filius fuisse videtur ejus *Holingeri* (sive *Holmgeri*), quem cum reliquis Folkungis, ob eandem *Ingemari* Dani, Rex *Magnus* puniverat (cf. LAGERBERG

gis Magni, ut ipsis, licet *quarto consanguinitatis gradu conjunctis*, permetteretur matrimonium inire. Cum igitur, sicut ex relatione quorundam Episcoporum Regni Sveciæ Papa didicerat, *pacis unio quæ inter Regem Sveciæ ex parte una, & eundem Ulphonem aliosque Barones & Nobiles Regni* temporibus præteritis dissidentes ex altera, propter quod multa personarum & animarum pericula provenerunt, dicitur *esse facta* (c), per hoc corroboretur fortius, & Regni tranquillitas procuretur, petitioni eorum ita annuit, ut Episcopo concedat facultatem, si diligenti inquisitione præhabita quod de hujusmodi pacis corroboracione & Regni tranquillitate proponebatur invenisset veritate fulciri, consideratis etiam aliis circumstantiis universis quæ super hoc fuerint attendendæ, auctoritate Pontificia dispensandi, iisque permittendi ut matrimonium libere contraherent. — Ex Registro Literarum Apostolicarum Martini P. P. IV, A. III Ep. 129.

2. *Magno, illustri Sveorum & Gottorum Regi. Ibid. Kalend. Martii A. III. (d. 1 Martii 1284).* Petitioni Regis annuens Papa ei indulget, ut ordo ipsius Romanæ Ecclesiæ in celebratione Divinorum Officiorum, in Capella Regia, suo & hæredum Suorum Sveciæ Regum temporibus, in perpetuum observetur. — Ibid. Ep. 121.

Hæ

HO-

1. c. P. II C. XVI §. 4). Cumque *mulier illa nobilis Helena*, quacum matrimonium inire *Ulpho* cupiebat, dicatur *Regis consanguinea*, non est improbabile, eandem fuisse, quæ nupta antea *Ingemaro* fuerat? Cfr. LAGERBRING l. c. §. 3, not. 5. Rex sine dubio huic favebat matrimonio; quoniam ad pacem inter eum & Nobiles Regni ei olim adversos confirmandam pertinere putabatur.

(c) Hæc ad turbas a Folkungis motas aperte spectant, (cfr. LAGERBRING l. c. §. 4), & multos eos habuisse socios, assecclas atque amicos, ostendunt.

HONORIUS IV.

I. (Ingvar) Roskildensi & (Johanni) Othoniensi (a) Episcopis. Rome apud S. Sabinam XV Kalend. Junii Anno I. (d. 18 Maji 1285 (b)). Cum de concessione Pallii, Magno (c) Electo Upsalensi mittendi, ageretur, inter Petrum Agnetis Canonicum Lundensem & Hermingum (d) Clericum Upsalensis Dioecesis, Nuntios ejusdem ecclesiae, controversia fuit exorta, asserente Petro Pallium Archiepiscopo Lundensi esse mittendum ac per eum Electo assignandum, quum per privilegium Apostolicum appareat Lundensem, Primatum obtinentem, praeesse Archiepiscopo Upsalensi. Cui favebat, quod in Registro Papae Gregorii IX. (e) fuit repertum, Pallium petatum per Canonicos Lundenses, Nuntios tunc pro Upsalensi Electo, fuisse Archiepiscopo Lundensi transmissum, eidem Electo per eundem Archiepiscopum assignandum. Sed Hermingus pro Upsalensi ecclesia urgit, praedicta non fuisse servata (f). Papa igitur Pallium per eosdem Petrum & Hermingum Lundensi transmittendum duxerat, suis illi literis mandans, ut illud auctoritate Pontificis Electo Upsalensi assignaret

(a) De his Episcopis (Ingvar) Hjort Roskildensi & Johanne Othoniensi) cfr. PONTOPPIDAN *Annales Eccles. Danicae* T. I p. 570 & 574.

(b) In nostro exemplo male adscriptus fuit annus 1286. Cfr. CIACONIUS I. c. p. 254.

(c) Boetii filio (Boson). Cfr. RHYZELIUS I. c. p. 36, & LAGERBRING I. c. §. 6 p. 746.

(d) Eundem Magistrum Hemmingum fuisse putat SCHEFFERUS, qui inter Canonicos Upsalenses commemoratur in veteri *Chronico de Archiep. Upsaliensibus* a se edito: cf. p. 172 & 175.

(e) Cfr. supra p. 30 N.º 27.

(f) Hoc est, per contrariam consuetudinem fuisse abrogata. Argumentum satis dubium.

ret, atque fidelitatis ab illo iuramentum, Papæ præstandum, reciperet (g). Verum quia posset contingere, quod Lundenſi Archiepiſcopo J. (*Johanne Droes*) morte prævento vel ex alio impedimento legitime impedito, per eum hæc exhibitio Pallii fieri non posset, Roſkildenſi & Othonienſi Episcopis Papa mandat, ut *eo caſu* uterque vel alteruter eorum Pallium, juxta formas præſcriptas (quas, una cum Pallio, in tali caſu dicti nuntii eis tradere debebant) *hac vice*, Electo ſæpius nominato assignaret. Hæc tamen ſimul cautio additur: "Ceterum non intendimus, quod per hoc iisdem Eccleſiis, vel earum alicui, circa premiffa vel aliquod premifforum, in proſecutione ſui juris petitorio vel poſſeſſorio jus aliquod accreſcat vel decreſcat, vel alias quomodolibet derogetur". — Ex Reg. Liter. Apoſtolicar. Honorii P. P. IV, A. 1. Ep. 45r.

NICOLAUS IV.

i. *Magno Regi Suetie illuſtri. Reate XII Kalend. Junii A. I.* (d. 21 Maji 1288 (a)). Significaverat Papæ per literas Rex, ſc. ut *Gerhardum* Holſatiæ Comitem, potentem & Regi Daniæ *Erico*, quocum bellum Rex *Magnus* gerebat, vicinum ejusque adjutorem præcipuum, a partibus Dani ſejungeret ſibiſque conciliaret, filiam Comitis *Hedvigem* uxorem duxiſſe, atque ex ea prolem ſuſcepſiſſe (b). Quum vero Rex antea deſpondiſſet ſibi nobilem

H 3

mulie-

(g) Bullam hanc, noſtræ ſimilem, eodemque loco & die datam, recenſet A CELSE l. c. p. 91 ſq. atque exhibent VASTOVIVS l. c. p. 129 & (ex illo) SCHEFFERUS l. c. p. 55 ſq. Cfr. LAGERBRING l. c. §. 6.

(a) Noſtro exemplo vitioſe adſcriptus eſt annus 1286. Cfr. CIACONIUS l. c. p. 255.

(b) Recte itaque cauſam expetiti atque initi a Rege hujus matrimonii conjectando inveſtigavit Nobil. LAGERBRING (l. c. C. XVI §. 2) cui noſtra Bulla fuit incognita.

mulierem *Sophiam* (c), prædictæ Hedvigi quarto consanguinitatis gradu conjunctam, ac præterea aliam, eodem consanguinitatis gradu præfatæ Hedvigi attinentem, carnaliter (ut ipse fatebatur) cognovisset; petierat a Papa veniam atque dispensationem. Ut igitur scandala & gravia illa incommoda quæ ex dissolutione matrimonii a Rege initi sibi & Regno suo metuenda erant arcerentur, petitioni ejus Papa annuit. — Ex Reg. Liter. Apostolicar. Nicolai P. P. IV A. I Ep. 65.

1. (Benedicto) *Episcopo & Capitulo Lincopensi. Reate X Kalend. Junii A. II* (d. 23 Maji 1289). Indulgentiæ unius anni & 40 dierum conceduntur visitantibus Ecclesiam beatorum Apostolorum Petri & Pauli Lincopensem in quibusdam enumeratis anni festivitatis. — Indid. A. II T. I Ep. 183.

3. *Johanni (b) Archiepiscopo Lundensi. Reate V Nonas Julii A. II* (d. 4 Julii 1289). Transmittitur ei, postulante *Petro Agnetis* Lundensi Canonico, Nuntio suo, Pallium Magno Electo Upsalensi assignandum, adjuncta simul formula cum Juramenti ab eo exigendi, tum Pallii solenniter ei dandi (e). — Indid. A. II T. I Ep. 303.

4. (A-

(c) Quæ hæc fuerit, nescire me fateor: neque tota hæc res omnino Historicis nostris hætenus fuisse videtur cognita.

(d) *Grand*, vid. RHYZELIUS l. c. P. II p. 18: cfr. PONTOPPIDAN l. c. p. 560 sqq. 763 — 775, 782 sq.

(e) Mirum videatur, cum Pallium eidem assignandum Electo, jam fuisset a Papa *Honorio* IV, ante annos V, Archiepiscopi hujus in munere antecessori (Johanni Droes) transmissum, (cfr. supra p. 60 sq. N:o 1), idem ab alio Papa ad alium Archiepiscopum Lundensem rursus transmitti? Num, repugnantibus Svecis, Honorii illud decretum executioni omnino non fuit mandatum? Unde igitur Bullam Pontificis habuit VASTOVIVS? Non liquet.

4. (Anundo) *Episcopo Strenginenfi. Rome apud Sanctam Mariam Majorem, XIV Kalend. Januarii, A. II. (d. 2 Dec. 1289).* Petente Magno, Rege Sveciæ & Gothorum, permittitur ut nobilis mulier *Halgha Anundi* (leg. *Anundi*) (f), Strengnensis Diocesis, Regis consanguinea, nubat viro nobili *Rorico Birgheri* (g), Upsalensis Diocesis, quarto consanguinitatis gradu ei conjuncto. Rationem petitionis suæ hanc Rex adduxerat, quod cum idem *Roricus* quibusdam capitalibus inimicis adhæret, fomites odii & rancoris in ipsius Regis & ejusdem *Rorici* mentibus radicati nocuantur, qui si, quod absit, incrementum fusciperent, gravia posset in regno scandala & guerrarum pericula fuscitari, & speretur quod per conjunctionem *Rorici* & *Halghæ* prædictorum fomes odii & rancoris hujusmodi extinguetur & pax & tranquillitas proveniet ipsi regno (h). Eo autem se esse propensorem Pontifex ad Regis annuendum votis testatur, quod fidem & devotionem eximiam idem Rex ad eum & Romanam gerit ecclesiam. — Indid. A. II Ep. 699.

5. *Abbati Monasterii de Saba(i) Cisterciensis, Priori Predicatorum de Sictunia, Upsalensis & Strengnensis Diocesis, ac Guardiano*

(f) *Helgam* hanc filiam fuisse, Genealogi nostri dicunt, Legiferi Sudermanniæ *Anundi in Fröshammar, Haraldi filii*.

(g) Hujus *Rorici* & *Helgæ* filiam, fuisse *Christinam*, Genealogi nostri asserunt, ex qua familia nobilis *Bonde* genus suum ducit, abaviam R. *Caroli Canutii*.

(h) Docent hæc R. *Magnum* de conciliandis sibi rursus Nobilium animis, quos severitate sua in *Folkungos, Ingemari* Dani interfectores, exasperaverat, admodum fuisse sollicitum; atque per nuptias, inter consanguineas suas atque duces adversæ factionis conciliatas, hos suis adjungere partibus callide studuisse. Cfr. supra p. 58 N:o 1.

(i) *Såby*, postea *Fuleta*, in Sudermannia, Vid. RHYZELII *Monasteriol.* p. 213 sqq.

diano Minorum Upsalensis, Fratrum Ordinum. Apud Urbem Vetterem. VIII Idus Julii, Pontificatus Anno III. (d. 8 Julii 1290). Upsalensi Ecclesia per obitum Magni, Upsalensis Electi confirmati & etiam consecrati vacante, Capitulum per viam Compromissi potestatem eligendi Archiepiscopum in *Johannem* Archidiaconum, *Andream* Præpositum, & *Olavum* Canonicum transtulerat; qui *Johannem*, Episcopum Aboënsē, unanimiter, postularunt. Hic vero rem Papæ subjecit arbitrio; ac postmodum Capitulum Romanum misit *Carum* (an *Carolus*?) & *Ervastum*, Canonicos, qui decretum postulationis Papæ præsentarent, & ut eam admitteret, supplicarent. Papa primo rem examinandam tradidit *J. (Johanni)* Episcopo Tusculanensi, *Petro* titulo S. Marci Presbytero, ac *Petro* S. Eustachii Diacono, Cardinalibus; atque quia sibi de idoneitate personæ postulati prædicti ad plenum non constaret, prædictis Ordinum Monasticorum antistitibus mandat, ut si diligenti examinatione instituta, invenirent postulatum vita, moribus, honestate, scientia & aliis virtutum meritis idoneum atque dignum ad supportationem Archiepiscopalis oneris & honoris, auctoritate Apostolica postulationem admitterent (k). — Indid. A. III T. 2. Ep. 263.

BONIFACIUS VIII.

I. *Nicolao (a) Archiepiscopo Upsalensi. Anagnie XVI Kalendas Septembris, Pontificatus A. I. (d. 17 Aug. 1295) Johanne* Archiepi-

(k) Electionem sive postulationem *Johannis* ab his delegatis fuisse probatam, eventus docet. Cfr. RHYZELIUS *Episcoposc.* P. I p. 37 (cujus tamen narratio in quibusdam corrigi debet, ex iis quæ in hac Bulla habentur; cfr. quæ disputavimus in *Annot. ad Pauli Juusten Chronicon Episcopor. Finlandensium*, p. 202 sqq).

(a) *Allonis*; de quo cfr. RHYZELIUS *Episcoposc.* P. II p. 37 sq.

episcopo ante receptionem Pallii defuncto, Capitulum elegerat (b) in ejus locum hunc *Nicolaum*, tunc Decanum ejusdem ecclesiæ; contra quam vero electionem a *Karolo Erlandi* (c) Canonico ipsius Ecclesiæ, tunc in Romana Curia versante, fuit appellatum: causa tamen cognita, Papa *Nicolaum* constituit Archiepiscopum (d), eundemque per *Johannem Tusculanensem* Episcopum consecrari, atque per *Matheum* Sanctæ Mariæ in Porticu, *Guillelmum* Sancti Nicolai in Carcere Tulliano, & *Benedictum* Sanctorum Cosmæ & Damiani Diaconos Cardinales, Pallio ornari jussit, salvo jure Ecclesiæ *Lundensis*, quæ in eadem Ecclesia *Upsalensi* jus Primatiæ asserit se habere. — Ex Reg. Bonifacii P.P. VIII, A. I Ep. 384.

2. 3. 4. 5. 6. 7. *Preposito & Capitulo Ecclesiæ Upsallensis* (e); *Populo Civitatis & Diocesis Upsallensis*; *Clero Civitatis & Diocesis Upsallensis*; *Universis Suffraganeis Ecclesiæ Upsallensis*; (Birgero) *Regi Sveciæ illustri*; *Nobili viro* ---- *Duci Sveciæ* (f): omnes eodem loco atque die, eadem de re, ad eandem plane formam scriptæ. Quas itaque pluribus attingere opus non est. — Indid.

I

8. Ni-

(b) *Per viam Scrutinii*, tribus Canonicis *Everardo* Presbytero, *Gerardo* Diacono, & *Emingo* (Hemmingo) Subdiacono, ad scrutandum ea vice unanimiter nominatis, qui *Nicolaum* rite electum declararunt.

(c) In exemplo nostro vitiose legitur *Edandi*.

(d) De qua tota re, ejusque & processu & eventu, edocemur Bulla ejusdem hujus Papæ, Capitulo *Upsalensi* data, quam recenset A CELSE l. c. p. 97, iisdem plane verbis, quibus nostra hæc Bulla, rem exponente: cfr. LAGERBRING l. c. C. XIV §. 6 p. 747 sq. & nott. 14 — 17, p. 752.

(e) Eadem illa quam recensent l. l. c. c. A CELSE & LAGERBRING.

(f) Hic indigitari (nam nomen in exemplo nostro expressum non habetur) Regni Marescallum *Torkillum Canuti*, Regis minorennis Tutorum, probabile est.

8. *Nicolao Archiepiscopo Upsalensi. Rome apud Sanctum Petrum III Kal. Novembris A. I. (d. 30 Oct. 1295).* Permittitur ei, ut in Sancti Nicolai Confessoris, & beatæ Catharinæ Virginis festivitatis, nec non & in singulis Cathedralibus Ecclesiis suæ Provinciæ, cum istam visitare & solenniter in eis Misfarum solemnia celebrare illi contigerit, Pallio uti. — Indid A. I Ep. 534.

9. *Clero & Populo Insule Gutlandie. Anagnie V Idus Augusti, A. II (d. 9 Aug. 1296).* Personas bonaque eorum, exemplo Prædecessorum suorum *Gregorii IX (g)*, *Innocentii IV (h)* & *Gregorii X (i)*, sub beati Petri & sua protectione, Papa suscipit, prohibens ne quis libertatem eorum obtentam hætenus ac pacifice observatam, præsumat perturbare. — Indid. A. II Ep. 472.

10. *Isarno Archiepiscopo Carcassonensi, Capellano nostro. Laterani XV Kal. Aprilis, Pontific. A. V (d. 18 Martii 1299).* *Ericus* Rex Daniæ, Papæ demonstraverat, olim post mortem Patris sui *Erici*, per potentiam & malitiam inimicorum suorum Regnum oppressum multipliciter & collapsum fuisse; unde Rex pro tuitione ac defensione sua & regni sui *Ingeburgh* sororem *Birgeri* Regis Sveciæ, de cujus præsidio propter hoc plurimum confidebat, in matrimonium duxerit, & jam per plures annos ei cohabitaverit (*k*). Cum autem idem Rex *Ericus* ac dicta *Ingeburgh* quarto consanguinitatis gradu ad invicem se contingerent, Papæ dispensationem expetiverat. Committit igitur Papa *Isarno*, ad dictum Regem Daniæ ac ad partes illas pro certis negotiis destinatum, negotium dispensationis hujus Regi atque Reginæ aucto-

(g) Ejus quidem talis Bulla non superest; cfr. tamen supra p. 21 sq. N:o 2 & 3.

(h) Vid. supra p. 43 N:o 25; cf. p. 44 N:o 26, 27, 28.

(i) Ejus Bulla huc pertinens nobis non innotuit.

(k) Cfr. LAGERBRING l. c. C, XVI §. 20 p. 625.

toritate Apostolica tribuendæ, postquam idem Rex *Ericus* ab excommunicationis sententia, qua propter captionem J. (l) Archiepiscopi Lundensis per eum vel officiales suos factam noscitur alligatus, juxta commissionem per alias suas literas eidem *Ifarno* datam, ab eo rite fuerit absolutus (m). — Indid. A. V. Ep. 159.

BENEDICTUS XI,

I. I. (*Ifarno*) Archiepiscopo Lundensi, Suetie Primate. *Laterani VII Idus Novembris Anno I* (d. 7 Nov. 1303). Narraverat *Ingeburg*, Soror *Burgerii* (*Birgeri*) Regis Sveciæ, causam & conditionem matrimonii sui cum Rege Daniæ initi (modo eodem quo maritum suum Papæ rem exposuisse nuper didicimus), qui de præsidia Regis Sveciæ, Patris sui (*Magni*), propter hoc plurimum confidebat. Quare cum Papæ prædecessor *Bonifacius VIII*, ad supplicationem Regis Daniæ, dispensationis in hac causa faciendæ potestatem eidem huic *Ifarno*, tunc Archiepiscopo Carcassonensi & Papæ Capellano jam commisisset; sed hic de partibus illis rediens, quod sibi mandabatur exsequi nequivisset; petente *Ingeburgi* (nam Rex, utpote excommunicatione ligatus, Papam supplex adire ausus non fuit), eandem quam Prædecessor suus eidem commissionem, eadem adjuncta conditione, de novo impertit. Addit tamen nunc hæc verba: "imposita ipsis (Regi & Regina), pro eo quod taliter absque dispensatione Apostolica contraxerunt, nec non pro copula & cohabitatione prædictis penitentia salutari, eisque ad tempus, juxta tue discretionis arbitrium carnali commercio interdicto" — Ex Reg. Literar. Apostolicar. Benedicti P. P. XI, A. I Ep. 30.

I 2

CLE-

(l) *Johannis* Grand: cfr. supra p. 62 not. (d).

(m) Cfr. LAGERBRING I, c. P. III C, I §. 18 & PONTOPPIDAN I, c. p. 782.

CLEMENS V.

1. *Nicolao (a) Archiepiscopo Upsalensi. Pictavis Idibus Julii Anno. III (d. 15 Julii 1308).* Confirmat Papa ejus translationem ex Episcopatu Arosiensi ad Archiepiscopatum Upsalensem, ad quem a Capitulo ejus Ecclesiæ concorditer postulatus fuerat; Palliumque per *Landulphum Sancti Angeli, Guillelmum S. Nicolai in Carcere Tulliano, & Lucam S. Mariæ in Via lata* Diaconos Cardinales, se ei fecisse assignari docet. — Ex Registro Literarum Apostolicarum Clementis P. P. V, A. III. Ep. 506.

2. *Israëli Erlandi (b), Electo Arosiensi. Avinione IV Kalend. Augusti, A. IV (d. 29 Julii 1308 (c)).* Ecclesia Arosiensi per translationem Nicolai ad Archiepiscopatum Upsalensem vacante, se provisionem illius Ecclesiæ hac vice dispositioni Sedis Apostolicæ reservasse, Papa docet, atque deinde hunc Israëlem, *Ordinis Fratrum Prædicatorum profexum* (præfectum?) in *Sacerdotio constitutum* eidem præfecisse (d); cui itaque his literis munus illud demandat & confirmat. — Indid. A. II Ep. 1099.

3. *Magistro Nicolao Sigvasti, Canonico Lincopensi. Dat. in Prioratu de Grauselle prope Mal. (e) Vasconensis Diocesis, X Kal. Decemb. A. V. (d. 22 Nov. 1309).* Huic Archiepiscopi & Cap-

(a) *Catilli* (1 *Kâtilli*). Vid RHYZELIUS l. c. P. I p. 38.

(b) Vitiose legitur *Erlendi*.

(c) Margini quidem exempli nostri adscriptus est annus 1309; sed Electus fuit *Clemens V* Papa Novis Junii a. 1305, & munus suscepit XII Kalend. Augusti ejusdem anni (docente CIACONIO l. c. p. 356): unde d. 29 Julii 1309, jam ad annum Pontificatus sui V pertinuit?

(d) Hinc itaque emendandus est RHYZELIUS (*Episcoposc.* P. I p. 251), qui *Israëlem a. demum 1311, ordinario modo, eorumque quorum interfuit consensu*, factum fuisse Episcopum dicit.

(e) *Malansanum?*

pituli Upsalensis hactenus in Curia Romana Procuratori, Papa Canonicatum Ecclesiæ Lincopenfis, cum plenitudine juris Canonici, ac Præbendam nulli alii de jure debitam, si qua in eadem Ecclesia vacat ad præsens, etiam si eidem Præbendæ cura sit animarum annexa, confert. Si vero nulla talis Præbenda vacet ad præsens in Ecclesia supradicta, Præbendam inibi proxime vacaturam, similibus conditionibus eidem, omnibus remotis obstaculis, addicit, licet in Ecclesia Upsalensi Canonicatum & Præbendam, cui ecclesia parrochialis de Tierp est annexa, noscatur obtinere (f). — Indid. A. V Ep. 536.

4. *Israeli Eleſto Aroſienſi & Theodorico Symonis Canonico Aroſienſi. Loco, anno & die iisdem.* Mandatur iis, ut supradictum Magistrum Nicolaum recipi & admitti faciant in corporalem possessionem beneficiorum præfatorum. — Indid.

5. *Nicolao Archiepiscopo Upsalensi. L. a. & d. iisd.* Datur ei potestas dispensandi cum XX Clericis suæ civitatis, Diœcesis & provinciæ, de Presbyteris genitis & solutis, & cum XL aliis Clericis earundem civitatis, Diœcesis & Provinciæ, qui de solutis patribus & matribus sint suscepti, super hujusmodi natalium defectibus. — Indid. A. V Ep. 605.

6. *Thome Alonis (g) de Odnistum, Presbytero, Canonico Upsalensi. L. a. & d. iisd.* Quum pro Archiepiscopo & Capitulo Upsalensi quorum nomine ad Pontificem accesserat, labores multiplices & pericula gravia sustinuisset; beneficium ecclesiasticum

I 3

nulli

(f) Hunc M. Nicolaum Sigwasti de Kalmarnia, primo Scholasticum Upsalensem, deinde Canonicum, & tandem Archidiaconum ejusdem fuisse Ecclesiæ, discimus ex edito a SCHEFFERO vet. Chronico Archiepiscoporum &c. Upsalienſium p. 195 & 153. De eodem etiam mox infra.

(g) Allonis.

nulli alii de jure debitum, curam habens animarum, cujus proventus L. librarum Turonensium parvorum valorem annum non excedant, ad collationem, provisionem seu ordinationem Episcopi Strengenensis pertinens, vacans aut proxime vacaturum, ei confert: licet in Ecclesia Upsalensi Canonicatum & Præbendam, cui ecclesia Sanctæ Trinitatis & Capella Skutungi parochialis annexæ existunt, noscatur obtinere (h). — Indid. A. V, Ep. 774.

7. --- *Preposito Arosiensi & Magistris Frederico Cibo Scholastico Januensi, ac Redhæro Olavi Canonico ejusdem Arosiensis ecclesie. L. a. & d. iisd.* Dantur eidem Thomæ Conservatores, quoad assecutionem supradicti beneficii. — Indid.

JOHANNES XXII.

I. Olavo (a) *Electo Upsalensi. Avenione VII Kal. Novembris anno Pontif. I. (d. 26 Octob. 1316).* *Tycho de la Landia* (b) Lundenfis & *Nicolaus Sigvasti* (c) Upsalensis Ecclesiarum Procuratores & Nuntii, ad Pallium pro Electo Upsalensi, juxta privilegia Paparum Adriani IV & Innocentii III petendum ad curiam Papalem misfi, illud, ad Lundensem deinde ecclesiam reportandum, ac a Lundensi Archiepiscopo Upsalensi Electo conferendum

(b) Hunc etiam *Thomam Allonis*, primo *Canonicum* & deinde (post mortem *Nicolai* nuper laudati) *Archidiaconum* Upsaliensem fuisse, docet idem *Chronicon* (SCHEFFERI cura editum) p. 124 & 154.

(a) *Birgeri de Fors*, *Sapienti* dicto. Vid. RHYZELIUS l. c. p. 38 sq. LA-GERBRING l. c. P. III C. 2 §. 12 p. 126.

(b) Leg. *Tycho de Lalandia*.

(c) Idem de quo nuper commemoravimus p. 69 not. (f).

dum, a Pontifice postulaverant (d). Cui petitioni hic annuens, permittit Archiepiscopo Lundensi ut hac vice posset illud Electo Upsalensi, prout dicti Nuntii petiverant, in Castro *Aaos* (e) Lundensis Dioeceseos, assignare. Etiam hic additur cautio: "Nolumus tamen per hujusmodi assignationem ejusdem pallei, quam in dicto castro sic fieri tibi concedimus, eisdem Ecclesie & Archiepiscopo Lundensi & successoribus suis in aliquo penitus derogari, vel tibi tuisque successoribus & Ecclesie Upsalensi de novo aliquid jus acquiri, sed antiquum, si quod utrique ecclesie super hoc competit, tantummodo reservari". — Ex Reg. Liter. Apostolicar. Johannis P. P. XXII, A. 1. p. 2 Ep. 1000.

2. (Esgero (f)) *Archiepiscopo Lundensi, Suetie Primate. L. a. & d. iisdem.* Mandatur ei modo solito, ut Pallium Electo Upsalensi, loco nuper commemorato, hac vice assignet (g). Cautio eadem quæ in Bulla superiori, additur. — Indid.

3. (Olavo) *Electo & Capitulo Upsalensi, & aliis ecclesiasticis Personis per Regnum Suetie constitutis. Avenione III Non. Febr. Pontificatus A. 1 (d 3 Febr. 1317).* Recensentur, approbantur & confirmantur privilegia a Rege *Birgero* Clero atque Ecclesiis. Regni sui concessa, data apud *Strengoarías* (leg. *Strenganesiam*) Anno Domini 1305 *Dominica Letare Jerusalem* (h), literæ ejus om-

(d) Itaque *Nicolaus* etiam *Sigrausti* hoc jus Archiepiscopi Lundensis, Ecclesiæ suæ nomine agnoverat? Cfr. LAGERBRING l. c. C. 2 §. 10.

(e) *Åbus*?

(f) *Fuel*: cf. RHYZELIUS l. c. P. II p. 19 sq & PONTOPPIDAN l. c. T. II p. 52 sqq.

(g) Quem tamen illud ab eo non accepisse, docet RHYZELIUS l. c. P. I, p. 39.

(h) Exhibet eadem WILDE *Sueciæ Hist. Pragmat.* C. III Sect. II §. 23 p. 424 sq cf. p. 418 sq.

Omnibus Archiepiscopatum Upsalensem inhabitantibus, datæ Stokholm a:o D:ni 1305 in die Apostolorum Petri & Pauli, quibus tertiam partem decimarum quæ olim consuevit decima pauperum vulgariter appellari, Ecclesiæ Upsalensi & ejus Prælati restituit (i), & literæ ejusdem quibus terram quandam Archiepiscopo & Ecclesiæ Upsalensi venditionis jure tribuit, datas Sidekaborgh (k) a:o D:ni millesimo trecentesimo undecimo, tertia Idus Mensis Junii. Nomina Consiliariorum Rectorum, qui utrisque exarandis literis interfuisse easque Sigillis suis munisse dicuntur, in exemplo nostro pleraque misere corrupta comparent (l). — Indid. A. I. T. 3. Ep. 2778.

4. (Eidem) *Electo & Capitulo Upsalensi. L. a. & d. iisd.* Monentur, ut commissam Archiepiscopo & Capitulo Upsalensi a Papa Clemente V curam petendi, exigendi & recipiendi omnes

(i) Cfr. de hac re SCHEFFERUS ad *Chronicon* a se editum *Archiepiscoporum Upsal.* p. 37, & LAGERBRING l. c. P. II C. XVII §. 3 & 4.

(k) Quid monstri hoc sit nomen, nescimus. Forte *Stekeborg*?

(l) Prioribus Sigilla fuisse leguntur appensa *Pfari Strengianensis & Nicholai Arosiensis* (Arolentis) Episcoporum, *Tlrgilli Kuntzsz* (Turgilli Knutson) Marchalci nostri, *Swancapulsey Osgochor.*, (Svantapulci Ostgothorum) *Birgeri Uplandie*, *Magni Gregorisf. Westinmannie* (Gregorisson Westmannie), *Leonardi Naridie* (Nericie), *Philippi Ingwaldsz Sudbinannie* (Ingevaldsen Sudermannie), *Benedicti Westgochorum* (Vestgothorum), *Karici Winalandie* (an *Canuti Finlandie*, nobis plane ignoti) *Legiferorum*, *Keinici Jonsf.* (Kanuti Jonsen?) *Philippi Ulfsz* (Ulfsen), *Giromari Maginsz* (Gudmari Månsen), *Mogensson vel Magnusson* *Karioli Thudbistra* (Caroli Thydiske) & *Karoli Ulfsf.* (Ulfsen). Posterioribus Sigilla apposita fuerunt *Canuti Jonsson* Dapiteri nostri dilecti, & *Fulkonis Jonsson*, *Benedicti Voss.* (Boson?) & *Johannis Howdb.* (In literis etiam Regis *Birgeri*, datis a. 1308, apud HADORPHIUM, *Append. ad Chron. Rhythm.* p. 5 occurrit nomen *Johannis Hwud*; nisi utroque loco legendum si *Hwid*?)

omnem pecuniam de censu beati Petri, Ecclesiæ Romanæ in Regno Sveciæ debito, jam collectam diligenter gerant, rationes ejus ab exactoribus severe poscant, & de summa recepta Pontificem quotannis certiores reddant (m). — Ex originali Bulla Johannis XXII in pergamento, in Archivo Secreto Vaticano.

5. *Israeli Episcopo Arosiensi. Avinione Nonis Maji A. III* (d. 7 Maji 1319). Absolvit Papa Episcopum ab officio cui se juramento obstrinxerat, Apostolorum limina (Curiam Papalem) singulis trienniis personaliter visitandi; dummodo hujusmodi visitationem *realiter* faciat. — Ex Reg. Literar. Apostolicar. Johannis P.P. XXII, A. III Ep. 1239.

6. *Magistro Bernardo de Monte Valrano, Achidiacono Sicalonie in Ecclesia Bituricensi, Apostolice Sedis Nuntio. Ibid. II Kalendas Februar. A. VI* (d. 31 Jan. 1322). Cum Ecclesia Roskildensis Episcopo careret, & Papa *reditus ad mensam Episcopalem ejus Ecclesiæ pertinentes, dispositioni suæ & Apostolicæ Sedis interim duxerit reservandos*, Nuntio suo injungit negotium, per se vel per alios, reditus illos Romanæ Ecclesiæ nomine exigendi & accurate recipiendi. — Ex Registro Epistolar. Secretarum Johannis XXII, A. VI, N:o 277.

7. *Eidem. Ibidem II Kalend. Aprilis, A. VI* (d. 31 Mart. 1322) Specialis ei potestas committitur, annum censum, qui *Denarius b. Petri* vocatur, in Regno Sveciæ petendi, colligendi, exigendi & recipiendi, per se vel per alios, a personis & ecclesiasticis & secularibus, cujuscunque status, ordinis, conditionis vel dignitatis existant, tam pro tempore præcedente quo solutus non fuit, quam etiam in posterum, usque ab beneplacitum Apostolicæ Sedis;

K

dis; atque ad eam rem perficiendam auctoritatem & severitatem necessariam adhibendi. — Indid. N:o 276.

8. *Johanni de Serone, Priori Fratrum Ordinis Predicatorum de Figiaco, & Magistro Bernardo de Ortulis Rectori Ecclesie B. Marie de Novalibus, Caturcensis & Eleftenfis Diocesis, in Suetie & Norvegie Regnis Apostolice Sedis Nunciis. Ibid. Idibus Octobris A. XI (d. 15 Oct. 1326).* Retulerat Papæ Johannes Archidiaconus Lincopensis, pro parte Episcopi (Caroli II) & Capituli ibidem, illam Diocesim adeo esse diffusam, & distinctam Maris Insulis (n), stagnis multis & magnis, locis paludosis, vastitate nemorum & difficultate viarum, ut ad certa loca accessus non pateat nisi certis anni temporibus, nec tunc frequenter nisi cum magna mora, ob contrarietatem ventorum ibidem vigentium: quamobrem non potuit eam ex juris præscripto visitare. Præterea redditus ecclesiastici erant in partibus illis tenues & exiles, ac Rectores Ecclesiarum pauperes & ad solvendum Procuraciones Episcopales insufficientes. Quapropter mos invaluerat, ut Episcopus de duabus vel tribus parrochiis ad unam vicinam Ecclesiam populo convocato, in ea expensis propriis visitationis officium exerceret, percipiens a Rectoribus Ecclesiar. quendam moderatissimam pensionem pecuniarum, ibidem Cathedriticum nuncupatam, secundum valorem fructuum earundem Ecclesiarum antiquitus prætaxatam, quæ per V vel VI annos collecta vix valorem unius procurationis præsentis temporis attingebat. A qua quidem consuetudine *Laurentius* (II) proximus Episcopi Prædecessor receserat, extorquens apud singulas Ecclesias tempore visitationis procuraciones in victualibus a Rectoribus earundem, in ipsorum grave dispendium; *Carolus* autem, a Rectoribus Ecclesiarum pluries cum instantia re-

qui-

(n) *Gotblandia & Ölandia.*

quisitus, tandem ipsorum paupertati compatiens, consenserat prædictam resumere consuetudinem & servare, si illa a Pontifice approbaretur; cum interim inquisitio & correctio sufficientes fiant per Præpositum, Decanum & Archidiaconum Ecclesiæ Lincopensis, visitationis officium exercentes, nec non & XV officiales foraneos, qui Præpositi Rurales vocantur, ibidem in singulis territoriis vices gerentes Episcopi. Quare Episcopus, Capitulum & Clerus petierant, ut Papa vel dictam confirmaret consuetudinem, vel permetteret, ut communi consensu aliam rationem constituerent, quæ sine cujusvis gravamine posset rationabiliter observari. Mandat igitur Nuntiis suis Papa, ut diligenti habita inquisitione, de hac re eum accurate informent (o). — Ex Registro Literar. Apostolicarum Johannis P. P. XXII, A. XI. P. 1 Ep. 94.

Bullæ igitur huic, ab *Eraldo* (p) de *Vernemo* Canonico Lincopensi publice sibi (a. 1328, d. XIV Februarii) Lincopiæ exhibitæ (quo sese hanc ob rem contulerant) obsequentes, Nuntii testes in hac causa plurimos (q) examinabant, in allata ab Episcopo & Capitulo, atque in literis Papalibus repetita, septem illius momenta sigillatim inquirentes, eaque veritati consentanea

K 2

fuis-

(o) Cfr. quæ supra allata sunt p. 6 N:o 3; p. 24, N:o 2 & 3; ac p. 44 N:o 26.

(p) An *Haraldo*?

(q) Inter quos comparent *Bero* Præpositus Lincopensis, (qui Episcopis *Henrico*, *Laurentio* & *Carolo* in visitationibus comes fuerat), testatus Episc. *Laurentium* mandato Papæ (*Bonifacii VIII*), ut quamlibet Ecclesiam Diœcesis suæ personaliter visitaret, obsequentem, a priori consuetudine recessisse; *Marcus* Canonicus & Sacrista Lincopensis, *Johannes* Guardianus Fratrum Minorum Lincopensis, *Johannes* Prior Ordinis Fratrum Prædicator. de Skanigia, *Ericus* Miles Regis, Legifer Smalandiæ, *Joannes* Guardianus Fratrum Minor. de Junecopia, &c.

fuisse, reperientes. Super qua re instrumentum accuratum a Notario Publico (Durando de Coceriis) confici atque auctoritate debita communiri, fecerunt. Cujus exemplum, *ex autographis membranis in Archivo secreto Apostolico Vaticano servatis descriptum*, Bullae Pontificis laudatae adjunctum habetur.

9. --- Decano & Archidiacono Ecclesie Upsalensis. *Ibid. secundo Nonas Octobris Anno XII* (d. 6 Octob. 1327). Botvidus, Rector Ecclesiae de *Vestra Hanungi* Strengianensis Diocesis apud Papam questus fuerat, se ab Episcopo suo (Styrberno) eadem ecclesia arbitrarie & inique fuisse spoliatum, ac licet Praepositus Upsalensis, vi literarum a Papa sibi ea de re misarum, eundem Botvidum muneri restituisset, Episcopum tamen eum appellatione ad Papam interjecta, inde rursus deturbasse. Quamobrem Decano & Archidiacono Papa mandat, ut rem summario processu dijudicent, & necessariam Botvido opem praestent. — Indid. A. XII, P. I Ep. 148.

10. Fratri Styrberno Episcopo Strengianensi. *Novemb. A. XII* (d. Nov. 1227). Monetur, ut Botvidum Rectorem Ecclesiae de *Vestrahamungi* favorabiliter tractet, & ab eo laedendo desistat. — Indid. A. XII T. 6 Ep. 1598.

11. (Carolo) Archiepiscopo Lundensi. *Avinione V Kalend. Januar.* (d. 28 Dec. 1227). Quum Israel Episcopus Arosiensis in ætate decrepita constitutus, adeo senio prægravaretur, ut quasi semimortuus ac rationis quodammodo usu privatus, circa administrationem spiritualium & temporalium Arosiensis Ecclesiae inutilis esset effectus, ita ut eadem jam fere quinquennium necessaria gubernatione pastoris sui careret, laico seculari inde ad gubernationem ejusdem ecclesiae manus suas extendente atque clerum immiseri-corditer talliante; Papa necessarium judicavit Egisum Birgeri, Or-

Ordinis Fratrum Prædicatorum, virum literarum scientia præditum, in magnis & arduis agendis expertum, ac propter grata obsequia quæ Apostolicæ Sedi præstitit in eis fideliter laborando, ei acceptum, in spiritualibus providum & temporalibus circumspectum, qui per diligentiae studium & ministerium suorumque potentiam & favorem, utpote de illis partibus oriundum, esse posset plurimum fructuosus, *Israelis* Coadjutorem adjungere. Quare Archiepiscopo Lundensi mandat, ut curet eundem ab Episcopo recipi, atque a Capitulo, Clero & populo Diocesis ejusdem ecclesiæ agnosci, alienatione quorumcumque bonorum immobilium ejusdem ecclesiæ sibi penitus interdicta. — Indid. A. XII, P. I Ep. 632.

12. *Ad futuram rei memoriam. L. a. & d. iisd.* (d. 28 Dec. 1227). Cupiens Arosiensis Ecclesiæ regimini, quam primum eam per cessionem vel mortem *Israelis* Episcopi vacare contingeret, per Apostolicæ Sedis providentiam, idoneam personam præficere, suæ illam dispositioni Papa reservat. — Indid. A. XII P. I Ep. 633.

13. *Egisto Episcopo Arosiensi. Ibid. Idibus Maji A. XIII* (d. 15 Maji 1229). Episcopus in locum mortui *Israelis* constituitur, postquam per *Guillelmum* Episcopum Sabinensem consecratus fuisset (r). — Indid. A. XIII P. I Ep. 2351.

14 — 18. *Capitulo Ecclesie Arosiensis; Clero Civitatis & Diocesis Arosiensis; Populo Civitatis & Diocesis Arosiensis; (Olavo) Archiepiscopo Upsalensi; Magno Regi (Svecie &) Norvegie. L. a. & d. iisd.* Eadem de re. — Indid.

K 3

18. *Karolo*

(r) Emendari ex his debent, quæ de anno *Israelis* emortuali (1231 pro 1229) & electione *Egisti* (quam a Capitulo Arosiensi factam, ipsumque Priorem fuisse Dominicanorum, temere conjicit) habet RHYZELIUS I, c. P. I p. 252.

19. Karolo (s) Archiepiscopo Lundensi, Johanni (t) Episcopo Roskildensi, & Petro Gervasii Canonico Ecclesie Sancti Evodii Aniciensis, Apostolice Sedis Nunciis. Avinione IV Nonas Augusti, Pontificatus A. XIV (d. 2 Aug. 1330). Mandatur iis, ut Decimam sexennalem in subsidium Terræ Sanctæ in Dania & Svecia collectam, vel adhuc residuam, diligenter exigant & in tuto collocent, donec Papa quid de illa facere porro debeant, illis significaverit. — Ex Codice Archivi Secreti Vaticani, in quo habentur rationes accepti per Petrum Gervasii Nuntium & Collectorem Apostolicum in Dacia, Svecia & Norvegia, ex censibus Romanæ Ecclesiæ, ex decima sexennali, ex legatis in subsidium Terræ Sanctæ, & ex fructibus Beneficiorum vacantium, ab a. 1331 ad a. 1334.

Adjungitur scriptum sequens: "Anno D:ni MCCCXXX,
"die XXIV Mensis Novembris, ego Petrus Gervasii Can. Ecclesie
"Sancti Evodii Aniciensis, Sedis Apostolice Nuncius ad Regnum Da-
"cie pro infra scriptis Ecclesie Romane negotiis destinatus, exivi
"civitatem Avenionensem, & (iter) meum ad dictum Regnum
"continuando, & veniens ad partes Regni ipsius requisivi D:nos
"Karolum Archiepiscopum Lundensem & fratrem Johannem E-
"piscopum Roskildensem conuncios & collegas meos, ut in nego-
"ciis procederent una mecum, quibus recusantibus procedere & ex-
"cusantibus se propter guerrarum discrimina, quæ tunc erant & adhuc
"sunt in partibus illis, procesi ego solus in dictis negociis virtute
"litterarum Apostolicarum, quarum tenor talis est. (Inferitur Bul-
"la Papalis nuperrime commemorata). "Quarum auctoritate ego
"su-

(s) *Erici, Rôd.* Cfr. RHYZELIUS I, c. P. II p. 20 sq. & PONTOPPIDAN I, c. p. 54.

(t) Cfr. PONTOPPIDAN I, c. p. 52.

"supradictus Petrus Gervasii recepi pecunias infraſcriptas de cenſu ſeu denario memorato" (u).

20. *Egiſſo Epifcopo Aroſienſi. Ibid. VII I Januar. A. XV* (d. 6 Jan. 1231). Permittitur Epifcopo, quum Eccleſiam Aroſienſem, cujus redditus trecentorum & viginti florenorum auri de Floren. ſecundum taxationem decimæ, valorem annuum non excedere docuerat, inveniret propter ſenium & diuturnas infirmitates Epifcopi *Iſraelis* in bonis temporalibus totaliter devaſtatam, quumque in eadem eccleſia nonniſi V Præbendæ Canonicales & una Præpoſitura exiſtat, & parrochiales eccleſiæ totius Diœceſis ſexagenarium numerum non attingant, nullaſque regularis aut collegiata Eccleſia, nec Abbatia etiam ibidem ſit, ipſeque Epifcopus, pluribus oneribus debitorum oppreſſus, per ſe, non poſſet ad reſtaurationem dictorum bonorum abſque ſubditorum ſuorum ſubſidio reſurgere, nec evadere vincula debitorum; ut ab omnibus & ſingulis Eccleſiis ac locis eccleſiaſticis eorumque perſonis non exemptis, ſuæ Diœceſis, moderatum ſubſidium petat. — Indid. A. XV P. 4 Ep. 540.

21. *Eidem. L. a. 8° d. iiſd.* Conceditur ei poteſtas tribus perſonis idoneis beneficia ad Sedem Apoſtolicam devoluta conferendi. — Indid. A. XV P. 4 Ep. 541.

22. *Univerſis Chriſti fidelibus preſentes literas inſpecturis. Ib. XII Kal. Auguſti, A. XV* (d. 21 Julii 1231). Indulgentiæ omnibus, in certis feſtivitatibus Eccleſiam Lincopenſem viſitantibus, conceduntur. — Indid. A. XV P. 3 Ep. 1486.

23. *Univerſis &c. Ib. VIII Idus Januar. A. XV* (d. 6 Jan. 1231)

(u) De quæſtore hoc Apoſtolicum atque collecta ab eo pecunia, cfr. *LAGERBRING* I, c. C. V §. 3.

1231). Similes Indulgentiæ conceduntur omnibus, in certis festivitatis Ecclesiam Arosiensem visitantibus. — Indid. A. XV P. 4 Ep. 537.

24. (Olavo) *Archiepiscopo Upsalensi*. Dat. VI Id. Febr. A. XVI (d. 8 Febr. 1232). Literæ Commendatitiæ pro M. *Petro Gervasio*, Canonico Vivariensi, Apostolicæ Sedis Nuntio, ad eas partes pro certis eidem commissis negotiis (ad pecuniam colligendam) misso (v). — Indid. A. XVI N:o 1363.

25. *Universis Christi fidelibus*. Ibid. V Kalendas Junii A. XVI (d. 28 Maji 1232). Indulgentiæ (petente *Styrberno* Episcopo) per triennium conceduntur omnibus, certis diebus festis Ecclesiam Strenginensem (tanquam novellam) visitantibus. — Indid. A. XVI P. 2 Ep. 1367.

26. (Petro (x)) *Archiepiscopo Upsalensi*, & *Magistro Gervasio* (y) *Canonico Vivariensi*, *Apostolicæ Sedis Nuntio*. Avenione IV Idus Decembris A. XVII (d. 10 Dec. 1232). Innotuerat Papæ, *Egislum* Episcopum Arosiensem asserere, sibi a Pontifice fuisse concessum, ut in qualibet Dioecesi Provinciæ Upsalensis de beneficiis ecclesiasticis cum cura vel sine cura, etiam dignitatibus, personatibus & officiis ibidem consistentibus, quorum collatio ad Sedem Apostolicam esset devoluta, tribus personis providere valeret duabus partibus reddituum, a tempore vacationis, & tertiam partem residuam sibi pro suis & Ecclesiæ suæ Arosiensis necessitatibus applicare; & insuper per se posse de fructibus beneficiorum ecclesiasticorum trium Diocesium ejusdem Provin-

(v) Vid. supra p. 78 N:o 19.

(x) *Philippi*. Cfr. RHYZELIUS l. c. P. I p. 39.

(y) *Petro Gervasio*, a Papa nuper commendato.

vinciæ Upsalensis, una cum sua Dicecesi Arosiensi, quas duce-
ret eligendas, decimam decimarum quæ consuevit dari subsidio
Terræ Sanctæ, posse per biennium exigere & habere in usus
suos & dictæ suæ Arosiensis Ecclesiæ convertendam: super qui-
bus diversas bullatas literas ostenderit, quarum prætextu ad
præmissa, vel aliqua de illis, processerit. Cum vero tenoribus
literarum hujusmodi, sub sigillis autenticis ad Papam missis, per
illos qui stilum noverunt Romanæ Curiae, diligenter inspectis,
non credantur dictæ literæ de Papali Curia emanasse, nec Pa-
pa meminisset se dicto Episcopo vel cuicunque alii hætenus ta-
lia vel similia concessisse; mandat, ut super prædictis summario
procesu sollerter & fideliter inquirentes, prædictasque literas,
quas sibi faciant ante omnia exhiberi, condentes atque Papæ fi-
deliter destinantes, expresse prohibeant, ne quid prætextu illa-
rum ulterius attentetur, sed quæ attentata hætenus fuerint, su-
spendantur, donec Pontifex, per eos plenius informatus, aliud
ordinaverit. Si vero ipsum invenerint Episcopum culpabilem
vel suspectum, eundem peremptorie intra certum ei præfigendum
terminum ad Papam citent, causam dicturum. — (Quis hujus
fuerit inquisitionis eventus, nos latet; credas tamen innocentiam
Episcopi fuisse demonstratam, quia per multos adhuc annos
muneri præfuisse suo reperitur). — Indid. A. XVII N:o 610.

27. *Carolo Episcopo Lincopensi. Aven. III Kalend. Febr. A.
XVIII* (d. 30 Jan. 1234). Papa significat, se *Canonicatum*,
Præbendam & *Decanatum Lincopensem*, tunc apud *Sedem Apo-*
stolicam vacantem, *Magistro Martino de Chalencomo*, utriusque
Juris Professore, providisse, monetque Episcopum, ut hoc
beneficium eidem præstari procuret. — Indid. A. XVIII
Ep. 1125.

28. *Guimaro* (2) *de Hufaby, Canonico Skarenfi. Ibid. II Kal. Martii A. XVIII* (d. 28 Apr. 1234). Demonstraverat Papæ *Petrus* Episcopus Skarenfis, se adeo esse senio confractum & viribus corporis destitutum, ut absque Coadjutore non posset regimini Ecclesiæ præsidere; quare petiverat, ut Papa aliquem de gremio ipsius, de quo certos nominatim expresserat, virum providum & discretum & Ecclesiæ prædictæ aptum, sibi concederet Coadjutorem. Unde Pontifex hunc *Gunnarum* ad hoc officium admovet. — Indid. A. XVIII, P. 1 Ep. 492.

BENEDICTUS XII.

1. *Guimaro* (*Gunnaro*) *de Hofaby* (*Hufaby*) *Electo Skarenfi. Avenione XI Kalend. Novemb. A. III* (d. 22 Octob. 1337). *Gunnarum* Papa ad unanimum Capituli Scarenfis supplicationem, Episcopum ejus Ecclesiæ, in locum *Petri* demortui constituit. — Ex Reg. Literar. Apostolicar. Benedicti P.P. XII, A. 3 P. 2 Ep. 510.

2. 3. 4. 5. 6. *Capitulo Ecclesie Scarenfis; Clero Civitatis & Diocesis Scarenfis; Populo Civitatis & Diocesis Scarenfis; Archiepiscopo Upsalensi; Magno Regi Suecie illustri. L. a. & d. iisd. Eadem de re.* — Indid.

7. *Guimaro* (*Gunnaro*) *Episcopo Scarenfi. Ibid. XVI Kalend. Decembris A. III* (d. 16 Nov. 1337). Significatur eidem, ut postquam per *Anibaldum* Episcopum Tusculanensem jam fuisset consecratus, ad Ecclesiam suam personaliter se conferens, eandem diligenter administret. — Indid. Ep. 511.

8. *Eidem. Ibid. XII Kalend. Martii A. IV* (d. 18 Febr. 1338). Petierat Episcopus, ut quum in consecratione sua juramento promi-

(2) *Guimaro*. Cfr. RHYZELIUS I, c. P. I p. 173.

misisset, sese Aulam Papalem, certis successivis temporibus, vel per se vel per alium esse visitaturum (licet Ecclesia sua privilegium exemptionis non haberet, sed Archiepiscopo Upsalensi jure Metropolitico esset subjecta), Papa cum eo in hac parte gratiose agere de benignitate Apostolica dignaretur. Cui petitioni hic annuens, Episcopum & Ecclesiam suam *ab expensis, laboribus & oneribus* quæ propterea eos oporteret subire, paterne relevat. — Indid. A. IV P. 2 Ep. 14.

9. ----- *Archiepiscopo Nidrosiensi. Ibid. Kalend. Septemb. A. IV* (d. 1 Febr. 1338). Quæsti apud Papam Minister Provincialis & Fratres *Ordinis Minorum* Provinciæ Daciæ (Daniæ) graviter erant, quod *Petrus* (a) *Archiepiscopus Upsalensis, qui Ordinis Prædicatorum erat*, una cum *Sigfrido* Decano (b), *Laurentio Unga* (c), *M. Amero* (d), *Odhino* (e) & *Jordano* (f) *Canonicis Ecclesiæ Upsaliensis*, dictos Fratres vehementer persequeretur; "nam idem Archiepiscopus certos homines, qui quendam Apostatam (g) eorum de ecclesia loci dictorum Fratrum Minorum in Stokolm, Upsalensis Diocesis, per violentiam extrahendo, [&] immunitatem eorum violantes (violaverant?), nec non illos qui dictum Apostatam excommunicatum

L 2

"tum

(a) *Philippi*. Cfr. RHYZELIUS *Episc.* P. I p. 39 sq.

(b) De hoc cfr. *Chronic. Archiepiscoporum. &c. Upsal.* (a SCHEFFERO edit.) p. 165, 167.

(c) l. c. p. 145 sq.

(d) Nomen, ut videtur, corruptum. An M. *Arvernus* vel *Arverus*, de quo l. c. p. 152, 160?

(e) (vel *Oedbino*) l. c. p. 238 sq.

(f) l. c. p. 124.

(g) Hoc est, Monachum, qui deferere Claustrum aut Ordinem suum (tyrannidi fortasse Superiorum suorum sese subducere?) conatus fuerat.

"tum scienter admiserunt ad divina officia, & communicaverunt
 "eidem, punire atque corrigere, ipsisque Fratribus super hiis iu-
 "stitiam facere denegaverit, & nichilominus subditis suis inhi-
 "buit, ne prefatis Fratribus elemosinas erogarent, neve carissi-
 "mus in Christo filius noster *Magnus Rex Suetie illustris*, qui
 "tunc coronari debebat, quique in loco predicto ipsorum Fra-
 "trum Minorum in Stokolm, ubi habet cl. mem. Regem avum
 "& Reginam aviam suam sepultos, disposuerat coronationis sue
 "recipere diadema, in eodem loco eorundem Fratrum Minorum
 "in Stokolm coronari valeret impedivit, locum etiam dictorum
 "Fratrum Minorum in Enecopia dicte Diocesis, sine aliqua iusta
 "causa ecclesiastico supposuit interdicto, nec hiis contentus, quod-
 "dam edificium ipsorum Minorum tunc situm in civitate Upsa-
 "lensi poni fecit sine aliqua causa rationabili in ruinam, dicta
 "quoque Sacerdotum suorum prohibentium aliquos peccata sua
 "eisdem Fratribus Minoribus confiteri nec posse nec debere, appro-
 "bavit & non desinit approbare, favet etiam in hoc Sacerdotibus
 "antedictis, aliaque ipsis Fratribus Minoribus gravamina & injurias
 "plurimas irrogavit; prefatus insuper Decanus sub nomine Ca-
 "pituli ejusdem Ecclesie Upsalensis contra dictum Ordinem Mi-
 "norum *libellos diffamatorios* edidit, & per illas partes publice
 "divulgavit, suo tamen sigillo tantummodo sigillatos. Ipsi etiam
 "Canonici dilectis filiis Gardiano & Fratribus loci eorum Upsa-
 "lensis graves iniurias & violentias intulerunt, & familiares i-
 "psorum Canonicorum, eis mandantibus, precipientibus & ratum
 "habentibus, in nonnullos ipsorum Fratrum Minorum, ipsos spo-
 "liando rebus eorum, manus atrociter iniecerunt, Dei timore
 "postposito, temere violentas" (h). Quare mandat Pontifex Ar-
 chie-

(h) Quum de lite hac Archiepiscopi cum Monachis Franciscanis, parum
 haecenus Historicis constiterit nostris (cf. RHYZELIUS l. c. & LAGERBRING
 Hist. Svec. P. III C. 5 §. 7 p. 351); placuit hunc locum, longiorem licet,
 totum descriptum dare, non uno nomine notabilem.

chiepiscopo Nidrosiensi, ut vocatis & auditis partibus utrisque, summario processu, nomine & auctoritate Pontificis, rem examinet, dijudicet atque illis faciat justitiæ complementum (i). — Indid. A. IV P. I Ep. 355.

10. *Laurentio Pauli (k), Preposito Ecclesie Upsalensis, Administratori in Spiritualibus & temporalibus Ecclesie Lincopensis. Ibid. XII Kal. Junii A. VII (d. 21 Maji 1341 (l)).* Vivente adhuc *Carolo* Episcopo Lincopensi, Papa *Johannes XXII* jam decreverat provisionem Ecclesiæ Lincopensis, ubi proxime vacatura foret, dispositioni Sedis Apostolicæ ea vice reservare. Cum igitur dicta Ecclesia per mortem *Caroli* vacasset & adhuc va-

L 3

ca-

(i) Quis exitus hujus controversiæ fuerit, (aut quid ab Archiepiscopo & Capitulo suo contra Monachorum querelam atque accusationem allatum & responsum sit), non constat. Non sine incommodo tamen Archiepiscopi (ut solebat temporibus illis Monachorum, inprimis Mendicantium, gratia & potentia Episcoporum auctoritati esse formidabilis) terminatam fuisse, ex verbis colligas veteris *Chronici* a SCHEFFERO editi (sæpius a nobis laudati) ubi legitur (p. 79): *perpesus multas injurias a Minoribus, obiit anno D:n. MCCCXLI*. Ad quem locum recte observat SCHEFFERUS (p. 80), rem sine dubio eandem spectari a JOHANNES MAGNO (*Metropol.* L. IV p. 76 sq.) de hoc Archiepiscopo atque in ejus favorem scribente: "Sacerdotes & Monachos, præsertim *os qui de familia S. Francisci erant*, admirabili tolerantia ad *mores religiosos revocavit*." De auctoritate Episcopali, cui se omnino subtrahere (pro more suo) volebant Monachi, litem maxime fuisse agitatam, credas?

(k) De quo cf. *Chronicon* sæpius laudatum (a SCHEFFERO editum) p. 144, 192, 183, 153.

(l) Adscriptus quidem est exemplo nostro a 1339; vitio autem laborare, facile patet, cum Bullam anno Pontif. *Septimo* datam esse, expressis verbis significetur, Papamque *nonis Decembris a. 1334* electum fuisse, constet. Cf. CIACONIUS l. c. p. 455.

caret, ac interim enormem pateretur læsionem, quum nonnulli iniquitatis filii bona & jura ejus sibi usurpare ac fructus & proventus ad mensam Episcopalem spectantes dissipare, occupare & consumere non verebantur; Papa curam, administrationem & gubernationem ejusdem ecclesiæ in spiritualibus & temporalibus, durante vacatione, Præposito *Laurentio* committit & commendat (m). — Indid. A. VII Ep. 316.

II. 12. *Preposito & Capitulo Ecclesiæ Lincopensis; Clero Civitatis & Dioecesis Lincopensis. L. a. & d. iisd.* Eadem de re, iisdem verbis. — Indid.

13. *Petro de Feringatunim (n) Electo Lincopensi. Ibid. III Kal. Februar. A. VIII (d. 30 Jan. 1342(o)).* Quum provisio Ecclesiæ Lincopensis (ut nuper vidimus) hac vice esset Pontificis dispositioni & ordinationi reservata; hunc *Petrum*, Canonicum Ecclesiæ Upsalensis in Sacerdotio constitutum, quem etiam Capitulum Ecclesiæ Lincopensis per eorum patentes literas multipliciter comendaverant, Papa in locum defuncti Caroli Episcopi

(m) Consilium hoc Papæ rerum nostrarum ecclesiasticarum scriptores hactenus latuisse, vel RHYZELII docet de eo silentium l. c. p. 109 sq.

(n) *Feringatunum* (hodie *Färentuna*) Uplandiæ. *Petrus de Färingetunum* vocatur etiam in veteri *Chronico Archiepiscoporum Upsal.* p. 82. Num igitur ibi natus fuit? *Gothum Schoningsensem* vocat JOHANNES MAGNUS l. c. p. 82; sed quo nixus fulcro? nos latet.

(o) Annus quidem margini adscriptus exempli nostri comparet 1340, qui propius ad chronologiam Auctorum nostrorum accedit domesticorum (cfr. RHYZELIUS l. c. qui *Petrum* a. jam 1339 curam Dioeceseos suscepisse dicit); sed annus Papæ in Bulla expressus (*octavus*) repugnat; cf. supra p. 85 not. (l). Unde si Episc. *Carolus* anno 1338, d. 6 Julii (eodem asserente RHYZELIO) decessit, diutius vacasse munus Episcopale, sequitur,

piscopum constituit. — Indid. A. VII (VIII?) pag. 364 Ep. 21.

14, 15, 16, 17, 18, 19. *Capitulo Ecclesie Lincopensis; Clero Diocesis; Populo Civitatis & Diocesis; Vasallis Ecclesie; Archiepiscopo Upsalensi; Magno Regi Suetie illustri. L. a. & d. iisd. Eadem de re. — Indidem.*

20. (Eidem) *Episcopo Lincopensi. Ibid. XV Kalend. Aprilis A. VIII (d. 18 Mart. 1342). Postquam per Petrum Episcopum Penestrinum consecrationis munus accepisset, Episcopum nostrum ad Ecclesiam Lincopensem, benedictionis suæ gratia ornatum, Papa remittit, curamque officii sui diligentem ei commendat. — Indid. a. VII (VIII?) p. 364 t. Ep. 22.*

CLEMENS VI.

1. *Thyrgillo Hermanni, Rectori Parrochialis Ecclesie de Feringathuna, Upsalensis Diocesis. Avinione IV Kalend. Junii A. I (d. 29 Maji 1342). Ecclesiam Feringatuna, (cujus fructus, redditus & proventus trium florenorum auri, secundum taxationem Decimæ, valorem annum non excedere asferebantur) per promotionem Petri ad Episcopatum Lincopensem adhuc vacantem, atque hac vice dispositioni atque provisioni Sedis Apostolicæ reservatam, Papa huic Thyrgillo confert. — Ex Registro Literar. Apostolicarum Clementis P. P. VI, A. I. T. 8 Ep. 23.*

2. (Petro) *Episcopo Lincopensi, & Decano Upsalensis ac Vamundo Aconis (Haconis) Canonico Lincopensi, Ecclesiarum. L. a. & d. iisd. Eadem de re. — Indid.*

3. *Olavo Fastonis (a) Canonico Upsalensi, Licentiatu, in Artibus.*

(a) Cfr. *Chronicon Archiep. Upsal.* a SCHEFFERO edit, p. 189.

bus. L. a. & d. iisd. Quum jam Papa *Benedictus XII* in sui Apostolatus exordio, Canonicatus & Præbendas &c. suæ provisioni reservasset, hancque ejus ordinationem *Clemens* successor suus renovasset; hic, resciscens Canonicatum & Præbendam Ecclesiæ Upsalensis cum Parrochiali Ecclesia de Resbohundare Upsalensis Diocesis eidem Præbendæ annexa, (quarum fructus, redditus & proventus sex florenorum auri secundum taxationem Decimæ valorem annum non excedere asferebantur), per promotionem *Petri* ad Episcopatum Lincopensem vacare, id beneficium *Olavo Fastonis* confert. — Indid. A. I T. 7 Ep. 118.

4. (Petro) *Episcopo Lincopensi, & ---- Archidiacono Scarensis, ac Vemundo Atonis (Aconis) Canonico Lincopensis, Ecclesiarum. L. a. & d. iisd.* Mandatur iis, ut supradictum Olavum in corporalem possessionem dicti Canonicatus, Præbendæ & Parrochialis Ecclesiæ inducant. — Indid.

5. *Egislo Episcopo Arosensi. Avenione XV Kal. Novemb. A. I* (d. 26 Octob. 1342). "Ne contractuum memoria deperiret, inventum est *Tabellionatus* (b) officium, quo contractus legitimi ad cautelam presentium & memoriam futurorum manu publica notarentur. Unde interdum Sedes Apostolica predictum officium personis que ad illud reperiuntur idonee concedere consuevit". Petenti igitur Episcopo (c) Papa concedit facultatem, auctoritate Apostolica prædictum officium duobus Clericis idoneis, dummodo non sint conjugati, nec in Sacris Ordinibus constituti, demandandi; simulque ei formulam transmittit juramenti, quo iidem Papæ fidem suam obligare deberent, & ad officium suum integre obeundum, sese obstringere. — Indid. A. I T. 5 p. 136 Ep. 698.

6. Bene-

(b) *Notariatus Publici.*

(c) Tum in Curia Papali præsent.

6. *Benedicto Nicolai, Canonico Scarenfi. Ibid. 2 Januar. A. I* (d. 2 Jan. 1343). Vi reservationis a se confirmatæ (de qua supra, N:o 1 & 3), Canonicatum & Præbendam Ecclesiæ Scarenfis, quos bonæ memoriæ *Guimarus* (d) Episcopus Scarenfis tempore promotionis suæ (a Pontif. Benedicto XII factæ) ad Episcopatum (e) ibidem habuerat, adhuc vacantes, Papa huic Benedicto Nicolai confert (f). — Indid. A. I, T. 1 Ep. 519.

7. --- *Bononiensi & Aurofensi Episcopis, & Abbati --- Monasterii de Varnhem Scarenfis Diocesis. L. a. & d. iisd.* Monentur, ut nominatum nuper Benedictum vel Procuratorem suum in corporalem possessionem Canonicatus & Præbendæ supradictæ inducant, & inductum defendant. — Indid.

8. *Petro Episcopo Lincopenfi. Apud villam Novam Avinionensis Diocesis, XVI Kalend. Augusti, A. II* (d. 17 Julii 1343). Permittitur, ut Confessor suus, quem duxerit eligendum, omnium peccatorum suorum (de quibus corde contritus & ore confessus fuerit) semel tantum, in mortis articulo, ei, in sinceritate fidei & unitate S. Romanæ Ecclesiæ, & obedientia & devotione Pontificum Romanorum persistenti, plenam remissionem, auctoritate Apostolica concedere valeat. — Indid. A. II T. 3 p. 72 Ep. 268.

9. *Olavo Fastonis Canonico Upsalensi. Ibid. II Nonas Augusti A. II* (d. 4 Aug. 1343). Ejusdem tenoris. — Indid. Ep. 269 p. 72.

M

10 Ge-

(d) *Gunnarus*. Cfr. RHYZELIUS *Episcoposc.* P. I p. 173.

(e) Cui etiam apud Sedem Apostolicam præsentis munus Consecrationis impendi idem Papa juserat.

(f) Qui de Canonicatu cum præbenda Ecclesiæ Lincopenfis auctoritate Apostolica sibi fuisse provisum assererat, "quoniam propter rebellionem & contradictionem *Karoli Sibbonis* (?) & quorundam Canonicorum ejusdem ecclesiæ, possessionem ejus pacificam nondum esset consecutus".

10. *Geniuto Huteland (?) Canonico Lincopensi. L. a. E d. iisd*
Ejusdem tenoris. — Indid. Ep. 270.

11. *Giraldo (?) Ulfonis, Decano Ecclesie Lincopensis. L. a. E d. iisd.* Ejusdem tenoris. — Indid. Ep. 271.

12. *Matheo Halstani, Preposito Ecclesie Arosiensis. Apud villam Novam Avinionensis Dioecesis, VII Kal. Octobr. A. II. (d. 25 Sept. 1343).* Præpositura Ecclesiæ Arosiensis, (pro qua, ut asserebatur, ultra 12 floreni auri de Florentia pro decima non consueverunt exsolvi) per promotionem *Henunggi* (Hemmingi) ad Archiepiscopatum Upsalensem (g) vacans, (cujus dispositionem hac vice sibi Papa reservaverat) huic Matthæo (Nepoti Egisli Episcopi Arosiensis, ab eo apud Papam commendato) committitur, licet in Ecclesia Upsalensi Canonicatum & Præbendam obtineret. (h) — Indid. A. II p. 101.

13. (Petro) *Lincopensi, (Egislo) Arosiensi Episcopis E --- Decano Ecclesie B. Marie Ville nove Avinionensis Dioecesis. L. a. E d. iisd.* Injungitur eis, ut supradictum Præpositum *Matthæum* in corporalem possessionem præfatæ Præposituræ admittant. — Indidem.

15. *Egislo Episcopo Arosiensi. Avinione VI Kal. Maji A. II (d. 26 Apr. 1344).* Permittitur ei, licet Ordinis Fratrum Prædicatorum professor existeret, ut de bonis mobilibus ab illo per Ecclesiam Arosiensem licite acquisitis, quæ altaris vel altarium ministerio, seu alicui speciali eorundem divino cultui vel usui non fuerint deputata, pro decentibus & honestis expensis funeris sui, & pro remuneratione illorum qui ei viventi servierunt,
five

(g) Cfr. RHYZELIUS I. c. p. 42.

(f) Ejus tamen nomen in Chronico veteri, a SHEFFERO edito, non invenio.

sive sint consanguinei sive alii, juxta servitii meritum, moderate tamen, disponere & erogare possit, & alias, ære tamen alieno de ipsis prius deducto, ut ipsa ecclesia non remaneat debitis obligata, in pios usus ac licitos convertere. Injungit autem ei simul Papa, ut in illa bonorum suorum dispositione, juxta quantitatem residui, erga dictam ecclesiam se liberalem exhibeat. — Indid. A. II, T. 3 p. 419 Ep. 1745.

15. (Hemmingo) *Archiepiscopo Upsalensi* & --- (i) *Episcopo Strengianensi, & Decano Ecclesie Lincopensis. L. a. & d. iisdem.* Questus fuerat *Egislus* Episcopus Arosiensis, quod nonnulli Archiepiscopi, Episcopi, aliique Ecclesiarum Prælati & Clerici, ac Ecclesiasticæ personæ tam Religiosæ quam seculares, nec non Duces, Marchiones (k) &c. occuparunt & occupari fecerunt terras, domos, possessiones, jura & jurisdictiones, nec non fructus &c. ad ipsam Ecclesiam & mensam suam Episcopalem Arosiensem spectantia, & ea detinent &c. nonnullæ etiam civitatum & Dioc. &c. eidem Episcopo super prædictis terris &c. multiplices molestias & injurias inferunt & jacturas. Quare cum eidem Episcopo reddatur valde difficile, pro singulis querelis ad Apostolicum sedem habere recursum, eo supplicante, Papa Archiepiscopum, Episcopum Strengnesensem, & Decanum Lincopensensem constituit Conservatores & Judices, præfato Episcopo præsidio futuros, atque severam in illo negotio peragendo iis injungit diligentiam. — Indid. A. II T. 6 Ep. 40.

16. *Egislo Episcopo Arosiensi. Ibid. II Kal. Maji (d. 30 Apr. 1344).* Cum Episcopo docente sæpe contingeret, *Ecclesias & Ce-*
M 2 *me*

(i) Sive *Fredero* s. *Sigundo* (nam nomen in nostro exemplo non est expressum); cfr. RHYZELIUS l. c. p. 212.

(k) In Bulla ejusdem tenoris infra adferenda (N:o 20) additur: "Comites, Barones, Nobiles, Militares & Laici", trita formula,

meteria sue Civitatis per effusionem sanguinis vel seminis violari, quæ per seipsum reconciliare non posset; permittit ei Papa, per triennium, ut tales Ecclesias vel cœmeteria per aliquem Canonicum suæ Ecclesiæ Presbyterum, seu alium Sacerdotem idoneum, curam animarum habentem, modo debito, reconciliare valeat. — Indid. a. II T. 3 p. 4184 Ep. 1744.

17. *Universis Christi fidelibus. Apud villam Novam Avenionensis Diocesis, XV Kalend. Junii A. VIII (d. 18 Maji 1349). Indulgentiæ unius anni & 40 dierum omnibus conceduntur, qui in certis festivitibus hic enumeratis Ecclesiam Lincopensem visitaverint. — Indid. A. VIII T. 2 p. 428 Ep. 1525.*

18. *Universis Christi fidelibus. L. a. & d. iisd. Eædem indulgentiæ illis promittuntur, qui Ecclesiæ Lincopensi, quæ jam dudum construi & ædificari fuit incepta opere sumtuoso, perficiendæ & consummandæ manus præbituri forent adjutrices. — Indid. Ep. 1526.*

19. *Egisto Episcopo Arosiensi. Ibid. XV Kalend. Aprilis, A. IX. (d. 18 Mart. 1351). Privilegia, libertates & jura tam Ecclesiis Civitatis & Diocesis Arosiensis, quam Episcopis, Capitulo & personis ecclesiasticis ejusdem Diocesis a Magno Rege Sveciæ & Norvegiæ, Prædecessorum suorum exemplo concessa, a Papa, petente Episcopo, confirmantur. — Indid. A. IX, T. 2, P. 2 p. 117 Ep. 1356.*

20. *(Sigmundo) Episcopo Strenginensis & --- Preposito Lincopensis ac --- Decano Upsalensis Ecclesiarum. L. a. & d. iisd. Conservatores constituuntur bonorum Ecclesiæ Arosiensis, Episcopo Egisto postulante. Ejusdem plane ac Bulla quam nuper recensuimus (N:o 15) tenoris. — Indid. A. IX Lib. 2 P. 1 p. 235 Ep. 703.*

21. *(Egisto)*

21. (Egislo?) *Episcopo Arosiensis* & -- *Preposito Lincopensis* ac -- *Decano Upsalensis Ecclesiarum*. L. a. & d. iisd. Ex con-
 questione Abbatisfæ & Conventus Monasterii Monialium Montis
 B. Virginis (1), Cisterciensis Ordinis, Strenginensis Dicecesis, Papa
 perceperat, quod nonnulli Archiepiscopi &c. (ut supra N:o 15)
 occuparunt seu occupari fecerunt Castra, villas & alia loca, ter-
 ras &c. (ut supra l.c.) dicti Monasterii, ac nonnulla alia bona mo-
 bilia & immobilia, spiritualia & temporalia, ad Abbatisfam &
 Conventum spectantia, & ea detinent &c.; quare Episcopum,
 Præpositum & Decanum, ad quos literæ directæ sunt, constituit
 Conservatores & Iudices præfatis Abbatisfæ & Conventui. —
 Indid. A. IX Lib. 2 P. 1, p. 235 Ep. 702.

22. *Sigfrido (m) Eleſto Scarenſi. Avinione VII Idus Julii*
A. XI (d. 9 Julii 1362). Vivo adhuc *Siggonæ* Episcopo Sca-
 renſi, Papa provisionem ejus Ecclesiæ dispositioni suæ reservave-
 rat; unde illo jam defuncto, hunc *Sigfridum*, Decanum Ecclesiæ
 M 3 Up-

(1) *Vårfruberga* s. *Fogdö*. Vid RHYZELII *Monasteriol.* p. 206.

(m) Hunc *Sigfridum* neque in serie Episcoporum Scarenſium commemo-
 ratum reperimus (cfr. RHYZELIUS *Episcoposc.* P. I p. 174), neque in
 veteri *Chronico Archiepiscoporum*. &c. *Upsal.* quod SCHEFFERUS edidit,
 atque ubi inter *Decanos* ejus Ecclesiæ *Sigfridus Roekkeri* occurrit
 (p. 165), verbulo indicatur, eum ad Episcopatum Scarenſem fuisse
 promotum; adeo ut dubium videri queat, an ad illius muneris admini-
 strationem unquam pervenerit? Sed tollunt hanc dubitationem Literæ
 Papæ *Innocentii* VI mox adferendæ, quæ simul docent, hunc *Sigfridum*
 anno jam 1354 diem obiisse supremum, eique eodem anno successisse
Laurentium de Bergis; adeo ut *Benedicto* IV, quem RHYZELIUS pro-
 ximum facit *Laurentii* prædecessorem, (ac de quo parum lucidam ha-
 buisse cognitionem videtur) locus non supersit, pro quo reponendus
 est hic *Sigfridus*.

Upsaliensis in Sacerdotio constitutum, illi dat successorem. — Indid. A. XI Ep. 8, T. 2 p. 25 t.

23. — 28. *Capitulo Ecclesie Scarenfis; Clero Civitatis & Dioecesis Scarenfis; Populo Civitatis & Dioecesis Scarenfis; Archiepiscopo Upsalensi; Regi Suecie illustri. L. a. & d. iisd. Eadem de re. — Indid.*

29. *Raymundo t. S. Crucis in Hierusalem Presbytero Cardinali. Ibid. XVI Kalend. Augusti A. XI (d. 17 Julii 1352). Canonicatus & Præbenda Ecclesie Arosiensis, per promotionem Sigfridi ad Episcopatum Scarensem vacantes, Cardinali conferuntur. — Indid. A. XI T. 2 Ep. 12.*

30. *Eidem. L. a. & d. iisd. Canonicatum & Præbendam Ecclesie Strenginensis per ejusdem Sigfridi promotionem item vacantes, eidem huic Cardinali Papa similiter confert. — Indid. A. XI Lib. 2 Ep. 16.*

INNOCENTIUS VI.

1. *Raymundo t. S. Crucis in Hierusalem, Presbytero Cardinali. Apud villam Novam Avinionensis Dioecesis. Idibus Maji A. I (d. 15 Maj 1353). Collatio Canonicatus & Præbendæ Ecclesie Strengnesensis, per literas Clementis VI (nuper recensitas) Cardinali facta, confirmatur. — Ex Regesto Literar. Apostolicar. Innocentii P. P. VI, A. I. L. 1 p. 44.*

2. --- *Preposito Ecclesie Lincopensis. Ibid. Kal. Julii A. I (d. 1 Julii. 1353). Vacanti per promotionem Magni (a) ad E-*

(a) De quo cfr. RHYZELIUS 1. c. p. 253, quemque Avinione consecratum fuisse, hinc simul discimus.

Episcopatum Arosiensem Præposituræ Scarenfi, cujus provisionem sibi Papa reservaverat, præfici jubet *Laurentium Vesgotini* (?) *de Bergis* (b) Canonicum Scarensem a *Magno Rege Sveciæ, Norvegiæ & Scaniæ* (cujus Capellanus erat), commendatum, idque negotium Præposito Lincopensi, si illum, diligenti instituto rei examine, invenisset idoneum, perficiendum committit. — Indid. A. I L. 2 Ep. 647.

3 --- *Archidiacono Scarenfi. L. a. E d. iisd.* Canonicatum & Præbendam Ecclesiæ Lincopensis, per promotionem *Magni* ad Episcopatum Arosiensem, adhuc vacantes, *Hermann* *Osgoti* (?), *Rectori Curatæ Ecclesiæ Orabro*, Strenginensis Diocesis, pro quo, utpote Secretario suo, Rex Sveciæ & Norvegiæ *Magnus* supplicaverat, Papa confert; eamque rem Archidiacono Scarenfi peragendam committit. — Indid. A. I Lib. 2. Ep. 648.

4. *Magno* (c) *Episcopo Arosiensi. Ibid. II Idus Julii A. I* (d. 14 Julii 1353). Conceditur ei per triennium facultas (qualem prædecessori suo *Egislo* permisam fuisse supra vidimus, p. 91 N:o 16) Ecclesias & Coemeteria per aliquem Sacerdotem idoneum, ubi opus fuerit, reconciliandi. — Indid. A. I T. 3 p. 378 t. Ep. 256.

5. *Eidem. L. a. E d. iisd.* Datur ei venia dispensandi, hac vice, cum X personis defectum natalium patientes, de soluto genitis & soluta, ita ut possent ad omnes ordines promoveri, & quilibet ipsarum unum Beneficium Ecclesiasticum, etiam si ei cura immineret animarum, obtinere queat. — Indid.

6. *Universis Christi fidelibus. L. a. E d. iisd.* Petenti Episcopo

(b) Alius locus hujus Bullæ dicit, eum cum Canonicatu conjunctam habuisse Præbendam ac curatam ecclesiam *de Borgh* (*Berg?*), Scarenfis Diocesis.

scopo *Magno*, cum Ecclesia Arosiensis reparatione indigeat, Papa omnibus vere poenitentibus & confessis qui manus ad hoc porrexerint adjutrices, unum & XL dierum indulgentias concedit. — Indid. A. I T. 3 p. 379 t. Ep. 255.

7. *Innocentius &c. ad futuram rei memoriam. Ibid. XII Augusti A. I* (1353). Papa, instante *Sigfrido* Episcopo Scarenfi, exemplum literarum Prædecessoris sui *Clementis XI*, in Registro ipsius repertarum indeque transcriptarum confirmat, (literæ originales periisse videntur) quibus ille Episcopus fuit Scarenfis constitutus. Vid. supra p. 93 N:o 22

8. *Laurentio (c) Eleſto Scarenfi. Ibid. V Kal. Julii A. II* (d. 27 Julii 1354). Cum Papa, vivente adhuc Episcopo *Sigfrido*, provisionem Scarenfis Ecclesiæ dispositioni suæ hac vice reservasset; dictæ Ecclesiæ, per obitum *Sigfridi* (*qui nuper in illis partibus diem clausit extremum*) vacanti præficit hunc *Laurentium* ejusdem Ecclesiæ Præpositum. — Indid. A. II Lib. 3 Ep. 27.

9. — 13. *Capitulo Ecclesie Scarenfis; Clero Dioecesis & Populo Civitatis & Dioecesis Scarenfis; Archiepiscopo Upsalensi; Magno Regi Suecie illustri. L. a. & d. iisdem. Eadem de re. — Indidem.*

14. *Nicolao Helveri Preposito Ecclesie Scarenfis. Ibid. VII Kal. Augusti A. II* (d. 26 Julii 1354). Vacanti per promotionem *Laurentii* Præposituræ Ecclesiæ Scarenfis, dicto commendante Episcopo, præficitur; quem vero in dicta Ecclesia Canonicatum & Præbendam ac parrochiam *Oonstadhū* (?), ejusdem

(c) Cfr. de hoc, supra p. 93 nota (m), p. 94 N:o 2, & RHYZELIUS l. c. p. 174.

dem Diœcesis obtineret, prout ad id sese sponte obtulerat, dimittere debebat. — Indid. A II, Lib. 3 Ep. 391.

15. -- *Preposito, & Birgero Gregorii ac Caanetu (Canuto) Thorstani Canonici Ecclesie Strenginensis. L. a. & d. iisdem. Eadem de re. — Indid.*

16. --- *Abati Monasterii de Varnen (Varnhem) Scarenfis Diœcesis. L. a. & d. iisd.* Mandatur ei, ut quamprimum supradictus *Nicolaus* Præposituræ possessionem foret assecutus, Canonicatum & Præbendam ab eo hæcenus in Ecclesia Scarenfi possesam, conferat *Fulconi Canuti* Clerico Scarenfis Diœcesis. — Indid.

17. *Thirgillo (d) Joannis Preposito Ecclesie Strenginensis. Ibid. II Nonas Septembris A. III. (d. 4 Sept. 1355).* Quum a parte *Sigmundi* Episcopi Strenginensis, in Consistorio coram Papa fuisset propositum, quod idem Episcopus in ætate decrepita constitutus, adeo senio & infirmitatibus gravaretur, ut ipse, prout ad ejus spectat officium, regimen & administrationem Ecclesiæ suæ exercere nequiret, adeoque peteret, ut providere ei de Coadjutore idoneo Papa dignaretur; hic *Thyrgillo*, pro quo Episcopus quoque supplicaverat, id muneris committit: cui tamen simul injungitur, ut Episcopo (si sanæ mentis fuerit) & Capitulo Ecclesiæ suæ, seu ipsius Ecclesiæ successor (si antea non fuerit factum) rationem administrationis suæ reddat, retentis modo pro suo usu de proventibus ad Episcopum spectantibus, sumtibus moderatis. — Indid. A. III Lib. 2 P. 1 p. 50 r.

18. 19 20. *Capitulo Ecclesie Strenginensis; Clero Civitatis & Diœcesis Strenginensis; Populo Civitatis & Diœcesis Strenginensis; L. a. & d. iisd.* Eadem de re. — Indid.

N

URBA-

(d) *Thyrgilla.*

URBANUS V.

1. *Nicolao Siggonis Preposito Ecclesie Scarenfis. Avinione III Non. Decembris A. I* (d. 3 Dec. 1362). Præpositura Ecclesiæ Scarenfis, per mortem *Fulconis Canuti* vacans, quam Episc. *Nicolaus* huic *Nicolao Siggonis* contulerat (de qua autem hic subdubitat, annon ejus collatio atque provisio dispositioni Sedis Apostolicæ esset reservata &c.? benigne ei confirmatur. — Ex Reg. Literar. Apostolicar. de Ind. Urbani P. P. V, A. 1, Ep. 248.

GREGORIUS XI.

1. *Carissimo in Christo filio (Alberto) Regi Suecie illustri. Avenione Kalend. Aprilis A. I* (d. 1 Apr. 1371). Cum Prædecessor suus *Urbanus V* de persona *Johannis (a)* Episcopi Aboënsis duxisset providendum eumque Ecclesiæ Aboënsi auctoritate Apostolica præficiendum, eum Papa Regi commendat. — Ex Reg. Liter. Apostolicar. de Ind. Gregorii P. P. XI A. 1, p. 124.

2. *Universis Christi fidelibus. Apud villam Novam Avenionensis Diocesis, XI Kalend. Julii A. I* (d. 21 Junii 1371). Quum Upsalensis Ecclesia reparatione indigeret quam plurimum sumptuosa; Papa omnibus qui ei adjutrices porrigerent manus, & qui certis festis diebus eam visitarent, Indulgentias concedit. — Indid. A. I, p. 175 t.

3. *Matthie (b) Episcopo Arosiensi. Ibid. X Kalend. Aug. A. II* (d.

(a) *Westphal*. De quo cfr. si placet editum a nobis atque illustratum PAULI JUUSTEN *Chronicon Episcoporum Finlandensium* p. 16 & 360 sqq. ubi hanc etiam Bullam Papæ Gregorii XI totam inseruimus (p. 362 not. 320).

(b) *Matthiæ Laurentii*. Cfr. RHYZELIUS *Episcoposc.* T. I p. 253.

(d. 23 Aug. 1372). Tribuitur ei, ob raritatem Presbyterorum in illa Dicecesi, facultas dispensandi cum sex personis defectum natalium patientibus (utpote genitis de parentibus Presbyteris & solutis), iisque ordines conferendi. — Indid. A, II, p. 210.

JOHANNES XXIII.

I. *Petro (a) Episcopo Arosensi, Apostolice Sedis Nuncio in Regno Svecie, jurium, fructuum, reddituum & proventuum Camere Apostolice debitorum Collectori. Rome apud S. Petrum Kalend. Junii A. II* (d. 1 Junii 1411 (b)). Cum Regnum Siciliae & Terra citra Farum (Pharum) quæ juris & proprietatis essent Romanæ Ecclesiæ, & nonnullæ civitates, terræ ac loca ad eandem Ecclesiam spectantia, passim invasa, occupata & tyrannica malignitate detenta essent, ac guerrarum angustiiis lacerarentur; atque Apostolica Camera ob pestiferum & diuturnum Schisma &c. exhausta existeret: Papa necessarium duxit, ut Schismaticis atque invasoribus istis resistere valeret, Decimam omnium reddituum & proventuum Ecclesiasticorum in Regno Sveciæ (ut & aliis in Regnis) per tres annos a singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Administratoribus, Electis & Abbatibus, cæterisque Prælatiis & personis ecclesiasticis exigere. Cujus decimæ solvendæ & severe exigendæ rationem accurate præscribit (c.) — Ex Regesto Literar. Apostolicar. Johannis XXIII, To. 4 p. 79 t.

N 2

MAR-

(a) *Ingevasi.* Cfr. RHYZELIUS I, c. p. 255.

(b) Adscriptus quidem nostro exemplo est a. 1412, sed cum hic *Johannes*, XVI Kalend. Junii a. 1410 electus sit Papa (teste CIACONIO I, c. p. 785.); patet, diem 1 Junii 1412 ad annum suum III jam pertinuisse.

(c) De quo cfr. RHYZELIUS I, c. p. 113.

MARTINUS V.

1. *Universis presentes literas inspecturis Ludovicus Alamandus, --- Electus Magelonensis, --- Francisci Archiepiscopi Narbonensis, Domini Pape Camerarii, in hujusmodi Camerariatus officio locum tenens, salutem &c. Mantue die XV mensis Novembris A. 1418, Indict. XI, Pontificatus -- Martini P.P. V Anno I. Testatur Canutum (d) Episcopum Lincopensem, qui singulis trienniis, Curia Romana citra montes existente, Sedem Apostolicam visitare tenebatur, pro duobus trienniis proxime futuris, per Nicolaum Ragvaldi Canonicum Strenginensem, Procuratorem suum, tempore debito visitasse. Nihil tamen idem Procurator ratione visitationis &c. hujusmodi, Camere Apostolice obtulit, seu servivit (e) — Ex To. 8 Divers. Camer. p. 163.*

2. *Similes literæ Ejusdem, datæ Mantue die III Mensis Februarii sub anno &c. 1419, Indictione XII, Pontificatus &c. A. II. Quibus literis testatur, Andream (f) Episcopum Strenginensem, idem visitationis officium, pro uno triennio, per Nicolaum Raynaldi (Ragvaldi) Canonicum Strenginensem, Procuratorem suum, perfecisse. Nihil tamen Cameræ Apostolicæ obtulisse, seu servivisse, pro more additur. — Indid. T. 5 p. 24.*

3. *Similes Literæ ab Eodem datæ. Rome apud S. Petrum die XV mensis Febr. a. a nativitate D:ni 1424, Pontificatus &c. A. VII. Idem Episc. Canutus (per Nicolaum dictum Homi (?) & Benedictum Lauretum, Canonicos Ecclesiæ Lincopensis, Procura-*
tores

(d) Cfr. de hac Bulla (quam recenset A. CELSÉ I. c. p. 164 N:o 6) LAGERBRING *Hist. Regni Svec.* T. IV C. VI §. 5.

(e) Cfr. LAGERBRING I. c. T. III C. VIII §. 3 p. 609 sq.

(f) *Johannis.* Cfr. RHYZELIUS I. c. p. 214.

tores suos) rursus pro duobus trienniis Sedem Apostolicam visitaverat. Nihil tamen neque tum eum Camerae Apostolicae dedisse, asferitur. — Indid. T. 8 p. 95.

4. *Martinus* &c. *Nicolao Archiepiscopo Bremensi. Rome apud Sanctos Apostolos V Kalend. Octobris A. VIII* (d. 27 Sept. 1425). De procuranda pace inter *Ericum* (Pomeranum) Daniae, Sueciae & Norvegiae Regem, atque *Henricum, Adolphum & Gerardum*, fratres, Duces Slesvicenses, eorumque complices sollicitus, id quidem negotium Papa jam antea commiserat *Johanni* Episcopo Lubicensi; sed frustra. Quare nunc requirit & hortatur Archiepiscopum, ut omni nisu illud peragere studeat, re etiam cum Proconsulibus & Consulibus Civitatum Lubicensis, Wisma-riensis & Luneburgensis communicata. — Ex Reg. Literar. Apostolicar. Martini P. P. V, T. 8 p. 230.

EUGENIUS IV.

1. *Franciscus Condolmario, Apostolice Sedis Protonotarius, --- Pape vice Camerarius, universis* &c. *Apud S. Petrum Anno* &c. 1431 *die 19 mensis Julii, Pontificatus* &c. A. I. Testatur, solita formula, *Kanutum* Episcopum Lincopensem, per *Magnum Troconis* Procuratorem suum, visitationis ad Curiam Papalem suscipiendae officium pro duobus trienniis praestitisse. — Ex To. 16 Div. Camer. p. 66.

2. *Ejusdem* Literae similes, datae *Ibid. die 20 Aprilis A. 1439, Pontificatus A. XI, Benedicto* Episcopo Lincopensi, singulis quadrienniis ad Sedem Apostolicam visitandam obstricto, qui pro duobus quadrienniis idem officium per *Johannem de Erfordia*, Procuratorem suum, perfecerat. — Indid. T. 20 p. 68 t.

3. *Eugenius* &c. *Universis & singulis Episcopis Suffraganeis*
N 3 Ec-

Ecclesie Upsalensis. Rome apud S. Petrum A:o Incarnationis &c. 1433, IV Idus Octobris A. III. Communicat Papa cum iis literas a se ad R. *Ericum* mislas (datas Romæ apud S. Laurentium in Damaso, a:o Incarnationis &c. 1433, VIII Kal. Octobris, Pontificatus anno III), quibus ei significaverat, se *Olavum* (g), concorditer & canonice per Capitulum electum, Ecclesiæ Upsalensis Archiepiscopum constituisse, simulque testatus fuerat, se eundem *Olavum* nequaquam ideo promovisse (ut quidam ejus æmuli Regi retulerant) quia asseruisset Papæ, se esse Regis Capellanium, familiarem & Consiliarium, atque super promotione sua Regis habuisse consensum & voluntatem (de quibus rebus nihil apud Papam fuerat dictum (h)), sed ob electionem & merita virtutis suæ; ac cæterum Regis favori novum Archiepiscopum & ecclesiam suam commendaverat. Quæ omnia hic repetit & porro confirmat. — Ex Reg. Literar. Apostolicar. Eugenii P. P. IV, To. 73 p. 224.

NICOLAUS V.

I. --- *Abbati Monasterii de Saba (a), Strenginensis Diocesis, Fabriani Amerinensis Diocesis a:o &c. 1450, XI Kal. Augusti, A. IV (d. 22 Julii 1450).* Demonstraverat Papæ *Andreas* Abbas Monasterii S. Mariæ de Alyastro, Cisterciensis Ordinis, Lincolniensis Diocesis, redditus mensæ Abbatialis ejus Monasterii (quod in suis structuris & ædificiis ruinam non modicam patiatur) adeo esse diminutos, ut Abbas pro tempore existens *juxta Abbatia-*

(g) *Laurentii*, de quo vid. RHYZELIUS l. c. P. I p. 45 sq. Cfr. LAGERBRING l. c. §. 22 & 23.

(b) *Licet* (gratiose addit Papa) *familiares tuos omnes & Consiliarios habere semper in eorum petitionibus, contemplatione tue serenitatis, specialius recommitto.*

tialis dignitatis decentiam commodè sustentari & onera sibi incumbētia supportare non valeat; si autem parochialis Ecclesia de *Hedhe*, dictæ Diœcesis, mensæ prædictæ perpetuo uniretur, ipsi Abbati pro sua sustentatione & oneribus supportandis non modicum subventionis auxilium proventurum, ad ipsius quoque cesurum Monasterii venustatem. Simul idem Abbas narraverat, dictæ Ecclesiæ parochialis redditus XX florenorum aureorum de Camera, (ut neque mensæ prædictæ fructus & proventus C hujusmodi florenorum valorem annum, secundum communem æstimationem) non excedere. Quare Papa Abbati de Saba hujus rei cognoscendæ, & si ita esse invenerit, perficiendæ negotium committit, finita commenda *Haquino* presbytero dictæ Diœcesis usque ad sex menses auctoritate ordinaria facta, Executioni mandandum: ita tamen, ut postea Abbates singula onera ratione dictæ Ecclesiæ pro tempore incumbētia supportare debeant. — Ex Regesto Literarum Apostolicarum de Cur. Nicolai P. P. V, T. 28 p. 49.

2. *Universis & singulis ad quos presentes litere pervenerint. Rome apud S. Petrum Anno Ec. 1451, IV Kal. Julii A. V* (d. 28 Junii 1451). *Bartholomæus*, Episcopus Coronensis, Nuntius & Orator ad Daniæ, Sveciæ, Norvegiæ & Gothiæ regna, ac nonnullas alias partes & provincias circumvicinas, pro nonnullis Papæ & Romanæ Ecclesiæ negotiis, ac pro pace & quiete Regnorum & partium prædictorum missas, diligenter favori, auxilio & obsequio hominum commendatur. — Indid. T. 32 p. 153.

3. *Ad futuram rei memoriam. Ibid. 1452 Kal. Aprilis, Pontif. A. VI* (1452 d. 1 Apr.). (a) Expofuerat Papæ Rex Sveciæ
Caro-

(a) Exhibet hanc Bullam (cujus duplex exemplum ad Generosiss. D.n. FREDENHEIM diversis temporibus fuit transmissum) integram (descri-

Carolus, quod postquam ipse & Rex Daniæ *Christiernus*, pro litibus inter eos componendis, in oppido *Halmstadenfi* (b) per Ambasiatores suos de certis capitulis convenissent, & Ambasiatores porro ad oppidum de *Albasther* (c), certo die præstituto ad reliquas litis partes terminandas misissent; nihil tamen, propter tergiversationem Danorum potuerit effici, qui, contra fidem datam inde infectis rebus discesserant: quare Rex *Carolus* ad Sedem Apostolicam appellaverat (d). Hinc Papa *Johanni S. Angeli* Diacono Cardinali (e) commiserat, ut causam prædictam audiret, sed petente *Carolo* prosecutionem causæ nuper suspenderat; ac ne interim fatalia propter hanc moram labantur, per has literas suas cavet, decernit & declarat. — Indid. T. 41 p. 23 t.

CALISTUS III.

I. *Johanni* (a) *Archiepiscopo Upsalensi* & *Nobilibus viris universis Baronibus, Proceribus, Consiliariis* & *Militibus Regni Svec- tie*

ptam ex LEIBNITII *Cod. Juris Gent. Diplom.* Part. 1, N:o CLX 11 pag. 404) LAGERBRING *Monum. Scanens.* P. I p. 113 sqq. & recenset A CELSE l. c. p. 191 sq. (additis nonnullis, de quibus ipsa hæc Bulla non commemorat).

(b) De conventu hoc Halmstadiensi cfr. LAGERBRING *Hist. R. Svec. T. IV* Cap. VIII §. 13 sq.

(c) Ita nomen loci in priori nostro exemplo semper scribitur, sed in alter partim *Alvasther*, partim *Auvaster*; apud Nob. LAGERBRING (re- tius) legitur *Auvascher* (Avaskär).

(d) Cfr. LAGERBRING *Hist. R. S. T. IV* C. VIII §. 19.

(e) Hunc *Johannem* (*Caravagial* s. *Caruial*, Hispanum) Diaconum Cardinalem S. Angeli in loco Piscium, ac tandem Cardinalem Episcopum Portuensem & S. Rufinæ (Vid. CIACONIUS l. c. p. 925), cum *Bartholomæo*, Episcopo Curonensi (de quo supra p. 103 N:o 2) confundere videtur A CELSE l. c. p. 191 N:o 12, male vocans *Cardinalem Johannem a S. Angelo*.

(a) *Benedicti de Salestad, Oxenstierna*; de quo Præfate superbo, audaci, turbulento atque improbo, omnes rerum nostrarum agunt scriptores.

tie & Gothorum. Rome apud S. Petrum anno incarnationis &c. 1457, XIV Kal. Novemb. Pont. A. III. (1457 d. 19 Oct.) Hanc Bullam (e Bullario Örnhielmiano exscriptam) totam exhibet A CELSE l. c. p. 195 sq. N:o 7.

SIXTUS IV.

1. *Guillermus (a) Episcopus Ostiensis, Sacro-S. Romane Ecclesie Cardinalis, Rothomagensis, Domini Pape Camerarius Vicarius, Universis &c. Rome die XII Octobris 1480, Pontificatus -- Sixti Pape IV A. X. Testatur Conradum (b) Episcopum Strenginensem per Procuratorem suum Reginaldum (c), Canonicum Upsalensem, limina Apostolorum (Romanam Curiam) pro duobus trienniis visitasse; sed nihil tamen dedisse. — Ex To. 40 Divers. Camer. p. 109 t.*

INNOCENTIUS VIII.

1. *Raphael S. Georgii ad Vellus Aureum Diaconus Cardinalis, Domini Pape Camerarius, Universis &c. Rome in Camera Apostolica Anno &c. 1484 die 5 Mensis Januarii, Pontif. Innocentii Pape VIII Anno I. Testatur, solita formula, Jacobum (Ulfonis) Archiepiscopum Upsalensem, pro triennio Romanam Curiam, per Procuratorem suum Jacobum Ghislaum (a), Canonicum Ecclesie Upsalensis, visitasse. — Ex To. 44 Divers. Camer. p. 51.*

O

2. *Ad*

(a) *Guillelmus de Estoutevilla*, Archiepiscopus Rothomagensis, Episcopus Cardinalis Ostiensis & Veliternus. Vid. CIACONIUS l. c. T. III. p. 2.

(b) *Rogge*: cfr. RHYZELIUS *Episcoposc.* P. I. p. 217 sq.

(c) Hunc inter Canonicos Upsalenses, in edito a SCHEFFERO Catalogo veteri Sacerdotum Ecclesie Upsalensis, (sæpius citato,) commemorari non invenio.

(a) *Gislonis*? Neque hujus viri meminit Catalogus vetustus a SCHEFFERO editus. Cæterum literæ ipsæ recensentur apud Dn. A CELSE l. c. p. 207, N:o 1.

2. *Ad perpetuam rei memoriam.* Rome apud S. Petrum Anno *Æc.* 1488, IV Non. Maji a. IV (1488, d. 4 Maji). Petente Johanne Rege Daniæ, Svetiæ & Norvegiæ, Papa privilegia, gratias, immunitates, libertates, exemptiones, indulgentias & indulta, confirmat, a Romanis Pontificibus ac etiam Rom. Imperatoribus, eisdem Regi, (quem ob ejus eximie devotionis affectum & integram fidem, quibus Papam & Romanam reveretur ecclesiam, hic singulari affectione prosequitur) suisque prædecessoribus, eorundem Regnorum Regibus, concessa; mandans Lundensi, Roskildensi & Viburgensi Episcopis, ut præfato Regi ejusque successoribus eorundem Regnorum Regibus, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistant, nec permittant eos per quoscunque desuper indebite molestari. — Ex Reg. Literar. Apostolicar. Innocentii P. P. VIII To. 35 p. 32 t.

ALEXANDER VI.

1. *Universis* *Æc.* Rome apud S. Petrum anno *Æc.* 1492, IV Non. Augusti, Pontif. a. I. (1492 d. 4 Aug.). Cum Papa accepisset, quod Nobilis vir Stenno Sturr (Steno Sture) Vice Rex Regni Sveciæ, ex certis causis animum suum ad id moventibus, nonnullos Equos (numero VI) ac certas foderaturas de Hermelinis & Marta, Johanni Electo Perusino Papæ Datario, pro usu Domus Papalis ex eodem Regno ad Urbem transmittere intendat; Pontifex requirit & mandat, ut dicti equi ac res, per omnia territoria, portus, pontes &c. absque solutione alicujus datii, pedagii, passagii, theolonii, fundinavis vel gabellæ &c. transire permittantur, nullaque vel equis vel eorum conductoribus injuria aut molestia inferatur, sed singuli, quotiens super hoc requisiti fuerint, de securo transitu, scorta, salvo conductu & recepta iis providere curent. — Ex Reg. Literar. Apostolicar. Alexandri P. P. VI, To. 108 p. 100.

2. Ar-

2. *Archiepiscopo Upsalensi & Episcopo Aboensi (a). Rome apud S. Petrum anno Incarnationis Dominice 1496, X Kal. Julii, Pontif. a. IV (1496 d. 22 Junii). Indulgentiæ amplæ omnibus conceduntur, qui contra Rusos, crudeles Finlandiæ & Livoniæ hostes, arma capere, aut subsidia conferre voluerint. Ob lucem quam rebus affert nostris, initium Bullæ integrum dabimus: "Ex relatione dilecti filii Hemingi Gadh, Prepositi Ecclesiæ Lincopensis, Familiaris & Cubicularii nostri, & totius Regni Svetie apud Sedem Apostolicam Oratoris accepimus, quod anno proxime immediate elapso, circa festum S. Andree Apostoli, & pluribus aliis vicibus, Rutheni Scismatici, Christi nominis inimici, cum sexaginta milibus hominum magnam partem Aboensis Diocesis in Regno Svetie constitute, incendiis ecclesiarum, blasphemationibus nominis Christi & ejus Sanctorum, cedibus, rapinis, matronarum ac virginum illarum partium violationibus, stupris & deflorationibus, ac homicidiis, quam plurimum devastarunt, multa milia Christianorum occidendo & servituti perpetue subiciendo, adeo quod vix in partibus illis reperiatur qui contra eosdem Scismaticos pugnare & se defendere velit aut possit, & nisi de celeri & opportuno remedio provideatur, tota Diocesis Aboensis & demum Regnum Svetie, cum terra Livonie & provinciis ei adiacentibus, per dictos Scismaticos subjugari formidatur. Eapropter nobis supplicari fecerunt humiliter, dilecti filii Steno Sture, dicti Regni Svetie Vicerex & Gubernator, ac ejus & regni predicti Archiepiscopus, Episcopi, Consiliarii, qui ultra quinquaginta milia hominum hodierna die contra dictos Scismaticos castrametati sunt, quatenus illis, qui in fine terrarum Christianorum & confinibus dictorum Scismaticorum continua bella gerendo consistunt, more pii patris compatiendo omni-*

O 2

"mni-

(a) *Jacobo Ulphonis & Magno Nicolai. Cfr. RHYZELIUS I, c. p. 50 sq. & p. 338 sq.*

"mnibus & singulis, utriusque sexus Christi fidelibus, in dicto regno & terra Livonie pro tempore existentibus, & quibusvis aliis, qui contra dictos Scismaticos & ad eos compescendum & debellandum ire, & pro Christi nomine contra illos debellare voluerint, ac qui premissa faciendo in die conflictus decedere contigerit, vere penitentibus & confessis plenariam omnium suorum peccatorum remissionem, nec non senio confectis aut alio quovis impedimento legitimo impeditis & ibidem ire minime valentibus, qui ad premissa manus porrexerint adiutrices, armatos stipendiando, aut alias quovis modo subveniendo, similem peccatorum suorum remissionem, semel in vita, & in mortis articulo, auctoritate Apostolica concedere & indulgere dignamur." Etc. — Indid. To. 102 fol. 296 t.

LEO X.

I. *Johanni Angelo Arcimboldo, Referendario ac ad nonnullas provincias ultramontanas Nuncio & Commissario nostro. Rome &c. d. Septembris 1516.* Quod facultates Camerae Apostolicae non sufficerent pro continuatione immensi operis Basilicae S. Petri de Urbe, Papa hunc *Arcimboldum* ad nonnullas Provincias, Civitates & Dioeceses ultramontanas (de quarum numero provincia Upsalensis erat) Nuntium & Commissarium suum in commodum dictae fabricae destinaverat, ad pecuniam pro oblata peccatorum remissione colligendam. Cum vero literae Papales ea de re datae, ad tempus tantum biennii hanc ei concessam facultatem (ad Dioecesin etiam Misnensem postea extensam) restringerent, & Papa intelligeret, eum interim commissionem sibi creditam plene exsequi haud valere, praesertim quoad provinciam Upsalensem, quam nondum adierat (nec non dioecesin Misnensem); nunc tempus illius negotii gerendi primitus ei praescriptum, prorogat: quoad Regna (Septentrionalia?) & provinciam Upsalensem & Dioecsin

cesin Misnensem altero addendo biennio, quoad alias vero in literis prioribus expressas (locis temporali subjectis dominio *Caroli* Regis Catholici duntaxat exceptis) ad annum. Cumque non sine animi dolore Papa intellexisset, in dicta provincia Upsalensi inter nonnullos Prælatos ac Proceres & Communitates, procurante zizanix seminatore diabolo, ortas esse disensiones admodum graves, ex quibus gravissima bella verisimiliter nascitura essent, in infidelium & Christianæ fidei hostium, Ruthenorumque Scismaticorum ei Provinciæ vicinorum, consolationem ac Reip. Christianæ infirmationem, eidem *Arcimboldo* (quem ad tollendas disensiones prædictas & alia negotia peragenda Apostolicæ Sedis Nuntium & Angelum pacis, cum potestate Legati de Latere illuc mittit) injungit, ut infra unius mensis spatium post præsentationem præsentium literarum, versus dictam provinciam iter arripiat, & illud sine notabili mora personaliter continuet, omnesque & singulos Prælatos, Proceres & Nobiles ac Communitates, ad concordiam exhortetur, & pacem inter eos summo conatu componere studeat, illaque composita decretum, pecuniaria etiam poena suo arbitrio statuenda, ac quacunque alia vallatum, auctoritate Papæ interponat, & si forsan jam bellum inchoatum reperit, treugas ad opportunum tempus indicet, infra quod partes audire ac belli causas plene intelligere, & partes componere, vel Papæ quæ allegata fuerint significare partesque ad illius audientiam assignare, competenti eis termino præstituto, posset. Tergiversantes vero per sententias & censuras ecclesiasticas, poenas pecuniarias & alia opportuna juris remedia, (interdictum quoque ecclesiasticum), coercendi, invocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, Nuntio potestas tribuitur (a). —

O 3

(Ob

(a) Non dissimulat Papa causam, cur de concordia inter Prælatos & Proceres Regni concilianda adeo esset sollicitus, ut nempe Legatus incolis se posset singulis reddere gratiosum, & sic negotium colligendæ pecuniæ feliciter exsequi. — Cæterum hæc literæ ad gesta *Arcim-*

(Ob gravem quam vetustatis vitio passum fuit scriptum originale injuriam, lacunæ in apographo nostro molestæ occurrunt). — Ex To. 3 Arm. 39. N:o 244.

2. *Nobili viro Stenoni Stirr (Sture) Regni Suetie Gubernatori. Ibid. d. 6 Sept. 1516, A. IV.* Commendatur favori ejus idem *Arcimboldus* ad quem Litteræ proxime præcedentes missæ fuerant, commissumque illi negotium, cum pacis inter Prælatos atque Optimates Regni conciliandæ, tum subsidii ad fabricam Basilicæ S. Petri colligendi. — Subscriptum literis legitur: *L. (b) Card. Sanctior. Quatuor, & Jac. Sadol. (c)* — Ex Archetypo Brev. Leonis P. P. X. T. 3. N:o 179.

3. *Nobili viro Joachim Marchioni Brandenburgensi, Principi Electori. Ibid. d. 14 Sept. 1517, a. V.* Retulerat Papæ *Johannes* Episcopus Revaliensis, Electorem ei spem dedisse auxilii sui, ut aliquam Cathedralē Ecclesiā ex eis quæ sub temporali Electoris dominio constitutæ sunt, vacatione existente assequeretur: quo Principis consilio laudato, idem Episcopus ei meliorem in modum commendatur. Porro Electorem Papa hortatur, ut bellum inter *Christiernum* Daniæ Regem & Gubernatorem atque populum Sveciæ ortum, sopire studeat, & eosdem ad concordiam reducere conetur. — Subscripsisse literis his reperitur *Bembus (d)*. — Ex Archetyp. Brev. Leonis P. P. X. To. 3. N:o 280 (e).

4. *Chri-*

boldi illustranda, ac mitius æquiusque de consiliis ejus judicium ferendum, non omnino nihil pertinent. Cfr. DALIN *Svea Rikes Hist.* T. II. C. XX. p. 16.

(b) *Laurentius Puccius* Presbyter Cardinalis Sanctorum quatuor Coronatorum. Vid. CIACONIUS l. c. T. III. p. 337.

(c) *Jacobus Sadoletus*, vir in Rep. Literaria celebris, eo tempore Secretarius Papæ, postea Cardinalis.

(d) *Petrus Bembus*, Leonis Papæ tum Secretarius, postea Cardinalis, doctrinæ fama celeberrimus.

(e) Duplex harum literarum exemplum, diverso tempore fuit ad Gene-

4. *Christierno Daciæ Regi illustri. Romæ die XVI Augusti 1519, A. VII (f).* Questus apud Papam *Christiernus* fuerat, de inimicis *Arcimbaldi* adversus Regem consiliis atque conatibus, Papæ maxime inexpectatis ac haud gratis. Docet vero Pontifex, eundem Legatum suum sibi per literas significasse, quendam famulum suum Regi sese injuste prodidisse, atque falsa inſimulatione Regem decerpisse. Quare Papæ optimum factu visum fuit, eundem Legatum revocare & examini severo subicere; quem, si culpabilis deprehensus fuerit, sese graviter puniturum asseverat, eamque ob causam se Archiepiscopo Lundensi mandasse, ut testes super gesta ejus examinaret, eorumque depositiones ad Papam mitteret. Interim monet Regem, ut fratrem & servitores Legati, qui secretorum suorum conscii esse non potuerant, nec non pecuniam ab eodem pro fabrica Basilicæ S. Petri collectam atque majoris lucri causa in merces conversam, quam sine causa Rex sequestraverat, relaxaret, idque eo citius, quod merces ipsæ iis locis vendibiles non essent, ac si diutius retinerentur, corrumpi possent; quæ contra, si in Germaniam transmitterentur, multo forent vendibiliores. Quamobrem Regem hortatur, ut tam aurum & argentum quam alias merces in Antverpiam ad Mercatores *de Fucharis* transmitti curet, Basilicæ S. Petri impensis, cujus opus, universæ charitatis auxilio indigens, Papa absolvere intendit. De *Balsamo*, quod satis modicum Papa haberet, non magnam se posse Regi mittere quantitatem addit; quod autem pro conficiendo Sacro Chrismate in Ecclesia Roskildensi sufficere posset, libenti ei animo transmittit. — Indid. ex To. IV. Arm. 39. N:o 121.

5. - - -

rossif. FREDENHEIM transmissum; quorum altero adscriptum legitur:
Ex To. III Armar. 39. N:o 280.

(f) Ablegat lectores suos ad has easdem Papæ litteras Generos. v. DALIN l. c. p. 291; quo magis miramur, Nob. A CELSE nullum omnino earum facere mentionem!

5. ---- (g) *Archiepiscopo Lundensi*. Loci & temporis nota (ex superioribus tamen literis facile supplenda) deest. Eadem de *Arcimboldo*, de Regis *Christierni* de eo querela, bonorumque suorum sequestratione, quæ in proxime superioribus habebantur literis, continet. Hortatur igitur Archiepiscopum Pontifex, ut quam plurimum ad Regem valeret gratia ei suaderet (rationibus suggestis iisdem quas in literis ad Regem attulerat) ut merces a Legato acquisitas relaxari faciat, atque in Germaniam ad Mercatores *de Fucharis* mitti. Mandat porro Archiepiscopo, ut testes curet examinari super iis quæ per *Arcimboldum* gesta fuisse dicebantur, & quæ invenerit in processu faciat annotari, quem clausum & suo munitum Sigillo quamprimum transmitti ad Pontificem curet, ut cum *Arcimboldus*, ab hoc revocatus, Romam venerit, videat quomodo ea justificare aut super illis se excusare possit. — Indid. ex To. 8. Arm. XLIV. p. 35 & 36.

6. *Dilecti filii Salutem &c.* Neque ad quos hæ litteræ missæ sint, neque locus aut tempus datarum, adscriptum invenitur. Videntur tamen ad eosdem Mercatores Antverpienses *de Fucharis*, quorum in superioribus literis mentio facta fuit, esse scriptæ. De mercibus *agunt* ab *Arcimboldo* in Svecia comparatis & a R. *Christierno* sequestratis; quas cum Regem relaxaturum esse speraret Pontifex, Mercatores hortatur, ut quam primum allatæ fuerint, eas recipiant easque pro justo pretio vendi curent, ac pecuniam inde confectam servant, donec Papa quid de illa fieri voluerit, illis significaverit. — Indid.

PAULUS III.

I. *Guido Ascanius Sfortia* tit. S. Eustachii Diaconus Cardinalis de Sancta Hora nuncupatus, Sanctæ Romane Ecclesiæ Camerarius, Nicolao Episcopo Dunelmensi (s. Dulmensi?) in Romana Curia

(g) *Birgero Gunnari?* Cfr, RHYZELIUS 1. c. P. II. p. 27,

"Curia Residenti, de mandato &c. & auctoritate &c. harum serie committimus & mandamus, quatenus - - - Olao Gotho Ecclesie Upsalensis presenti Electo - - - munus consecrationis impendatis" &c. Datum *Rome in Camera Apostolica die 28 Junii 1544, Pontif. S. D. N. D. Pauli Div. Prov. Pape Tertii anno Decimo (a)*. Subscripsit *Michel Angelus*. — Ex To. 135. Div. Camer. p. 45.

GREGORIUS XIII.

1. *Nobili viro (Sigismundo) Principi Suetiæ. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die XVI Febr. MDLXXXV, Pontificatus A. XIII.* Lætitiâ suâ Pontifex significat, quod Princeps, Matre orbatus, constantiam (quam & laudat & commendat) in profitenda fide Catholica demonstrat progressusque in virtute indies faciat majores; quumque sibi innotuisset, eum libenter audire Psalmodym divinæ laudis, quæ more majorum Christiano ritu decantantur, tres quos diligenter elegerat ad eum mittit juvenes ecclesiastici cantus non ignaros, qui etiam, quoniam sacrarum literarum non mediocrem haberent cognitionem, in aliis quoque Christianæ disciplinæ colloquiis utiles ei esse possent. — Ex To. 19 *In Script. Collectan. di Scritt. di Fiand. Olland. Suetia &c.*

SIXTUS V.

1. *Joanni Suetiæ Regi Illustri. Romæ apud S. Petrum &c. die 21 Decemb. 1585, Pontif. A. I.* Literæ (Novi Pontificis) salutationis, officii & cohortationis ad Regem, quem excellere compererat studiis Catholicæ Religionis in Regno suo universo constituendæ, propagandæ, tuendæ, quam ei Papa enixe commendat. — Ex Regesto Brev. Sixti P. P. V. To. 3. p. 130.

P

2. *No-*

(a) Cfr. Literæ P. PAULI III datæ die 16 Oct. ej. a. recensitæ apud A CELSE l. c. p. 220.

2. *Nobili viro Sigismundo Suetiæ Principi. L. a. E³ d. iisd.* Cohortatur Principem (de cuius indole magnam habebat expectationem) Papa ad pietatem cæterasque virtutes; quarum (nec non apud bonos gloriæ, apud Deum gratiæ) magnam materiam ei suppeditabit *Hæreticorum, hoc est, Christi hostium qui in ditione ejus erant, nequitia atque perfidia*, ad quos convertendos (monendo, hortando, rogando, terrendo) eum diligenter excitat. — (scripsit *Ant. Buccapadulius*) — Indid. p. 133.

Additamentum.

Quum præter Literas Papales in *Bullariis Örnhielmiano & Peringsköldiano* obvias (a), quarum recensum exhibuit Nobil. A CELSE (in opere laudatissimo, cui his plagulis supplendo Generosiss. *Fredenheim* nos pares fecit), nonnullas in *Libro Privilegiorum* (s. *Registro*) *Ecclesiæ Aboënsis* (b), licet a laudatis nuper dumviris de re nostra antiquaria meritisimis non perfunctorie excusso, præteritas tamen ab iis Bullas reperiremus; hac opportunitate ad illas quoque reliquæ copiæ adjungendas, adeoque hunc Apparatum Historiæ Patriæ, Medii quod vocant Ævi rebus illustrandis apprime idoneo, quantum nobis liceret pleniorum reddendum, uti placuit.

GREGORIUS IX.

1. *Episcopo E³ Preposito Rigensi, E³ Abbati de Dunemunde, Cisterciensis Ordinis, Rigensis Dyocesis. Perusi X Kal. Febr. Pontificatus*

(a) Cfr. supra *Prolegom.* p. 1, quemque ibi laudavimus A CELSE *Secl. I. §. II & III*; cui addatur WARMHOLTZ *Biblioth. Hist. Sviogothica*, P. III, p. 148-151, N.º 1263, 1264.

(b) De quo cfr. (præter Nob. WARMHOLTZ l. c. p. 213, N.º 2079) editum a nobis PAULI JUUSTEN *Chronicon Episcoporum Finlandensium*, Præf. p. 4, & *Fol. Hebdom. Aboëns.* (*Tidningar utgifne af et Sällskap i Abo*) a. 1782, N.º 32, p. 249 sq.

catus A. II. (d. 29 Jan. 1229). Quoniam *Finlandensis Episcopus* (Thomas) in *Finlandia* & terris vicinis magnum populum ydolatrie cultui servientem, euangelizando nomen Domini nostri Iesu Christi, de novo, ut dicitur, acquisivit eidem; Rutheni autem, qui propinqui sunt eis, minimum (?) abhorrentes ipsos, pro eo quod fidem Catholicam susceperant, multipliciter deserviunt in eosdem, modis quibus possunt ad eorum interitum & dispendium intendendo: injungit Papa Episcopo, Preposito & Abbati, ut monicione premisa per censuram ecclesiasticam (appellatione remota) cogant Mercatores de partibus suis (Rigenfes, Visbyenses, Lubecenses, Bremenses, &c.), ne mercimonia cum illis exerceant, donec desinant persequi de novo conversos ad fidem in terris eisdem. — Apographon legitur in Libro (i. Registro) *Ecclesiae Aboënsis*, Fol. 43 (c).

2. Episcopo Lincopensi, Abbati Guthlandensi, & Episcopo Lubicensi. L. a. & d. iisdem. Ejusdem plane tenoris. Ibidem (d).

3. Episcopo Lincopensi & Abbati de Guthlandia Cisterc. Ordinis, & Preposito de Visby, Lincopensis Dyocesis. Perusii XIII (e) Kal. Martii a. II (d. 16 Febr. 1229). Querente Episcopo Finlandensi, quod cum in Dyocesi sua sit novella Christi plantacio, sic animos quorundam de Gudlandie partibus ceca cupiditas occupavit, ut qui gloriantur in nomine Christiano, paganis intendentibus ad exterminium plantacionis ejusdem, in armis, equis, navigiis, victualibus & aliis mercimoniis subvenire presumant: in quo pares aut etiam superiores in malicia fiunt illis, dum eis ad impugnandos Christianos necessaria subministrant; mandat Papa Episcopo, Abbati & Præposito ut mercatoribus de Gutlandia interdiciant & inhibeant expresse, ne paganis predictis in premisis vel aliis audeant subvenire, & eos qui

P 2

con-

(c) Cfr. Annot. nostras ad editum a nobis JUUSTENI *Chronicon* nuper memoratum p. 101.

(d) Cfr. l. c.

(e) L. c. p. 102, not. 71, lin. 2. per errorem typographicum legitur XIII.

contravenire presumpserint, per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescant. — Ibid. Fol. 44 (f).

4. *Militibus Christi in Livonia. Anagnie Octava Kal. Decembris A. VI (d. 24 Nov. 1232). Hortatur eos, iisque in remissionem peccaminum injungit, quatenus (ut) ad provinciam Finlandie, pro defendenda novella plantacione ad Christi fidem in ea noviter conversorum, contra infideles Ruthenos, personaliter accedentes, cum consilio -- Finlandensis Episcopi, qui assumpsit in premisis partibus negotium fidei ex animo persequendum, defensionem eorum insisterent viriliter & potenter. — Ibid. (g).*

INNOCENTIUS IV.

1. *Episcopo (h) & Clero & populo Finlandie. Lugduni VI Kal. Septemb. Pontif. A. VII (d. 25 Aug. 1249). Exemplo Prædecessoris sui Gregorii IX (h), Episcopum, Clerum & Diocesim Finlandiæ sub b. Petri & sua protectione suscipit. — Ibid. Fol. 46 (i).*

BENEDICTUS XII.

1. *Preposito, Decano & Archidiacono ecclesie Upsalensis. Avigatione V Kal. Julii, Pontificatus A. VI (d. 28 Maji 1340). Querem-*

(f) Cfr. *Annot. ad Chron. Juusteni* p. 102, Not.

(g) Cfr. l. c.

(h) *Beroni?* Cfr. l. c. p. 12, 128, 190.

(i) Recenset quidem A CELSE l. c. p. 73. No 24. Bullam *Wilhelmi Sabinenfis Episcopi, Legati Pontificii, datam Visby Nonis Junii, Pontificatus Innocentii IV:ti A. V:to* (d. 5 Junii 1248?), in Registro itidem Aboënsi fol. 46 sq. obviam; sed minus accurate mentem ejus expreslit, dicens illa *Clericis Aboënsis Diacesis veniam concedi testandæ bona sua hereditaria Monasteriis*. Qua de re sententiam exposuimus nostram remque excusamus *Annot. ad Chronicon Juustenianum*, p. 186. Not. 45.

rente *Henrico Hartmanni*, Rectore ecclesiæ de *Saxamæki* (*Sååxmåki*) Aboënsis Diocesis, qui Curiam adierat Papalem, "quod licet
 "Priori generali & Fratibus Ordinis Prædicatorum, per Aposto-
 "lice Sedis privilegium indultum fore dicatur, ut possint habere
 "Altare portatile, super quo in locis & villis quibuslibet, sine pre-
 "judicio tamen parochialium ecclesiarum, Missam & alia Divina
 "Officia celebrare valeant, tamen *Prior & Fratres domus dicti Or-*
dinis prope civitatem Aboensem, pretextu indulti hujusmodi, in pa-
 "rochia dicte ecclesiæ *Saxamæki* super Altare Portatile Missam
 "& alia divina officia celebrare & ad Missam & alia divina offi-
 "cia *parochianos dicte ecclesiæ convocare & oblationes recipere* ac in
 "usus suos convertere propria temeritate presumunt, in eorun-
 "dem Rectoris & ecclesiæ præjudicium & gravamen. Cum autem
 "dictus Rector, sicut asferit, *dictorum Prioris & Fratrum dicte do-*
mus potenciam merito perhorrescens, eos *infra civitatem seu dyocesin*
Aboensem nequeat convenire secure," Papa Upsaliensibus mandat, ut
 utraque parte audita, testibus examinatis, reque diligenter expen-
 sa, controversiam juste dirimant. — Ibid. Fol. 50 sq. (k).

2. Decano Ecclesiæ Upsalensis. Ibid. XVI Kal. Julii A. VI (d.
 16 Jun. 1340). Eodem petente *Henrico Hartmanni*, Papa jubet
 parochianos quosdam ecclesiæ *Sååxmåki*, qui *Decimas de proventi-*
bus terrarum, vinearum (l), ortorum (hortorum), molendinarum pra-
torum, possessionum ac aliorum bonorum Rectori (Curato vel Pasto-
 ri) suo solvere detrectabant, *quandam pravam consuetudinem, que*
corruptela dicenda est potius, *pretendentes, videlicet quod de talibus*

P 3

nul-

(k) Cfr. l. c. p. 297 sq.

(l) Curia Papali, solitam formulam secure repetenti, in mentem non ve-
 niebat, *vineas* in *Tavastia* nullas haberi potuisse. Sed recens tamen
 plantas & arbores in hac terra novas coli, nec non *Molendina* exstrui
 cœpisse, hinc colligas? Cfr. *Annot. ad Chronicon Juusten.* p. 299,
 Not. 220.

nulli adhuc decimas persolverunt, easdem integre solvere, & refractarios censuræ ecclesiasticæ telo compesci (m). — Ibid. Fol. 1. sq. (n).

URBANUS V.

1. *Henrico Episcopo, & Capitulo Aboensi. Avinione XI Kal. Novemb. A. IV (d. 22 Octob. 1338).* Personas & ecclesiam eorum, cum omnibus bonis jam possessionis & in futurum adipiscendis, Papa sub b. Petri & sua protectione suscipit. — Ibid. Fol. 49 (o).

2. *Henrico Episcopo Aboensi. L. a. & d. iisdem.* Beneficia ecclesiastica, (cum cura & sine cura), ad præsens vacantia, dispositioni Sedis Apostolicæ reservata, aut ad eandem devoluta, hac vice conferendi potestatem Episcopo, ob locorum longinquitatem, Papa benigne (variis tamen additis cautelis) concedit; dummodo redditus eorum valorem *septem marcarum argenti*, secundum communem æstimationem, non excedant. — Ibid. (p).

3. *Episcopo (Johanni) & Capitulo Aboensi. Janue VII Idus Marcii A. VIII (d. 9 Martii 1370).* Immunitates & libertates, a Prædecessoribus suis indultas, nec non a Regibus, Principibus vel Christi fidelibus Episcopo & Ecclesiæ suæ concessas, Papa confirmat. — Ib. Fol. 50 (q).

4. *Johanni Episcopo Aboensi. Avinione XVII Kal. Novemb. A. IV*

(m) Alia est hæc Bulla ab illa quam recenset A CELSE l. c. p. 117. N:o 12, etiam illa in *Reg. Aboensi* (Fol. 1.) reperiunda. Cfr. *Annot. cit.* p. 298.

(n) Cfr. *Annot. ad Chron. Juust.* p. 297 sqq.

(o) Totam exscriptam dedimus l. c. p. 343. Not. 282.

(p) Etiam hanc l. c. attulimus integram.

(q) Cfr. *Annot. ad Chronicon Juust.* p. 355 & 356, Not. 307.

A. IV (legendum forte VIII?(r)) (d. 16 Oct. 1366 (1370?)). Ex speciali gratia Papa Episcopo permittit, ut *Misfam antequam illucescat dies*, circa tamen diurnam lucem, cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, celebrare, aut per alium idoneum sacerdotem facere celebrari, ei liceat. — Ibid. Fol. 50 (s).

5. *Eidem. Ibid. XVI Kal. Novemb. A. VIII* (d. 17 Oct. 1370). Permittitur eidem potestas *Altare habendi portatile*, super quo in locis ad hoc congruentibus & honestis, possit celebrare aut celebrari facere, *Misfam & alia Divina officia*, in sua praesentia, sine juris alieni praesudicio. — Ibid. Fol. 50 (t).

GREGORIUS XI.

1. *Strenginensi & Revaliensi Episcopis, & Abbati Monasterii in Padhes Revaliensis Dyocesis. Rome apud S. Petrum V Kal. Aprilis, A. VII* (d. 28 Mart. 1377). Agit de alienatione *Castro- rum & Villarum Mensae Episcopi Aboënsis ablatarum*. — Ibid. Fol. 48 (u).

UR-

(r) Causam attulimus l. c. p. 357. Not. 302. Nempè *Johannes* (Petri) ad Episcopalem Sedem nonnisi post A. demum 1368, quo antecessor suus *Henricus* (docente *Juusteno* l. c. p. 16, cfr. tamen p. 346. Not. 283) obiit, promoveri potuit.

(s) Cfr. *Annot. ad Chron. Juusten.* p. 356. Not. 302.

(t) Cfr. l. c.

(u) Ejusdem plane (mutatis mutandis) tenoris ac illa quam recenset A CELSE l. c. p. 66. Not. 22, de recuperandis bonis *ad Ecclesiam & Capitulum Aboënsē* pertinentibus. Utramque autem Encyclicam fuisse, & a Papa Gregorio XI (non IX, quamvis annus 1253 apographo in *Registro Aboënsi* appositus cernatur) disputavimus *Annot. ad Chron. Juusten.* p. 364-368, praesente Nob. A CELSE l. c.

URBANUS VI.

1. *Archiepiscopo Upsalensi eiusque suffraganeis. Rome apud S. Mariam trans Tyberim VIII Iduum Novemb. A. I. (d. 6 Nov. 1378). Anti-Papam (Clementem VII) Robertum Gebennensem & asseclas suos Cardinales tres (Johannem, Geraldum & Petrum) Prælatosque & optimates complures alios (quorum facinora recenset) acerbè condemnat, excommunicat & anathematizat. — Ibid. Fol. 51, 52, 53 (x).*

2. *Johannes Titulo Sancte Sabine, Adam tit. Sancte Cecilie, Ludovicus tit. S. Marci, Bartholomeus tit. S. Laurentii in Damaso, & Martinus (Marinus) S. Potenciane, Presbiteri, ac Gentilis S. Adriani Diaconus - - - Cardinales, - - - salutem in Domino & presentibus fidem indubiam exhibere. Locus, annus & dies in literis ipsis, (infelicitum horum Cardinalium, ab Urbano VI crudeliter necatorum, nomine scriptis), non habentur; sed margini apographi in Reg. Aboënsi occurrentis adscriptus est annus 1378 (pro quo substitui debet 1385?). Crimen suum confitentur, rei gestæ seriem exponunt, veniamque humiliter petunt. — Ib. Fol. 62 sq. (y).*

INTERREGNUM PAPALE.

1. *Sacro sancta & generalis Synodus (Constantiensis) Episcopo Revaliensi. Constancie VII Kal. Julii A. a nativitate Domini 1417, Apostolica Sede vacante. Decimæ, census, redditus, terræ, domus, possessiones, prata, pascua, nemora, grangia, molendina, jura, jurisdictiones & alia bona ad Mensam Episcopalem spectantia, tam ab Episcopo Magno quam Prædecessoribus suis abalienata, revo-*

(x) De hac Bulla, illamque exhibentibus literis *Birgeri*, Archiepiscopi Upsalienfis, egimus *Annot. ad Chron. Juust.* p. 381 sq. & Not. 357.

(y) De his quoque literis commemoravimus p. 384, nec non de aliis eandem causam spectantibus, a *Carolo* Rege Neapolitano exaratis.

revocatur, non obstantibus literis, instrumentis, juramentis, renuntiationibus, pœnis & confirmationibus interpositis; atque ut a possessoribus, per censuram ecclesiasticam extorqueantur, mandatur. — Ibid. Fol. 36 (z).

MARTINUS V.

I. *Scarenſi & Strengianenſi Episcopis. Apud Urbem veterem II Kal. Decemb. A. III (d. 30 Nov. 1419).* Revocationem bonorum de Mensa Episcopali abalienatorum, exemplo Literarum Concilii Constantiensis, proxime commemoratarum, urget. — Ib. Fol. 36 (a).

FELIX V.

I. *Alexander, tit. S. ti Laurencii in Damaso - - Presbiter Cardinalis, Aquilegiensis vulgariter nuncupatus, sacrosancte generalis Basiliensis Synodi - - & Apostolice Sedis per Germanicam nationem Legatus de Latere specialiter deputatus, ac Mazovie Dux &c. salutem in Domino sempiternam. Datum Rincfeldia Dyocesis Basiliensis A. D. ni MCDXL (1443?) die vero XI Mensis Aprilis, Pontificatus - - Felicis Pape Quinti A. III.* Omnibus qui certis hic enumeratis diebus festis Capellam Corporis Christi, in Ecclesia Aboënsi conditam (ubi cultus Divinus omnibus quintis singularum septimanarum feriis peragebatur) visitaverint, ac pro ornamentorum ecclesiasticorum ipsius Capellæ restauratione ac ejusdem Capellæ fabrica, seu Divini cultus inibi augmento, manus adjutrices porrexerint, quinque annos Indulgentiarum & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis relaxat. — Ibid. Fol. 236 (b).

Q

EU-

(z) Cfr. de hac Bulla *Annot. ad Chron. Juust.* p. 467 sq.

(a) Cfr. l. c.

(b) Cfr. l. c. p. 435, Not. 392.

EUGENIUS IV.

1. *Universis Christi fidelibus. Rome apud S. Petram anno Incarnationis Dominice 1445, Kal. Junii, Pontificatus A. XV. Cum accepisset Papa, quomodo Cathedralis Ecclesia Aboënsis, quæ partibus infidelium est vicina, ignis voragine & crebris eorundem infidelium insultibus causantibus, in suis structuris & ædificiis, utpote totali ruinæ fere subjacentibus, ac ecclesiasticis ornamentis, reparatione & restauratione indigeat non modicum sumtuosis, & ad illos faciendos ipsius ecclesiæ non suppetant facultates; igitur omnibus, qui in die translationis beati Henrici eandem visitaverint annuatim, & ad reparationem & conservationem ejus manus adjutrices porrexerint, septem annos & totidem quadragenas de injunctis eis poenitentiis relaxat: præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. — Ibid. Fol. 66 (c).*

2. *Georgius tit. Sanctæ Anastasie, Guillelmus tit. S. Martini in Montibus, Alfonsus tit. Sanctorum IV Coronatorum, Presbyteri, Prosper S. Georgii ad Velum Aureum, Albertus S. Eustachii, Petrus S. Marie nove, Dyaconi - - Cardinales, Universis & singulis Christi fidelibus &c. Rome A. - - - MCDXLI, die vero 2 Mensis Julii, Pontificatus - - Eugenii - - Pape IV A. XV. Omnibus qui Altare beatæ Mariæ Virginis, dictum Clericorum, situm in Cathedrali ecclesia Aboënsi, certis, commemoratis hic festivitibus, annuatim visitaverint, & ad reparationem & conservationem ædificii, calicum, librorum ac aliorum ornamentorum necessariorum contulerint, Centum dies indulgentiarum relaxant. — Ibid. Fol. 186 (d).*

PAULUS II.

1. *Elauus (Alanus) tit. Sanctæ Praxedis, Jacobus tit. S. Anastasie, Johannes (Ludovicus?) tit. S. Laurencii in Damaso, Gerardus*

(c) Cfr. *Annot. ad Chron. Juust.* p. 264.

(d) Cfr. l. c. p. 454. Not. 401.

aus (Berardus) tit. S. Sabine, & Ludovicus Sanctior. Petri & Marcellini - - - Presbyteri, Cardinales, Universis Christi fidelibus &c. Rome - - Anno a nativ. Dei 1465, Indicione XIII die vero XX Augusti, Pontificatus - - Pauli Pape II:di A. I. Altare S. Catharinæ in Ecclesia Aboënsi ornant Indulgentiis Centum dierum, omnibus concedendis qui certis festis illud visitaverint. — Ibid. Fol. 173 (e).

SIXTUS IV.

i. *Preposito Ecclesie Aboënsis.* Rome apud S. Petrum anno Incarnationis Dominice MCCCCLXXXIII, XVIII Kal. Julii, Pontificatus anno - - (f). Committitur ei negotium absolvendi Conradum Episcopum Aboënsensem, a culpa gravi cujus sibi conscius ad Papa indulgentiam confugerat atque veniam petiverat, (simulque Episcopo conceditur, ut usque ad quinquennium limina Apostolorum visitare non teneatur). — Ibid. Fol. 255 (f).

(e) Cfr. l. c. p. 552 sq. Not. 520.

(f) Cfr. de hac Bulla (quam integram ibidem dedimus) *Annot. ad Cbron. Juss.* p. 572. Not. 598.

Quum ex his pateat, prætermisissas esse a Duumviris *Bullariorum* collectoribus nostratibus, tot Bullas in uno reperiundas Libro Aboënsi; causa est suspicandi, nec omnes in reliquorum Registris veteribus Ecclesiarum Patriæ Cathedralium obvias, diligentissime fuisse examinatas atque descriptas? Unde necessitatem fontes hosce Historiæ nostræ vetustioris de novo accuratius inspiciendi atque examinandi, dispalescere arbitramur: quam igitur curam iis qui commodius eosdem adeundi atque inter sese conferendi opportunitate gaudent, merito putamus commendandam.

Habentur quidem in egregia Literarum publicarum collectione ex Archivo Papali descriptarum, qua Bibliothecam nostram Academicam ditavit Generosiss. FREDENHEIM, præter Bullas Pontificias breviter supra recensitas, Literæ quoque IV, partim *Regis Gustavi* partim *Senatus Svecici* nomine ad Papam *Adrianum VI* (a. 1523) scriptæ, cognitu
Q 2 illæ

illæ etiam dignissimæ; sed quod easdem integras publicæ jam lucrum commisit Cel. OL. AND. KNÖS, in fasciculo Disputationum Academicar. laudabili, quem *Analekta Epistolarum* &c. inscripsit (vid. *Specim. III.* p. 33-44), otium nobis earum recensendarum fecit. — Adjunctum vero præterea eidem Cimelio Bibliothecæ Acad. munifice oblato exemplum reperitur Literarum quarundam (s. relationis) Cleri Svecani nomine? a Capitulo Upsalienſi ac præcipue membro ejus diligenti *Nicolaus Sigvasti*, (cf. supra p. 68 lq & p. 70), vigili commodorum curiæ Papalis custodæ, ad Papam (*Johannem XXII*) misarum, rationemque & conditionem pecuniæ ex Regno Sveciæ per hæc tempora, in usum Camerae Apostolicæ, variis nominibus exactæ, (additis consiliis Hierarchiæ Papalis apud nos callidius constituendæ), luculenter exponentium. Quarum literarum partes præcipuas, quum ad conditionem Patriæ, illis temporibus, cognoscendam haud parum pertineant, excerptas hic subjungemus. Tale autem jam habent initium:

Significat Sanctitati Vestre in primis *Nicolaus Sigvasti*, dudum collector
 "denarii Sancti Petri, & fructuum primi anni in Regno Sveciæ,
 "quod Denarius S. Petri, qui alias Census Romanus in illis partibus
 "appellatur, prout haberi potuit & in quanto numero, ipsum integra-
 "liter attulit, & Vestre Camere assignavit; sed quia duo sunt ibidem
 "Episcopatus, videlicet Strengenerſis & Arosienſis, de quibus non po-
 "tuit habere nisi dimidium denarium usualem, Episcopis pretendenti-
 "bus, quod ipsorum Ecclesie plus exsolvere non consueverant ab an-
 "tiquo, nec Archiepiscopus & nos Capitulum per legitimas probatio-
 "nes ipsos poteramus ad majora compellere: recepimus quod habere
 "potuimus illa vice, sub hac videlicet conditione & protestatione pre-
 "misſis, quod si Vos de tali medietate contentamini, contentamur &
 "nos; sin autem, nec nos. Sed quoniam in tali exsolutione fraudem
 "reputamus factam legi, & Sedem Apostolicam lesam in tanto, quod
 "esle non debet, preſertim cum tantum levent a laicis illarum Dy-
 "ceſium, quantum alii qui integrum Denarium exhibent; rogamus quod
 "vel ipsos pro quittis teneatis pro talibus assignatis, vel mandetis e-
 "osdem coherceri usque ad satisfactionem condignam de sic injuste re-
 "tentis & negatis: potissime quia licet tam pauca summa modicum
 "quid supplementum conferat Apostolico erario, dissimulandum tamen
 "non estimo, si ei vel in modico derogetur, & quia simile inveni in
 "Dacia, scilicet quod a rusticis solvitur, & per presbiteros parochia-
 "les colligitur, collectusque defertur ad Ecclesias Cathedrales, licet
 "quidam eum negent Ecclesie Romane deberi, & ipsum ad usus alios
 "trans-

"transtulerunt, pro eo quod a longo tempore per Romanam Ecclesiam
"non est petitus, non possum transire sub silentio, quin quod inveni
"Vestre inlinuem Sanctitati, & scio quod in Lundenſi & Roſkildenſi Dyo-
"ceſibus ſolvuntur tres obuli, quorum unum levant *Fratres Hoſpita-*
"*lis Sancti Joannis*, & duo prout audiſi pro vero a veridicis, Eccle-
"ſie Romane debentur, & ſimiliter nobiſcum Fratres predicti partem
"levant; *conſueverunt enim illa tria Regna in talibus ad ſimilia*
"*judicari.*"

"Noverit inſuper S. V. quod remanet adhuc in eodem Regno Denarius B.
"Petri collectus de quinque annis proxime preteritis."

"Item noverit S. V. quod decime Terre Sancte indiſte in Concilio Vien-
"nenſi per ſel. recordacionis *Clementem P. P. Predeceſſorem Veſtrum*,
"collecte ſunt & ſervantur in moneta uſuali, quia aliquid de his ad-
"huc mandatum non venerat, nec poſſunt ſubito utiliter commutari,
"quia caritiſtia auri & argenti eſt ibi, ſed modo precipue propter guer-
"rarum commotiones omnia devaſtantes, que ibi ſevierant multis an-
"nis, nec adhuc proſ dolor, ſunt ſedate, ſed ab intus periculoliſ
"excitate, & ideo de ipſarum commutatione & deportatione major dif-
"ſicultas ingeritur, precipue quia Rex terre puer eſt, & principes
"communiter dominantur, incedentes ſinguli in multitudine nimis
"gravi, & ex hoc plurimum vacillat Regni Gubernaculum, nec Pre-
"lati aliquam ibidem juridiſtionem obtinent temporalem, & multi No-
"biles ſunt egentes, ac propter guerras ad inſidiandum & rapiendum
"expoſiti jugiter & parati, preſertim quia pluries Prelatos & Capitula
"moleſtaverant, petentes de hiis mutuum ſibi fieri, & hoc eis exſtite-
"rit denegatum. Quare ad extraendum huiusmodi ad preſens illa vi-
"detur via commodior, ut quibusdam, videlicet tribus Prelatis, Archi-
"Episcopo & duobus ejus ſuffraganeis, Lincopenſi ſcilicet & Skarenſi
"Episcopis, ac aliquibus valentibus & fide dignis perſonis eccleſiaſti-
"cis, que amicorum majorum aſſiſtentiam habeant, & mercatorum noti-
"ciam diciorum, tam intra quam extra Regnum, huiusmodi commuta-
"tio & deportatio, ſecreſiori modo quo fieri poterit demandetur.
"Hec ideo dixi, quia didici quod velletis de hiis integraliter infor-
"mari." Deinde, quibusdam interjeſtis, porro additur:

"Item quia incole Regni Suetie frequenter invaduntur & atrociter occi-
"duntur a circumſedentibus ipſos Rutenis, Scismaticis & Paganis, ma-
"gni foret meriti, ſi eos Veſtra Beatitudo miſericorditer reſpiceret, &
"contra hoſtes fidei, armis & donis ſpiritualibus premuniret, Indul-
"gentiis videlicet & remiſſionibus peccatorum, tanquam premiis ille-

"divis animando & hortando eosdem, quod guerris, oppressionibus &
 "bellis intestinis sopitis & sedatis, vires probitatum suarum, more
 "progenitorum suorum, quorum multi ab olim in illis partibus pro
 "inde diversis & atrocibus suppliciis obierunt, feliciter, ut speratur, ex-
 "erceant unanimiter & viriliter contra ipsos. Placeat igitur Sanctitati
 "Vestre ipsos consolabiliter inducere exhortatione salubri ad hoc ipsum,
 "more fel. recordationis *Alexandri III* Predecessoris Vestri" (intelli-
 "gitur line dubio Bulla hujus Pontificis apud Nob. A CELSE p. 35. N:o
 "1 recensita, ac locis ibid. indicatis legenda) "qui se ibi contra huius-
 "modi invasores pro fidei & regni defensione exponentibus concessit
 "eandem Indulgentiam, quam consequi potuissent si ultra mare in San-
 "cte Terre subsidium transivissent. Ex premis, ut arbitror, habe-
 "tur occasio scribendi *Regni Gubernatoribus, Clericis & Laicis, qui*
 "*nunc regnant.*" - - - - -

"Ad hoc scribendum videtur Dominis Archiepiscopo Upsalensi, Linco-
 "peni & Skarenfi Episcopis, *ad quas in presentiarum major habetur*
 "*respectus*, quod quoniam ad Vos spectat statui Regni illius, ut nunc
 "magis pacifico, paterna sollicitudine providere, presertim quia *mox*
 "*ut Rex & incole Regni ejusdem colla sua jugo fidei submiserunt, se*
 "*ipsos constituerunt Sedis Apostolice censuales*, centum qui dicitur
 "Denarius Beati Petri de foco quolibet annis singulis exolvendo, sic-
 "ut hoc claret per *Litteras Alexandri III* Predecessoris Vestri" (Bul-
 "las *Anastasio IV* huc pertinentes, recensitas vide apud Nob. A CEL-
 "SE l. c. p. 34. N:o 1 & 2) "ipsi Vestra auctoritate de omnibus que
 "statum Regni (leg. *Regis*) dudum electi & Regni sui ac rempublicam
 "tangunt quomodolibet se continue & efficaciter intromittant, ita quod
 "jura ipsius reipublice in spiritualibus & temporalibus non ledantur;
 "sperat enim *quod ad acquirendum dominium Regni illius pro Roma-*
 "*na Ecclesia sta erit via oportuna magis modo quam unquam prius:*
 "ob hanc causam adduxit littere *Alexandri III* transcriptum, quod
 "hic asuitur" (harum literarum exemplum hodie delideratur) "quam
 "dignemini sub Vestro nomine renovare, sicut supplicat Archiepisco-
 "pus supradictus." - - - - -

"Item supplicat N. (*Nicolaus Sigvasti*) quatenus consimilem" (ei quam Lin-
 "copeni paullo ante expetiverat) "gratiam concedere velitis omnibus cum
 "devotione accedentibus ad Ecclesiam Skarensensem diebus supradictis - - -
 "Moveat ad hec & alia gratiosa Vestram Sanctitatem, quod Canonici
 "Skarensis Ecclesie predicte, cum dudum ex mandato - - Archiepisco-
 "pi & Capituli Upsalensis Denarium S. Petri ad Upsalensem Ecclesiam
 "defer-

“deferrent assignandum eisdem, fuerunt statim antequam duas leucas
“peregissent, summa totali quam ferebant & rebus aliis ac equis in
“itinere spoliati, *quos nichilominus, parcat Deus, induxi vel verius*
“*coegi ego Nicolaus, quod summam eandem per se & clerum & Ec-*
“*clesiam dicte Dioecesis in integrum resarcirent,* quod & ipsi sicut
“commune (?) obedientie filii devote fecerunt.”

“Ad hec, Pater Sanctissime, ut Nuncii per Beatudinem Vestram in po-
“sterum mittendi ad supradictas partes pro negociis dicte Sedis reddan-
“tur omnibus gratiosi, & ut eadem negocia felicius prosperentur, ad
“concedendum ipsi gratias infra scriptas dignemini Vestre munificentie
“dexteram benignius aperire.”

“Videlicet ut iidem Nuncii in Sacerdotio constituti audire valeant con-
“fessiones personarum illarum partium ad quas mittentur, & per quas
“transitum fecerint, eundo, movendo & redeundo, & eis illam remis-
“sionem impendere quam ipse persone consequerentur a penitentiariis
“Vestris, saltem inferioribus, ad Sedem Apostolicam personaliter veni-
“entes, & nichilominus personas easdem a quibuscunque sententiis ex-
“communicationis absolvere, & cum iis, si Clerici fuerint, super irre-
“gularitatibus dispensare.”

“Item quod ubi eas continget Mislarum solennia celebrare, vel propo-
“nere verbum Dei, possint aliquam Indulgentiam celebrationi vel pro-
“positioni huiusmodi presentibus gratiose concedere, de qua Vestre
“Sanctitatis clementia duxerit ordinandum.”

“Item ut Nobilibus ac Potentibus, quorum auxilio & favore contra
“prosecutionem negociorum huiusmodi indigere noscuntur, gratiosos se
“reddere valeant & acceptos, faciendi, recipiendi singulas personas,
“videlicet predictorum Nobilium & Potentum filios Clericos in singu-
“lis Ecclesiis, Cathedralibus dumtaxat exceptis in Canonicos & in
“fratres, ipsique de Prebendis singulis providere; Puellas vero littera-
“tas singulas in singulis Monasteriis ad certum numerum in Monachas
“& Sorores, ipsique Monachalem habitum exhiberi, & contra, prefa-
“tis Nunciis concedere dignemini facultatem, cum omnibus clausulis
“oportunis.”

“Item quod Beneficia Ecclesiastica, etiam si dignitates, personatus vel
“officia cum cura vel sine cura fuerint, virtute constitutionis Vestre
“que incipit *Execrabilis* vacantia, ac illa quorum collatio per lapsum
“temporis secundum Lateranensis Statuta Concilii est ad Sedem Apo-
“stolicam devoluta, personis ydoneis auctoritate Vestra conferre vale-
“ant,

ant, & nichilominus de Beneficiis vacantibus de jure vel de facto;
modo simili provideri plenam & liberam concedere dignemini facultatem, in partibus supradictis."

"Item quod cuilibet Nunciorum predictorum aliquem virum potentem & fame probate illarum partium ad quas Nuncius ipse mittetur, cujus consilio & auxilio dirigi valeat, velitis adungere, ut in prosecutione huiusmodi feliciter properetur."

"Item quia dicti Nuncii circa expeditionem negotiorum predictorum, Magnatum partium predictarum ope, auxilio & favore noscuntur necessario indigere, ipsis, ut Magnates ipsos eo sibi favorabiliores habere valeant, quo se ipsis possint magis reddere gratiosos, Nunciis eisdem, ut cum dictis Magnatibus in quarto consanguinitatis gradu matrimonialiter conjunctis aut itidem jungendis, auctoritate Vestra licite dispensare valeant, saltem ad certum per Vos taxandum numerum liberam concedere dignemini facultatem, prolem susceptam aut suscipiendam ab eisdem legitimam decernendo." - - - - -

"Item significat S. V. Archiepiscopus Upsalensis & ejus suffraganei in Regno Suetie, quod propter tenuitatem suorum reddituum oportet eos sustentationi pro majori parte recipere a visitationibus subditorum; unde contingit, de antiqua consuetudine, immo abusu potius, quod quamvis ipsi cum ad visitationes ipsas descendunt, *evectionum* numero Lateranensis Concilii sint contenti, unde (an tamen?) Milites & Armigeri, *Hovales* nuncupati, ad eos in magna multitudine confluent, quos de premissa consuetudine non possunt sine gravi scandalo evitare; sicque fit, quod *evectionum* ipsarum excrescentibus & multiplicatis propterea numeris, & eisdem Archiepiscopo & Suffraganeis nequeuntibus ipsis Militibus & Armigeris de propriis facultatibus providere, adeo Ecclesie & persone ecclesiastice visitate graventur, quod dum longi temporis victum brevis hora consumpserit, remanent in longius obligate. Cum igitur talis consuetudo inibi pro lege servata nequeat extirpari, eis indulgere dignemini, ut quamvis (quavis?) constitutione contraria non obstante, possint eorum singuli per ydoneam vel ydoneas personas huiusmodi visitationis officium exercere, & nichilominus annis singulis ab universis ecclesiis, in quibus per duas noctes *Procuraciones* ratione visitationis ejusdem consueverunt recipere, *duos Florenos de Florentia*, vel eorum valorem; ab illis vero qui pro una nocte unicam ipsius Procuracioni impendunt, *unum Florenum auri* percipere valeant, & taliter visitatos, ad hoc per se vel per alium seu alios, per censuram ecclesiasticam auctoritate Vestra

"Ira, sublato appellationis obstaculo cohercere. Proviso quod pro
 "eis visitantes, dum visitant, septem excommunicationibus sint contenti, & si
 "eas excesserint, excommunicationis sententiam incurrant ipso facto,
 "nisi tales pro ipsis visitantes, de proprio eorundem satisfacere velint
 "pro illis qui ad ipsos concurrerint taliter visitantes. Ex his liqui-
 "dem, Pater Sanctissime, plurima bona provenient, & Episcopi ac Ec-
 "clesiarum Cathedralium Canonici in eorum ecclesiis, ad Divini cultus
 "augmentum frequentius residebunt, sicque fiet quod evagationes mul-
 "tipliciter vitabuntur, & insolentie plurimum compescentur."

"Item quia statim cum Rex vel Principes Regni Svecie quancunque le-
 "viter offendantur, retractant & revocant omnem ecclesiasticam liber-
 "tatem, & partem Decimarum que olim consueverat Decima paupe-
 "rum appellari, super qua parte tanquam fundamento edificium fabrice
 "Ecclesie Upsalensis confurgit, & sunt in ea fundate Prebende Canonico-
 "rum, in (sustentationem?) Pauperum studentium Parisiis, quasi omnes inhi-
 "bent eis dari, ob quam inhibitionem dicti Capitulum & Ecclesia omnibus
 "libertatibus ecclesiasticis jam infra viginti unum annos, per inte-
 "gros novem annos totaliter, caruerunt; Ita etiam quod propter de-
 "fectum sustentationis cogebantur ipsi Canonici Ecclesiam Cathedralem
 "quasi desolatam relinquere, & apud alias rurales & parrochiales ec-
 "clesias residere: supplicat de votissime Sanctitati Vestre Archiepiscopus
 "predictus, quod privilegia felicitis recordationis Regis Magni & fi-
 "lii sui Birgheri, quondam Regis Svecie, super juribus, libertatibus
 "& decimis supradictis Upsalensis Ecclesie, & personis Regni ejusdem
 "indulta & concessa, quorum quidem originalia cum sigillis eorum-
 "dem in curia Vestre Sanctitatis existunt, ad presens dignemini ex
 "certa scientia, & insertis de verbo ad verbum Vestris literis Aposto-
 "licis tenoribus eorundem, perpetuo confirmare, & nichilominus au-
 "doritatem Apostolicam declarare, omnes & singulos qui contra ecclesia-
 "cam libertatem tam in dictis privilegiis expressam, quam aliis qui-
 "buscunque fecerunt vel facient, in futurum, seu qui in hoc prestite-
 "runt vel prestabunt in posterum consilium, auxilium vel favorem, ni-
 "si moniti infra tempus per Sanctitatem Vestram moderandum ab hu-
 "iusmodi totaliter destiterint, & passis injuriam satisfecerint cum effe-
 "ctu, excommunicationis sententiam incurrisse vel incurrere in poste-
 "rum ipso facto, quotiescunque contra predictam venerint libertatem;
 "ex uberioris dono gratie eidem Sveciane Ecclesie concedentes, quod
 "huiusmodi non possint nisi a Sede Apostolica, ab excommunicatione
 "predicta absolutionis beneficium optinere. Proviso quod Conservato-

res privilegiorum Ecclesie Svecane quotiens requisiti fuerint a taliter
oppressis, transgressores, injuriatores ac violatores huiusmodi liber-
tatis ecclesiastice, canonica monitione premissa, excommunicatos pup-
plice denuntient, & faciant usque ad satisfactionem condignam tam-
quam excommunicatos ab omnibus evitari. - - - . Alias autem li-
bertas ecclesiastica in illis partibus plane succumbet & penitus con-
funditur."

Item supplicat Archiepiscopus Upsalensis predictus, quatenus privile-
gium fel. recordationis *Alexandri III*, Predecessoris Vestri conces-
sum pie Archiepiscopo Upsalensi & ejus Suffraganeis, *cujus transscrip-
tum* sub manu publica in curia Vestre Sanctitatis existit, de verbo
ad verbum ipsis & eorum Ecclesiis, inserto tenore dignemini ex cer-
ta scientia innovare, vel etiam aliud consimile in effectu de novo
concedere." - - - - -

Item cum Fratres Ordinis Predicatorum in terris illis sint peritiles Ec-
clesie sancte Dei, & cum de loco ad locum se transferunt, non in-
veniunt propter vallitatem silvarum, aquarum impedimenta, carissimam
& guerras sepe inibi contingentes, cibaria eis congrua, juxta dicti
Ordinis instituta, quin imo in multis locis pauperrimis eis frequen-
tius panis ordaceus pro cibo, etiam sine cervisia propinatur; suppli-
cat quatenus negotio fidei succrescendo indulgere dignemini, ut di-
cti Fratres, ne propter penuriam ibi deficiant, cum sic se transfe-
runt, omnibus cibariis, illius temporis qualitati congruentibus libere
vesci possint, prout videtur Sacrum Euangelium predicantibus indul-
gere." - - - - -

Item cum idioma illorum trium Regnorum, Dacie scilicet, Svecie &
Norvegie, adeo sit ab omni alio ydeomate extraneum & distinctum,
quod nec ab Alamannis possit intelligi etiam in communibus, nec ve-
nientes de illis partibus ad curiam, possunt quoquo modo, nisi per
interpretes, ut plurimum minus providos, confiteri, qui etiam ut se-
pius vix inveniuntur, & ideo pluries coguntur vel defectuose nimis
confiteri, vel etiam sine confessione redire de fonte misericordie, tan-
quam de venia desperati; supplicat predictus Archiepiscopus & Suf-
fraganei sui humiliter & devote, quatenus animarum saluti paterne
consulendo, regnis predictis providere dignemini *de Penitentiario il-
lius lingue, sicut habere consueverant ab antiquo*, & illi sicut aliis
Vestre Sanctitatis Penitentiariis stipendia ministrare."

Item supplicant, quod hee petitiones transeant absque alia lectione."

Facile videas, scriptas fuisse primis annis regnantis in Svecia *Magni II* (vulgo *Smek* dicti) adhuc minorenis; de cuius temporis in Svecia infelicitate etiam hæ litteræ satis testantur. Neque obscure docent, *Nicolaum Sigvasti*, quem præcipuum illarum fuisse auctorem apparet, virum fuisse callidum, nec in Curia Romana frustra versatum (cfr. supra p. 69 sq. N:o 3). Non sprevisse consilia sua Papam, eventus docet (cfr. ex. g. supra p. 71, N:o 3 & 4, nec non A. CELSE p. 107 sq. N:is 5, 6, 14 & 16, &c.) Hinc simul explicantur & confirmantur verba Chronici veteris a SCHEFFERO editi, quod (p. 153) de *Nicola* nostro habet: *plures bullatas litteras de privilegiis pro Ecclesia impetravit*; de quibus litteris, quænam fuerint, sibi nihil constitisse, SCHEFFERUS fatetur.

Cæterum adposita apographo nostro nota legitur, Italice exarata, qua indicatur literas hæc fuisse accurate descriptas ex *Membrana, initio trunca*, (quod etiam contextus mox prodit,) adeoque *nota temporis orbata*, in *Archivo Secreto Vaticano aservata*; scriptas autem apparere ad Pontificem *Johannem XXII* (qui a. 1316 Sedi Papali fuit admotus, cujusque Decretalis famosi, dicti *Execrabilis*, *Extravagantibus* suis inserti, hic mentio fit). Porro ejusdem Auctor notæ addit, in eodem Archivo alia quoque servari talium monumentorum volumina, ex quibus pateat *Nicolaum* a. 1319 & sequente Collectorem fuisse Apostolicum in Svecia, anno vero 1322 Avenionem jam rediisse, rationemque reddidisse negotii sibi commissi, in quo curando successor ei sit datus. Cui assero demonstrando intervientia inde attulit testimonia sequentia:

- "A. 1319 die 22 mensis Julii *Magister Nicolaus Sigvasti, Canonicus Upsalensis, Collector denarii Censuum Romanæ Ecclesiæ, qui vocatur denarius Beati Petri, in Regno Sveciæ*, assignavit Cameræ de censibus prædictis per ipsum in dicto Regno receptis pecuniarum auri & argenti, ac argenti in maslis, quantitates infra scriptas, videlicet 603 marchas & 5 uncias & tres partes unius uncie argenti in maslis ad pondus auri =. Item assignavit dictus Canonicus 500 florenos auri & 7 solid. Turonen, grosorum argenti." (Ex To. LXI Ration. Cam. Apost. p. 3.)
- "Anno a Nativitate D. ni 1321 die 10 mensis Januarii *Mr. Nicholaus Sigvasti &c.* (ut supra usque ad *receptis*) 249 florenos auri per manum Bonifacii de Peruciis Mercatoris de societate Peruciorum de Florentia fecit assignationem prædictam." (Ex To. LXXIII Ration. Cam. Apost. p. 1. t.)

"Anno

"Anno 1323 die 4 Novemb. Dominus *B. de Montealvano*" (cfr. supra p. 75. N:o 6 & 7.) "Archidiaconus Sicolonice, de censu qui dicitur "denarius Beati Petri, collecto per eum tam in Regno Svetie, quam "in Diocesi Lundensi prope Daciam, assignavit Camerae 595 florenos "auri, 4 denarios, cum massa auri & 5 denar. Turonen. grosforum."

"(Ex To. XCVI Ration. Cam. Apost. p. 1. t.)" Cfr. quæ habet A CELSE p. 108. N:o 11 & 12.

Tandem Collectioni laudatæ adjuncta est plagula, descripta (ut Annotatio præmissa docet) "Ex Codice Archivi Vaticani, in quo habentur Ratio-
"nes receptorum per *Joannem de Serrone*, Priorem Conventus Fra-
"trum Ordinis Predicatorum de Frigiaco Caturcensis, & *Bernardum de*
"*Ortal*. Rectorem Ecclesie de Novalibus Electensis Dioc. Nuntios Apo-
"stolicos & Collectores ab anno 1316 ad 1319, in Norvegia, Svecia
"& Gocia, ex decimis sexennialibus, censibus seu denariis S. Petri &c.
"p. 110 t." (cfr. supra p. 74. N:o 2.) cui plagulæ inscriptio talis est præfixa:

"*Hec sunt Recepte facte in Civitate & Dioc. Aboen. Regni Svecie.*" De-
inde sequuntur verba a nobis inserta *Annot. ad Chron. Juustenianum*
p. 789 sq. Post quæ, nova præmissa inscriptione hujusmodi: *Ibidem*
extant Rationes Receptorum per Petrum Gervasii Nuncium Apostoli-
cum in *Dacia & Norvegia & Censibus Romane Ecclesie &c. ab an-*
no 1331 ad 1334, p. 56 t. p. 58 & p. 59 t. habentur verba loco nu-
per indicato, p. 790 allata: *Item anno quo supra &c.* quæ itaque hic
repetere non attinet. Cfr. cæterum de his Apostolicæ Sedis per hæc
tempora tributis apud majores nostros exactis, *LAGERBRING Svoa Ri-*
kes Hist. P. III. C. 2. §. 7. & C. 5. §. 3.

CORRIGENDA.

Prolegom p. II Not. (d) lin. 3 leg. *peregrinarum*. P. XII Not. lin. 2 leg. FRE-
DENHEIM. P. 5 Not. (a) l. 1 inter *Petrus & Saxonis*, inferatur: *Saxonis aut.*
Ante 565 inferatur 555, 563, 564 &. P. 6 lin. 9 l. leg. *Diocessani*. Not. (c) l. 1
post *in* dele notam Parentheseos (,). P. 7 l. 26 leg. *predeteffore*. Not. (h) l. 1 leg.
Johannis. P. 9 l. 6 leg. *iisdem*. L. 14 leg. *pertinebit*. L. 19 pro (n) pone (n*).
Not. (o) scribe (n*). P. 10 l. penult. scribe *Prepositis*. P. 11 Not. (o) l. 3 leg.
fulgundæ. P. 14 Not. (r) l. 2, post 146 pone §. P. 15 Not. (v) l. 1 post *Andræ*
adde: *vel Saxonis?* P. 16 Not. l. 6 leg. *Febr.* P. 19 l. 3 Pro *Eidem* scrib. *Archiep. Lun-*
denfi (gg). L. 11 loco signi Parentheseos,), pone comma. P. 21 Not. l. 2, pro *Norriges*
Beskriffuelse leg. *Norrske Kongers Chronica*. Post 64 adde & *seqq.* P. 24 N:o 8 l. penult.
post F. adde (*Friderico*). N:o 9. l. 1 scribe *Apostolice*. Not. (k) l. 1 leg. *Rigenfium* & l. 2
pro *saxæ* leg. *saxæ*. P. 25 N:o 13 l. 5 leg. *partibus*. P. 26 N:o 14 l. 10 leg. *indulferat*.
L. 12 & 3 leg. *seculari*. Not. (k) scribe (l). P. 27 Not. (o) l. 2 leg. *dimittendis*. L. pen-
ult. pro *Alberto* leg. *Alberico*. P. 28 N:o 20 l. 4 leg. *exhibendis*. P. 29 N:o 24 l. 8 post
præmissa apponatur signum Parentheseos, quod l. 9 post *conquiescant* est delendum. N:o 25
l. 5 post *diebus* adde *Dominicis*. P. 30 l. 4 leg. *Fratres*. Not. (s) l. 4 leg. *controverfiam*.
P. 31 l. 2 scrib. *Apostolice*. N:o 29 l. 6 leg. *ipfos*. P. 34 l. 4 leg. *Roschildenfis*.
Not. (x) l. 1 leg. *Burglanfif*. P. 35 N:o 1 l. penult. leg. *subfidium*. P. 36 l. 1 leg.
quasdam. L. 5 leg. *eandem*. Not. (a) l. 1 leg. *provincialis*. l. 7 pro *eis* leg. *cis*. Not.
(c) leg. *Ebboni*. Not. (d) l. 1 leg. *conferantur*. P. 37 l. 1 leg. *Archiepifcopo*. L. 11
leg. *offerantur*. P. 38 Not. (f). adde: "Eundem Albertum indigitari, qui poſtea fa-
ctus eſt Archiepiſcopus Rigenſis, docet GRUBER l. c. p. 183 ſq. Cfr. ARNDT l. c. T. II.
p. 53. P. 39 l. 3 pro *ras* leg. *eas*. N:o 12. l. 1 leg. *Erico VII*. L. 5 leg. *deputa-*
tam. P. 40 N:o 15 l. 4. leg. *Diocceſis*. P. 47 l. 6 leg. *examinandis*. P. 49 l. 2 leg.
Ericum VII. P. 50 Not. (c) del. 7. P. 51 N:o 12 l. 1 leg. *Erico VII*. P. 53 N:o
18 l. ult. leg. *Pontifici*. P. 58 N:o 1 l. 2 leg. *petierant*. P. 62 N:o 3 pro ſigno
notæ (b) pone (d). P. 66 l. 3 *ut deleatur*. P. 67 N:o 1 l. 6 leg. *præſidio*. Not.
(m) post 18 adde: C. 3 §. 11, & post 782 adde: & T. II. p. 51 ſq. *nec non RHT-*
ZELIUS Epifcop. P. II. p. 19. P. 70 N:o 1 l. 7 leg. *Archiepifcopo*. P. 71 l. 4
leg. *Diocceſas*. N:o 3. l. 4. post *Eccleſiis* del. punctum. P. 72 Not. (l) l. ult. pro
ſi leg. *ſit*. P. 76 N:o 10 l. 2, & N:o 11 l. 2 leg. 1327. P. 77 N:o 12 l. 2 leg.
1327. N:o 13 l. 2. leg. 1330. Not. (r) l. 1 leg. 1332. Lin. 2. leg. 1329. P. 79
N:o 20 l. 2, N:o 22 l. 2, & N:o 23 l. 2. leg. 1331. N:o 20 l. 15 leg. *ſubſidium*.
P. 80 l. 1 leg. 1331. N:o 24 l. 2, N:o 25 l. 2, & N:o 26 l. 3 leg. 1332. P. 81 N:o
27 l. 2 leg. 1334. P. 82 l. 2 leg. 1334. P. 90 Not. pro (f) poni debet (h). P.
91 N:o 15 l. 13 leg. *Apoſtolicam*. P. 93 N:o 22 l. 2 leg. 1352. P. 94 N:o 1. l. 3
leg. *Præbendæ*. P. 95. N:o 3 l. 4 leg. *Diocceſis*. N:o 4 l. 1 deleatur ſignum Notæ,
(c). N:o 5 l. 2 leg. *patientibus*. P. 96 N:o 7 l. 3 pro XI ſcribe VI. P. 98 l. 4
pro ſigno Parentheſeos, (, pone comma (,). L. 6 & 7 leg. *Literar.* P. 99 l. ult.
pro notæ ſigno (c) ſcribe (d). Ipſarum vero harum Notarum ordo turbatus fuit: qua-
re Nota ultima paginæ 99 eſt paginæ ſequenti 100 apponenda, unde contra Nota ſi-

Corrigenda.

gnata (d), cui signum præponi debet (c), ad pag. 99 est transponenda. P. 100 N:o 3 l. 3 post *Episc.* excidit *Lincop.* Nota autem (d), quæ signari debuit (c), ad pag. præcedentem 99 pertinet. P. 102 N:o 1 l. 1 signum Notæ (a) est delendum, & post *Diocesis* punctum, loco commatis, est apponendum. P. 103 l. 8 & 9 leg. *æstimatio-*
nem. N:o 2 l. penult. leg. *prædictarum missus.* L. ult. pro *obsequio* leg. *observantiæ.*
P. 104 Not. (c) l. 1 leg. *altero.* Not. (c) l. 4 leg. *Coronensi.* P. 113 l. 16 leg. *de-*
cantatur. l. 26 leg. *studio.* P. 116 l. 14 signum Notæ (h) deleatur. P. 117 N:o 2
l. 4 post *molendinarum* apponatur comma. P. 118 N:o 3 l. 4 leg. *Ecclesiæ.* P. 119
Not. (u) l. 4 leg. annus 1233. P. 120 l. 25 leg. *Episcopo.* P. 121 l. 1 leg. *revo-*
cantur. P. 123 l. 13 leg. *Papæ.* P. 124 l. 6 leg. *relationis.* P. 129 l. 21 leg.
devotissime. P. 130 l. 9 post *Fel* adde punctum (*Fel.*) P. 132 l. 12 pro *Ortel.* leg.
Ortul. (*Ortulis*, h, e, *Hortulis?*) l. penult. leg. *Svea.*

INDEX.

A.

Aarhufiensis Ecclesia & ejus Episcopi 1, 34, 36, 41, 49, 52, 53. Episcopus voluit munus abdicare 18.
 Abbas de Alvastra, &c. vid. Alvastra, Varnhem &c.
 Abel, Rex Daniæ 40.
 Aboënsis Ecclesia sub protectione Papæ suscipitur 118. Ejus Privilegia confirmantur 118. Bona inde alienata revocari jubentur 119, 120, 121. Indulgentiæ ei dantur 122. (cf. 121). Ejus Episcopi 35 sq. 64, 98, 118, 119, 123.
 Absalon, Archiepisc. Lundensis 1, 8, 17.
 Absolvendi reos criminum majorum potestas Episcopis subinde concessa 12, 15, 19, 21, 27, 37.
 Adam, Card. Presbyter S. Ceciliae 120.
 Adrianus IV Papa, 7 sq. Adrianus VI Papa 123.
 Adulterium uxoris non absolvebat a vinculo matrimonii 11.
 Alamandi (Ludovicus) Electus Magelonensis 100.
 Alanus, Card. Presbyter, S. Praxedis 122.
 Albaster vid. Avaskår.
 Alberus (M.) Nuntius Capituli Lundensis 15.

Albertus, Cardin. Diac. S. Eustachii 122.
 Albertus, Episc. Rigenfis 20.
 Albertus, Rex Sveciæ 98.
 Alexander, Card. Presbyter S. Laurentii in Damaso, f. Aquilegiensis 121.
 Alexander III Papa, 7, 27, 126, 130. Alexander IV Papa, 46 sq. Alexander VI Papa, 106 sq.
 Alfonsus, Card. Presbyter Sancti IV Coronator. 122.
 Alna (Bald. de) vid. Balduinus.
 Alvastra Monasterium 47, 48, 103.
 Amerus, Can. Ups. 87.
 Anastasius IV Papa 126.
 Andreas Abbas Monasterii de Alvastra 102.
 Andreas Sunonis Archiepisc. Lundensis 1-8, 15, 22, 31, 44. Renuntiavit muneri 17.
 Andreas Episc. Strengn. 100.
 Andreas Presbyter Lund. 15. Canonicus Lundens. 30. Clericus R. Daniæ 33. Præpositus Upsal. 64.
 Angariis Clerum non licuit gravare 17.
 Anibaldus, Episc. Tusculanensis 82.
 Anundus Episc. Strengn. 63.
 Aos vid. Åhus.
 Apostatæ cogi debebant ad monachalem habitum reassumendum 8.
 Aqua non debebat in sacrificio poni

Index.

- ni in majori quantitate quam vinum 13.
 Archiepiscopus Lund. vid. Lunden-
 sis Archiepisc. Upsal. vid. Upsali-
 ensis.
 Arcimbaldus (Joh. Ang.) Nuntius
 & Commissarius Apostolicus 108.
 seqq. 111, 112.
 Arosiensis Ecclesia (& ejus Episco-
 pi) 19, 68, 72, 76, 77, 79, 80,
 88, 90, 91, 92, 95, 98, 99. It.
 Canonici 69, 90. Indulgentiæ ei
 concessæ 80. Privilegia ejus con-
 firmantur 92. Præposituræ re-
 ditus 90.
 Arosiensis Ecclesia. vid. Aarhufi-
 ensis.
 Aula Papalis. vid. Curia.
 Avaskår 104.
- B.**
- Baldwinus de Alna, Episc. Semi-
 gall. Legatus Apostolicus in Li-
 vonia, Gothlandia, Finlandia,
 Estonia, Curonia &c. 23, 24,
 25, 30.
 Ballabu Ecclesia, Bollebygd? 45.
 Balsamum Regi Christierno II Pa-
 pa promittit 111.
 Bang (Pet. Episc. Roskild. 51.
 Barnim, Dux Pomeraniæ 33.
 Bartholomæus Card. Presbyter S.
 Laurentii in Damaso 120. — Ro-
 manæ Ecclesiæ vice Cancel-
 larius. 26. — Episc. Coronensis,
 Nuntius Apostol. 103.
 Benedictus, Episc. Lincop. 62, 101.
 Benedictus Junior, Episc. Scaren-
 sis 11, 12, 13, 15.
 Benedictus Lauretus, Can. Lincop.
 100.
 Benedictus Nicolai, Can. Scar. 89.
 Benedictus XI Papa, 67. Benedictus
 XII Papa, 82 sqq. 88, 116.
 Beneficia ad Papam devoluta, 3.
 sq. 79, 80, 81, 85 sq. 87 sq.
 89, 90, 94 sq. 127.
 Beneficia plura uni permittitur
 dare 33, 37, 68, 70, 87 sq. 90.
 Berardus, Card. Presb. S. Sabinæ
 123.
 Berg (Ecclesia) 95.
 Bergensis Episc. 21, 23.
 Bernardus de Monte Valrano, Quæ-
 stor Apost. 73.
 Bernardus de Ortulis, Nuntius A-
 post. 74, 132.
 Bero, Præpos. Lincop. 75.
 Bertrandus Amalrici, Quæstor A-
 post. 57, 58.
 Birgerus Dux 39 sq.
 Birgerus Rex Sveciæ: Privilegia
 Clero ab eo data 71 sq. Decimas
 Pauperum Ecclesiæ Upsal. resti-
 tuit 72. (cfr. 129) Prædium ei-
 dem vendit 72.
 Birgerus Gregorii, Canon. Streng-
 nens. 97.
 Bonifacius VIII Papa, 64.
 Bonorum Ecclesiasticor. raptores
 coercendi 20.
 Botvidus, Rector Ecclesiæ de Ve-
 stra Hanungi 70.
 Bremensis Archiep. prætensa juris-
 dictio in Eccl. Livoniensem 23.
 Bry

Index.

Brynolphus Algothi, Episcop. Sca-
rensis, in Terræ S. subsidium pro-
ficisci voluit 58.
Burglanensis Episcopus 34. Lis de
ejus electione, dirimenda com-
mittitur 40. Constituitur Johan-
nes de Heihe 54.

C.

Calistus III. Papa, 104.
Canonici Regulares: Eorum ali-
quem litteratum & probe mo-
ratum Archiep. Lund. licuit in
sua familia retinere 5. In Ec-
clesia Scarenfi instituendi 12. In
Ecclesia Upsal. instituti 48. De-
cimæ Pauperum eis concessæ (cf.
Decimæ) 129.
Canonicum (Jus) vid. Corpus J.C.
Canutus Episc. Lincop. 100. 101.
Thorstani Canon. Strengn. 97.
Capellas tenuiores unire Episcopo
Scarenfi permittitur 29.
Capocius (Pet.) vid. Petrus.
Cara insula 6, 45, 47.
Cardinales VI a Papa Urbano VI
damnati & necati 120.
Cariali (Carelii) hostes crudeles Re-
ligionis Christianæ 55 sq.
Carolus Canuri Rex Sveciæ, ad
Sedem Apostolicam contra Chri-
stiernum Regem Daniæ appel-
lavit 104.
Carolus Archiep. Lundensis 78.
Carolus Episc. Lincop. 6, 22, 24
Moritur 81, 85.

Carolus Erlandi Can. Upsal. 65.
Episc. Lincop. 74, 85.
Cathedraticum 74.
Causas agere in foro seculari Cle-
ricis prohibetur 28.
Celestinus vid. Cœlestinus.
Census b. Petri in Svecia 19, 72
sq. 78, 124 sq. 126 sq. 131 sq.
E Diocesi. Aros & Strengn. non
redibat 124. Ejus in Dania pen-
dendi modus 125, quid inde
ex Svecia redierit 19, 131 sq.
Centesima proventuum Ecclesia-
sticor. per quinquennium sub-
sidio Terræ Sanctæ deputata 50.
Chalencomo (Mart. de): ei Cano-
nicatus, Præbenda & Decana-
tus Lincop. a Papa confertur 81.
Christiernus I: Rex Daniæ 104.
Christiernus II, Rex Daniæ, Ar-
cimboldi socios captivaverat &
merces sequestraverat 110 sq.
Christophorus Daniæ Rex 42, 45.
Cisterciensis Ordo 6, 10, 19, 45,
47, 63, 93, 102, 114, 115.
Clastrum b. Virginis Sigtunen-
se 14 cf. Cœnobium & Mona-
sterium.
Clemens III Papa, 7. Clemens IV
Papa, 54 sq. Clemens V 68 sqq.
72, 125. Clemens VI 87 sqq.
Clemens VII Antipapa, cum as-
seclis damnatur 120.
Clerici (cfr. Presbyteri) non erant
gravandi angariis & aliis secu-
laribus exactionibus 17. Iis non
licuit

Index.

sicut causas agere in foro se-
 culari 28. Clerici quidam R.
 Daniæ 33.
 Coceris (Dur. de) vid. Duran-
 dus.
 Coelibatus sacerdotum severe urge-
 tur 27. cfr. Incontinentia.
 Coelestinus III. Papa, 7.
 Cœmeteria polluta reconcilantur
 95.
 Cœna (Sacra) 13.
 Cœnobium (cfr. Claustrum & Mo-
 nasterium) Omnium Sanctor.
 Lundense 3.
 Colo Episc. Strengn. 47, 48.
 Concilium generale: ad illud Rex
 Sveciæ nuntios mittere debuit
 4. Lateranense 9. Viennense 125.
 Concubinæ Clericorum. Vid. In-
 continentia.
 Condolmario vel Condolmerius
 (Franc.) Protonot. Apost. 101.
 Conradus Episc. Aboënsis 123.
 Conradus Episc. Strengn. 105.
 Constantiensis Synodus 120.
 Conversus (Frater) 5.
 Corpus Juris Canonici 2, 9, 15.
 Crescentis (Georg. de) vid. Gre-
 gorius.
 Cruciata (Bulla) contra Cariales
 55 sq. contra Prussos 19 sq.
 Crucis signum pro Terra Sancta
 tuenda Svecis suscipiendum com-
 mendatur 40 sq. Privilegium
 cruce signatis oblatum 50 sq. Cru-
 cis verbum, vid. Cruciata (Bulla).
 Curiam Papalem visitabant Epi-

scopi Svecici 73, 82 sq. 100 sq.
 105, 123.
 Curlandia 24.

D.

Dacia h.e. Dania. 2, 4. Etc.
 Decima Capitalis Episc. Scarenfi
 solvenda 11. Decima de omni-
 bus fructibus solvi debuit 117
 sq. Decimæ Pauperum Canoni-
 cis assignatæ 71 sq. (cf. 129)
 Decima sexennalis proventuum
 Ecclesiasticor. in subsidium Ter-
 ræ Sanctæ exigitur 56, 78, cf.
 125. Triennalis ad Siciliam re-
 cuperandam a Papa exigitur 99.
 Cfr. Centesima & Vicecima.
 Decretales Gregorii IX. 9, 23.
 Denarius b. leiri. vid. Centos.
 Desponsata Mulier. vid. Mulier.
 Dispensationes illegitime natis, sa-
 cerdotia ambientibus, concessæ 6,
 37, 46, 69, 95, 98 sq. Matri-
 moniorum in gradibus prohibi-
 tis 33, 58. 61, 62.
 Dunemunde (Abbas de) Cistere.
 Ordinis 114.
 Durandus de Coceris, Notarius
 Publicus 76.
 Dux Sveciæ 18, 40, 65.

E.

Ecclesiæ pollutæ reconcilantur 95.
 Ecclesiastica bona ne spoliarentur
 a laicis, curandum fuit, & eo-
 rum invasores coercendi 28, 29.

Ela-

Index.

- Elavus Card. vid. Alanus.
 Elavus de Lovlyssfel Episc. Burgla-
 nensis 40 sq.
 Elenæ R. Magni consanguineæ per-
 mittitur nubere Ulphoni Holin-
 geri filio 58 sq.
 Elias de Vendelyssfel 41.
 Egistus Birgeri, Ordinis Prædicato-
 rum, Coadjutor Episc. Arosiensis
 constituitur 76 sq. Fit ibidem
 Episcopus 77. Varia benefi-
 cia a Papa obtinet 79, 88, 90,
 91, 92. Adulteratarum literar.
 Papalium suspicionem incurrit
 80 sq.
 Episcopus in Estonia ordinare Ar-
 chiep. Lundensi permittitur 2.
 Equi ex Svecia ad Papam missi
 106.
 Eraldus (Haraldus) de Vernamo
 Canon. Lincop. 75.
 Ericus Canuti Rex Sveciæ, jube-
 tur nuntios ad Concilium gene-
 rale mittere 4.
 Ericus Erici I. Balbus, Sveciæ Rex
 admonetur, ut a Clericis gra-
 vandis absteineat 17 sq. It. ut va-
 cantia bona Ecclesiar. non inva-
 dat 18.
 Ericus VI (Plogpenning) Rex Da-
 niæ; ei Estoniam expugnare pa-
 ranti, tutela promissa 36. It. Ter-
 tia pars Decimæ fabricis eccle-
 siar. deputata 39.
 Ericus VII. (Glipping) Rex Da-
 niæ 51.
 Ericus VIII. (Menved) Rex Daniæ
 66, 67.
 Ericus Pomeranus, Rex Daniæ,
 Sveciæ & Norvegiæ: De pace
 inter eum & Duces Slesvicens-
 ses concilianda Papa fuit sollici-
 tus 101. Novum Archiep. Up-
 sal. Olavumei commendare idem
 studuit 102.
 Ericus, Miles, Legifer Smolan-
 diæ 75.
 Ervastus Can. Upsal. 64.
 Esgerus Archiep. Lundensis 71.
 Estonia (cf. Livonia) Danis vindī-
 catur 31, 32. Ibi tres Episcopa-
 tus (Reval. Leal. & Viron.) ab
 Archiepisc. Lundensi sunt insti-
 tuti 31. (cf. 2 n. 5) Danis inju-
 ste eripitur a Fratribus Militiæ
 Christi 31, 32. Ad eam expu-
 gnandam Regi Daniæ opem fer-
 rentibus, indulgentiæ concedun-
 tur 35. cf. 39.
 Evectiones 128.
 Everardus Presbyter Upsal. 65.
 Eugenius IV. Papa, 101, 123.
 Exbernus Miles: ejus testamentum
 executioni mandari jubetur 32.
 Excommunicatos absolvendi ve-
 nia datur 1, 3, 21. (cf. 27)
 Execrabilis (Bulla) 127, 131.

F.

- Felix V. Papa, 121.
 Feringatuna (Ecclesia) h. e. Färem-
 tuna 86 sq.
 Filii Presbyterorum ab hæreditate
 paterna exclusi 9.
 Fillandia vid. Finlandia.

Finlan-

Index.

- Finlandiæ Ecclesia a Papa sub sua protectione suscipitur 216. Ei subsidio proficisci Milites Christi Livonienſes jubentur 116. Cum ejus hostibus mercatura prohibetur 115. Ejus Episcopus, 35 ſq. 115, 116. (cf. Aboëſis).
- Finvidus Diaconus, Canon. Linc. 47.
- Foderaturæ ex Hermelino & Marta ad Papam miſſæ 106.
- Fœnoris genus acerbum, Poddas dictum, Rugianis interdicitur 34.
- Folquinus Magiſter Fratrum Militiæ Chriſti 30.
- Franciſcani Monachi, vid. Minores.
- Fratres vid. Hoſpitalis S. Johannis, Militiæ Chriſti, Minores, Prædicatores.
- Fridericus Rex Hieruſalem & Sicilia 24.
- Fucharis (de), Mercatores Antverpienſes 112.
- Fulco Canuti ſit Can. Scarenſis 97. Deinde Præpoſitus, moritur 98. G.
- Gadd vid. Hemming.
- Geniutus Huteland, Canon. Lincop. 90.
- Gentilis Card. Diaconus S. Adriani 120.
- Georgius Card. Presb. S. Anastaſiæ 122.
- Gerardus Diaconus Upſal. 65. — Card. vid. Berardus.
- Gerhardus Hoſſatiæ Comes 61.
- Giraldus (Haraldus) Ulfonis, Decanus Eccleſiæ Lincop. 90.
- Gotblandia vid. Guthlandia
- Gregorius de Creſcentio Cardinalis, Legatus Apoſt. 14, 17.
- Gregorius IX. Papa, 21, 66, 114. Gregorius X 55. Gregorius XI. 90, 119. Gregorius XIII. 213.
- Guardianus, vid. Minores (Fratres).
- Guido Cardinalis, Legatus Apoſt. 54 ſqq.
- Guilielmus cfr. Wilhelmus — S. Nicolai in Carcere Tulliano Cardinalis 68.
- Guilielmus Card. Presb. S. Martini in Montibus 122.
- Guillermus (Guilielmus) Cardinalis, Epiſc. Otienſis 105.
- Guimarus vid. Gunnarus.
- Gunnarus de Hutaby, Coadjutor Epiſc. Scarenſi datur 82. Epiſc. ibidem confirmatur 82 (cf. 89). Dispensatur ab officio Aulae Papalem viſitandi 87. Moritur 89.
- Gunnerus Epiſc. Viburgeniſis 34, 37, 40.
- Gustiavi I. Regis Sveciæ Literæ ad Papam 123.
- Guthlandia (Abbas de) Cisterc. Ord. 115.
- Guthlandiam Papa sub ſua accipit protectione, 43, 66.
- Guthlandis interdicitur mercatura cum Eccleſiæ Fennicæ hostibus 115. Eorum compositio cum Epiſc. Lincopenſi de distributione decimarum confirmatur 6, 21, 22. Conſuetudo in Præpoſitis eligendis atque Plebanis & Recto-

Index.

Rectoribus presentandis confirmatur 44

H.

Halgha vid. Helga.

Halmstadia oppidum 104.

Halmstadia (Prior de) 53

Hanungi vid. Vester Hanungi.

Haquinus Can. Lundensis 43. —

Presbyter Diocesis Lincop. 103.

Haquinus Haquini Rex Norvegiae: de ejus coronatione inquiri Papa jubet 21, 23. Hæc coronatio Vilhelmo Ep. Sabinensi, Legato Apost. committitur, 38.

Hede, Ecclesia, Monasterio Alvastrænsi addicitur 103.

Helena vid. Elena.

Helga Anundi: ei permittitur nubere Rorico Birgeri 63.

Hemmingus, Clericus Upsaliens. 60. Subdiaconus ibidem 65

Hemmingus Gadd, Præpos. Lincop. Papæ familiaris & Cubicularius, Orator Regni Sveciæ apud Papam 107.

Henricus (M) Archipresbyter de Novis 40.

Henricus Episc. Aboënsis 118. Minora beneficia suæ Dioceseos conferendi veniam accipit 118.

Henricus Episc. Lincop. 75.

Henricus Hartmanni Rector ecclesiæ Sääxmåki 117.

Hermannus Episc. Lealensis 20, 24.

Hermannus Osgot, Rector Ecclesiæ Orabro 95

Hermingus vid. Hemmingus.

Homicidæ Clerici poenitentiam agere in Monasteriis debebant 11.

Honorius III Papa, 5 sqq. Honorius IV. 60 sq

Hortulus (Bern. de) vid. Bernardus.

Hospitalis (S. Johannis) Fratres 125.

Hovales, h. e. Milites & Armigeri 128.

Hubu (Ecclesia) h. e. Hyby l. Huby 43.

I.

Jacobus Erlandi Præpos. Lundensis: ejus exulantis redditus colligi eique remitti debebant 33 sq. Confirmatur Archiep. Lundensis 42. Expensas in negotio electionis suæ sumtus ecclesia Lundensis, rependere debuit 43. Veneriam obtinuit piis locis donandi bona a parentibus suis minus licite acquisita 48. Ne possit Regem & Reginam Daniæ excommunicare, cavetur 51. Ob crimina sua officio renunciare jubetur 53.

Jacobus Clericus R. Daniæ 33. — Ghislaus (Giflonis?) Can. Upsal. 100.

Jacobus Ulphonis Archiep. Upsal. 105.

Jacobus, Cardin. Presb. S. Anastasiæ 122.

Jarlerius 19? Archiep. Upsal 35, 39. Ei permittitur munere se abdicare 47.

T

Ille-

- Illegitime natis**, per dispensationem suscipere sacros Ordines permittitur 6, 37., 46, 69, 95, 98 sq.
- Incendiarios absolvere Archiepisc.** Lundenſi permittitur 19.
- Incontinentia Sacerdotum** 9, 21, 27, 46, 47, 99.
- Indulgentiæ concessæ:** Capellæ Corporis Christi in Ecclesia Aboenſi 121. Ecclesiæ Aroſienſi 80, 95 sq. Lincopenſi 62, 79. Clauſtro Sigtunenſi 14. Prussos aggreſſuris 9 sq. Estoniam debelluturo Regi Daniæ auxilio proficiſcentibus 35. Proſecturis ad tuendam Terram Sanctam 50. Ecclesiæ Upſal 98.
- Ingeborg, Uxor Ducis Sveciæ** 40. Filia Magni Reg. Sveciæ: Ejus nuptiæ cum R. Daniæ Erico ratæ habentur 66, 67.
- Innocentius III. Papa**, 1 sq. 7. — **Innocentius IV.** 35, 116. **Innocentius VI.** 94 sqq. **Innocentius VIII.** 105
- Interdicto licet illigatis Regi & Reginæ Daniæ** permittitur priuatum Divina celebrare 51 sq.
- Joachim Marchio Brandenburgicus:** Ei commendatur Johannes Episc. Reval. nec non negotium pacis inter Regem Daniæ & Gu-bernatores Sveciæ 110.
- Johannis S.) Fratres Hospitales** 125.
- Johannis Regis Daniæ jura**, eo petente, a Papa confirmantur 106.
- Johannes Sverkeri Rex Sveciæ** 14. — **Johannes III Rex Sveciæ** 113.
- Johannes Benedicti Archiep.** Upſ. 104.
- Johannes Drees, Archiep.** Lundenſis 61. It. **Johannes Grand** 62, 67.
- Johannes Archidiaconus Lincop.** 74. Upſal. 64.
- Johannes Cardin.** vid. Ludovicus. — **Caravagial, S. Angeli Cardinalis** 104.
- Johannes S. Angeli Cardinalis Diaconus** 104. **Cardin. Presb. S. S. Petri & Marcellini** 123.
- Johannes Cardinalis Episc.** Tusculanenſis 64.
- Johannes Cardin. Presbyter S. Sabinae** 120.
- Johannes Episc. Aboenſis** eligitur Archiep. Upſal. 64. Moritur ante receptionem Pallii 65. — **Petri Episc. Ab.** 118, 119. — **Westphal, Episc. Ab.** 161, 98.
- Johannes de Hethe, Episc.** Burglan. 54.
- Johannes Guardianus Fratrum Minorum de Junekopia** 75.
- Johannes Guardianus Fratr. Minor.** Lincop. 75.
- Johannes XXII. Papa** 70 sqq. 85, 124, 131. **Johannes XXIII** 99.
- Johannes Episc. Roskildensis** 78.
- Johannes Presbyter Scarenſis** 45.
- Johannes de Serone, Nuntius Apostol.** 74, 132.
- Johannes Subdiaconus Burglan.** 42.
- Jordanus Canon.** Upſ. 83.
- Isarnus Archiep.** Carcaſſon. Capellanus Papæ 66. **Archiep. Lund.** 67.
- Israel Erlandi Ord. Fratrum Prædicator.**

Index.

cator. Praefectus, Electus Arol.
68 sq. Episcopus ibidem a Papa
constitutus 68. Senex delirasse
arguitur 76, 79.

K.

Kol vid Colo.

L.

Laici (quos obsequendi mansit ne-
cessitas, non auctoritas impe-
randi) cohiberi debebant a spo-
liandis bonis Ecclesiasticis 28 sq.

Landulphus S. Angeli Cardinalis
68.

Lateranense Concilium 9, 127,
128.

Laurentius Episc. Lincop 74.

Laurentius Episc. Scarenf. 46, 95, 96.

Laurentius Pauli Praepos. Upfal. ad-
ministratores Lincop. 85 sq.

Laurentius Unge, Can. Upf. 83.

Lealensis Episcopus 20, 21, 31.

Legati Apostolici 4, 14, 24, 44.

Leo X Papa 108.

Letti cf. Livonia.

Lincopensis Ecclesia: ei Indulgen-
tiæ conceduntur 62, 79, 92. E-
jus Episcopi 6: 22, 58, 62, 74,
75, 81, 85, 86, 89, 90, 96, 100,
101, 115. De visitationibus &
procuracionibus per illam Diœ-
cesin 74 sq. Facies ejus Provin-
ciæ 74. Canonici Linc. 47, 68,
70, 74, 75, 87, 100, 105, 131. Præ-
lati quidam ejusdem Ecclesiæ 75,
87, 88, 90.

Lincopenses Episcopi vid. Lincop-
ensis.

Livonia (cf. Militiæ Christi Fra-
tres, it. Rigensis Ecclesia). Eam
Papa sibi vult immediate subji-
cere 23, 24. Ejus Incolas in servi-
tutem redigere vetat 26, 30.

Lucas S. Mariæ in Via Lata Cardi-
nalis 68.

Lucius Papa, 7.

Ludovicus Card. Presb. S. Lauren-
tii in Damaso 122. — S. Marci
120.

Lundensis Archiepiscopus 1—8,
10, 18, 19, 21, 27, 32, 34, 35, 36,
37, 42, 61, 62, 67, 71, 74, 76, 78,
81, 112. Ei mittitur Pallium Up-
saliensi tradendum 1, 30, 62. (cf.
60) 71. vid. Pallium. Varia ei
beneficia & jura conceduntur 1,
2, 3, 5, 8, 19, 21, 28, 37. Legatus
Apost. per Daniam & Sveciam
constituitur 4. Archiep. Upsaliensis
ei subjicitur 1, 5, 7. Ejus jus in
Revelam & Vironiam vindicatur
31. Negotium Terræ Sanctæ ei
commendatur 5, 7. Gratiam
suam apud R. Christiannum pro
Arcimbolde jubitur interpone-
re, nec non in illius causam in-
quirere 112.

Lundenses Canonici 30, 43, 60, 62.

M.

Magister Militiæ Christi vid. Mi-
lites.

Magnus Birgeri, Ladulås dictus,
Rex

- Rex Sveciæ, restituere jubetur pecuniam, Teræ Sanctæ subsidio collectam, quam abstulerat 57. Nobiles quosdam adversæ factionis per nuptias cum consanguineis suis conciliatas placare studet 58 sq. 67. Ei permittitur Hedvigem Comitis Holsatiæ filiam ducere uxorem 61. It. ordinem Romanæ Ecclesiæ in celebratione Divinor. officiorum in Capella Regia observare 59. Decimas Pauperum Canonicis concessit 129.
- Magnus Erici, Rex Sveciæ 77, 82, 87, 92, 95, 96, Coronari voluit in Templo Fratrum Minor. Stockholm. (hodie Riddarholm.) 84.
- Magnus Boson Electus (Archiep.) Upsaliensis: ei pallium ab Episc. Roskild. & Othon. fuit exhibendum 60. Idem per Archiep. Lund. datur. 62.
- Magnus Præpos. Scarensis, Episc. Arosiensis constituitur 95. Varia ei negotia committuntur 95.
- Magnus Presbyter 28.
- Magnus Troconis, Procurator Episc. Lincop. 101.
- Marcus Canon. Lincop. 75.
- Margareta Regina Daniæ 49, 51 sq.
- Marinus Card. Presb. S. Potentianæ 120.
- Martinus Card. vid. Marinus.
- Martinus IV Papa 58 sq. Martinus V 100 121.
- Marris ob incuriam, quæ in lecto infantem oppressit, Pater puniri non debuit 13.
- Matthæus Halstani, nepos Ep. Egilli, Præpositus Aros. 90.
- Matthias Laurentii Episc. Aros. 98 sq.
- Mercatoribus prohibentur commercia cum Ecclesiæ Fennicæ hostibus 115.
- Milites Christi s. Fratres Militiæ Christi (s. de Militia Templi) in Livonia 24, 25. Eorum compositio cum Episc. Lealensi confirmatur 20. Finlandensi Ecclesiæ subsidio proficisci jubentur 116. Livoniæ incolis servitutis jugum imponebant 26. & gravi eos injuria afficiebant 30. Eorum & Rigenium tyrannidem Papa comprimere iussit 30. Revaliam Danis restituere debebant 32.
- Minores (Fratres) de Junecopia, it. Lincopenses 75. Upsalienses 63 sq. Graviter accusant Archiepisc. Upsal. 83.
- Monachi: ex iis, qui literati & morati essent, Archiepisc. Lundensis potuit in sua familia aliquem retinere 5. Episc. Revaliensis potuit eos ad prædicandum pagani Evangelium destinare 10. It. Archiep. Upsl. &c. 15. Romam mittendi erant, ad illuminationem diversar. gentium destinandi 59. (cf. 10).
- Mons B. Virginis: Monasterii Monia-

nialium ibidem bona vindicari & revocari debebant 93.
Mulier desponsata aut matrimonium consummare debuit, aut ad observantiam regularem se adstringere 2.

N.

Negativi testes in foro Ecclesiastico non audiendi 9, 45.
Nicolaus (S.) filius Canuri Regis Daniæ: in ejus miracula inquiri Papa jubet, 45, 47.
Nicolaus Allonis Archiep. Upsal. Ejus electio confirmatur 65. Pallium Romæ accipit 65. Eoque uti in certis festivitibus ei permittitur 66.
Nicolaus Archiep. Bremensis 101.
Nicolaus Catilli Archiep. Upsal 69. Confirmatur & Romæ pallium accipit 68.
Nicolaus Episc. Dunelmensis 112.
Nicolaus Episc. Rigenis 24. Conversos in servitutem redigere studuit 26. & gravia iis damna afferebat 30. Ad causam dicendam Romam proficisci jubetur 30.
Nicolaus Episc. Scarenfis 98.
Nicolaus Helveri Præpos. Scarenf. 96.
Nicolaus Homi? Can. Lincop. 100.
Nicolaus III Papa 56. Nicolaus IV. 61 sq. Nicolaus V 102 sq.
Nicolaus Rector Ecclesiæ Omnium Sanctor. Lundens. 43.
Nicolaus Presbyter, post mortem

miraculis coruscans 12. Ejus Ecclesiam visitantibus indulgentiæ promissæ 12.
Nicolaus Ragvaldi Can. Strengn. 100.
Nicolaus Siggonis, Præpos. Scarenf. 96.
Nicolaus Sigvasti Can. Lincop. & Upsal. 68 sq. 70, 131. Ejus literæ ad Papam 124 199.
Nidrosiensis Archiepisc. 21, 83.
Nobiles & Potentes Regni, Hierarchis associari, utile videbatur 127 sq.
Notarii Publici 76. Cf. Tabellionatus.
Nuntii Apostolici in Sept. 74, 78, 103, 108 sq. Jura iis permittenda 127 sq.

O.

Oblationes in Sanctor. festivitibus Ecclesiis obvenientes, sacerdotibus vindicatæ 29.
Odinus vid. Oedinus.
Oedinus Can. Ups. 83.
Oem (Om, cf. Cara insula): illuc Monasterium transfertur de Wengen 6.
Offreducius (?) Presbyter 41.
Olaus Archiepisc. Upsal. (Basatömir) 13, 19 — (Lambatunga) 1, 8. — Laurentii 102 — (Sapiens) 70, 71, 72. — Magni Gothus 113.
Olaus Canon. Upsal. 64. Fastonis Can. Ups. 87 sq. 89.

Index.

Om vid Oem.
 Omnium Sanctorum Coenobium Lund.
 3. It. Ecclesia 43.
 Oostadam (Ecclesia) 96.
 Ordinis Nigri in Dania Monachi
 ab Archiepisc. Lundensi ad uni-
 formitatem reducti 2 sq.
 Ortulis (Bern. de) vid. Bernardus.
 Othoniensis Episc. 60.
 Otto Cardinalis, Legat. Apost. Ei
 committitur examen litis de e-
 lectione Episc. Rigenfis 23. Pro-
 hibuit Lettos conversos in ser-
 vitutem redigere 26.

P.

Pallium Archiep. Lundensi mis-
 sum 15, 16 — Archiep. Upsa-
 liensis a Lundensi tradendum 30,
 60 sq. 65, 70 sq.
 Pater puniri non debuit, ubi ma-
 ter per incuriam infantem in le-
 cto de nocte oppresserat 13.
 Paulus II Papa 122. Paulus III
 112.
 Perciis (Bonifacius de) Mercator.
 131.
 Petrus Agnetis Canon. Lundensis
 60, 62. I
 Petrus Bang Episc. Roskild. 51.
 Petrus Capocius Cardin. Diaconus
 S. Georgii ad Velum Aureum
 (in Velabro), Lagatus Apostol.
 44 sq.
 Petrus Card. Diac. S. Mariæ novæ
 122.
 Petrus Archiep. Lund. 16, 19., 21.

Petrus Cardinalis Diaconus tit. S.
 Eustachii 64.
 Petrus Cardinalis Presbyter tit. S.
 Marci 61.
 Petrus Episc. Arusiensis (Aarhufi-
 ensis) 41. Sex præbendas fun-
 davit 1.
 Petrus Episc. Penestrinus 87.
 Petrus de Feringatunum Episcop.
 Lincop 85 sq. 89.
 Petrus Gervasii Nuncius Apost. 78,
 80.
 Petrus Ingevasii Episc. Arof. 99.
 Petrus Philippi Archiep. Upsal. 83.
 Petrus Episc. Roskild. 5, 15, 17.
 Petrus Episc. Scarenfis 82, 90.
 Petrus Subdiaconus Lundensis 52.
 — Clericus R. Daniæ 83.
 Poddas, usuræ genus acerbum apud
 Rugianos, prohibetur 34.
 Pomeraniæ Dux nepotem R. Da-
 niæ in matrimonio recepit 33.
 Portus Scarenfis 56.
 Presbyteri incontinentes erant coër-
 cendi (ad coelibatum cogendi) 27.
 Illorum filii hæreditate paterna
 exclusi 9. Homicidæ ad pœni-
 tentiam in monasteriis agendam
 cogendi 11. In adulterio depre-
 hensorum pœna 1 sq.
 Traditores (Fratres) Aboenses 68.
 Eorum potentia & superbia 117.
 Arusienses 47. In Dania 35.
 Lundenses 53. Sigtunenses 63.
 De Skanigia 75. Hic Ordo Hier-
 archiæ in primis utilis 130. Cf.
 Ord. Nigri Monachi.

Primæ

Index.

Primatus Archiep. Lundenfis super regnum Sveciæ 7, 65.
 Prior Provincialis Ordinis Fratrum Prædicator. in Dacia 35. — de Halmftadia 53. — Prædicatorum de Sictunia 63.
 Procuraciones Archiep. & Episcopis debita 3, 12, 28. (cf. 128) 74 sq.
 Prosper Card. Diac. S. Georgii ad Velum aureum 122.
 Prusiæ Archiepiscopus præficitur 37 sq.
 Pruslorum immanis barbaries, bello coërcenda 9 sq.

Q.

Quæstores Apostolici in Septentrione 50 sq. 57 sq. 73, 78.

R.

Raphael S. Georgii ad Vellus (Velum?) aureum Card. Diaconus 105.
 Raymundo Cardinali Presbytero S. Crucis in Hierusalem, Canonicatus & Præbenda Arosiensis confertur 94.
 Reconciliatio Ecclesiar. & Coemeteriorum pollutorum 91, 95.
 Reginaldus Can. Upsal. 105.
 Reservationum Papalium exempla: in Sede Aros. 68, 77. Burglannenfi 54? Lincopenfi 85. Roskildensi 73? Scarenfi 96. Upsaliensi 48 — In Canonicatibus & Præbendis 87, 88, 89, 95.

(Cf. Beneficia devoluta) In Fræpositura Scarenfi 95.
 Revaliensis Episcopus 10, 49, 119.
 Rigensis Eccles. & Episc. 20, 23, 24, 25 sq. 114.
 Ripensis Episc. 18, 49.
 Robertus Episc. Arosiensis 79.
 Robertus Gebennensis Anti-Papa 120.
 Rojanensis insula (Rugia) 27.
 Roricus Birgeri, Vir Nobilis 51.
 Roskildensem Ecclesiam Papa sub sua protectione recipit 26 sq. De ea disponere Archiep. Lundenfi permittit 5. Ejus Episcopi reditus sibi reservat 73. Episcopi 5, 32, 36? 51. 52, 60.
 Rugianorum Princeps, Major & Populus 34. Fœnoris genus acerbum, apud eos usitatum, Podas dictum, prohibetur 34. Rugiensis insula Ecclesiæ Roskildensi subjecta 27.
 Russi crudeles Finlandiæ hostes 125 sq. Contra eos Cruciata 107 sq. Cum iis in Livonia pacisci prohibetur (sine assensu Legati Apostolici) 125.
 Rutheni vid. Russi.

S.

Saba Monasterium 63, 102.
 Sacerdotes vid. Presbyteri.
 Sacerus (an Ascerus?) Decanus Lundenf. 43.
 Sacrificium vid. Coena (Sacra).
 Scarenfis Episc. 11, 12, 13, 15, 28.

Index.

28, 29, 46, 49, 58, 82, 90, 93, 96, 98, 121, 126. Ei commissum fuit negotium pecuniam colligendi in subsidium Terræ Sanctæ 50. Ipse illuc proficisci statuit 58, 126. Series quorundam ejus Ecclesiæ Episcoporum. 46, 93. — Portus 56. — Canonici 89, 95, 96, 97.
 Sclavi (in Pomerania &c.) 33.
 Semigallensis Episcopus. 20, 23, 24, 25, 26. Semigalliam ei tradere Rigenfes jubentur 25.
 Serone (Joh. de) vid. Johannes.
 Servi ob manus violentas in Clericos injectas excommunicati Romam mitti debebant 3.
 Sfortia (Guido Ascanius) S. Eustachii Cardinalis Diaconus 112.
 Sigfridus Decanus Upsal. 83.
 Sigfridus Episcopus. Scarenfis 93 sq. 96. Moritur 96.
 Siggo Episcopus. Scarenfis 93.
 Sigmundus Episcopus. Strengn. 92, 97.
 Simoniaci absoluntur 27. De Ecclesia Scarenfi removendi 13.
 Sigismundus Princeps Sveciæ 113, 114.
 Sictonia, (Sichtunia & Sigtonia) vid. Sigtona.
 Sigtonæ Clausstrum S. Virginis noviter constructum 14. Cf. Prædicatores.
 Sixtus IV. Papa 105, 123. Sixtus V. 113.
 Slesvicenses Duces 101.
 Slesvicenses Episcopi. 45, 47.

Sophia, desponsata fuerat R. Sveciæ Magno (Ladulås. 62.
 Stavengrensis Episcopus. 23.
 Stegnarus Episcopus. Scarenfis 28, 29
 Steno Sture, Equos & Foderaturas Papæ mittit 106. Obtinet Cruciatam contra Russos 107 — Junior: ei Arcimbolus commendatur 110.
 Stephanus Archiepiscopus Upsal. 7.
 Strengnænsis Ecclesia: ei indulgentiæ conceduntur 80. Ejus Episcopi 47, 48, 63, 76, 92, 97, 100, 119, 121. Canonici 100.
 Styrbernus Episcopus. Strengn. 76.
 Superior Fratrum Prædicator, Lundensium 53.
 Sveci ad Terram S. recuperandam excitantur 4.
 Svecia Primatui Archiepiscopus. Lundensis subjecta 7.
 Sveciæ status initio seculi XIV. 125 sq. Reges: Ericus Canuti 4. Johannes Sverkeri 14. Ericus Erici 17, 18. Magnus I. 57, 58, 59, 63, 129. Magnus II. 77, 82, 84, 87, 95, 96. Ericus Pomeranus 101, 102.
 Sveno Can. Lundensis 43. — de Hane 41.

T.

Tabellionatus officium conferendi, potestas Egislo Episcopus. Arofsiensi tribuitur 88.
 Tarbatensis Episcopus. 30.

Tarta-

Index.

- Tartari Terræ Sanctæ invasores 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39.
- Terra Sancta: ad eam recuperandam subsidia exiguntur 1, 4, 5, 56. Iq. 125. ad ei succurrendum Sveci excitantur 50. Iq. Pecuniam ejus subsidio collectam, quam R. Magnus invaserat, restituere jubetur 57.
- Testes negativi improbantur 9, 45. Iq. cf. 32.
- Theodoricus Simonis Canon. Aros. 69.
- Tierp Ecclesia 69.
- Thomæ (S.) de Paraclito Monasterium 17.
- Thomas Allonis Can. Upsal. 69.
- Thomas (?) Can. Lund. 30.
- Thomas Episc. Finlandiæ: ejus Zelus pro convertendis Fennis 115. Ei permittitur munere se abdicare 35. Iq.
- Thorbernus de Thye 41.
- Thurgotus Episcop. Reval. 48. Iq. 52. Iq.
- Tova Mulier nobilis nupta Matthæo militi 45.
- Thurgotus vid. Thurgotus.
- Thyrgillus Hermannii 87 — Thyrgillus Johannis, Præp. Srenga. Coadjutor Episcopo datur 97.
- Tycho de Lalandia Nuntius Eccles. Lundenfis 70.
- 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39.
- Ulpho Holingeri filius 58.
- Ulpho Episc. Scarenfis 49.
- Upsalenses Archiepiscopi 1, 5, 7, 8, 13, 14, 19, 35, 39, 45, 47, 55, 60, 65, 66, 69, 70, 71, 72, 83, 102, 104, 112, 120, 126. Quomodo olim electi 48.
- Eorum Pallium 1, 30. Iis commissa negotia varia 5, 15. Regi Waldemaro & Duci Birgero assistere Archiep. jubetur 39. Iq.
- Upsalenses Canonici 64, 65, 69, 83, 85, 87, 89, 105.
- Upsalensis Electus 1, 55, 71. Iq.
- Upsaliæ Collegium / Canonicorum institutum 48.
- Urbanus Papa 8. Urbanus IV 48. Iq. Urbanus V 98, 118. Urbanus VI, 120.

V.

- Vacantium Ecclesiarum bona usurpare Regi Sveciæ prohibetur 18.
- Valerius Archiep. Upsaliensis 5.
- Valrano (Bern. de Monte) vid. Bernardus.
- Vemundus Haconis Can. Lincop. 87, 88.
- Vicarii perpetui Ecclesiarum 9.
- Vicesima proventuum Ecclesiasticorum per triennium Papæ transmittenda 7, 13.

U.

- Ublalensis vid. Upsalensis.
- Uffo Archiep. Lundenfis 27, 28, 40.
- Uinum in Sacrificiis poni non debet

Index.

bebat in minori quantitate quam aqua 14.
Visitationes Episcopales in Svecia 128. In Diocesi Lincopensi 2, 3, 74 sq.

W.

Waldemar Rex Daniæ, Estoniam expugnavit 31. Cum Sclavis bellum gessit 33, 49. Accepit a Papa potestatem bona & jura sibi extorta revocandi 34.
Waldemar Rex Sveciæ 39 sq 55.
Warnem (Warnhem): Abbas ejus Monasterii 29, 89, 97.
Wegen: inde Monasterium transferre in Oem permittitur 6.
Weng, vid. Wegen.
Westra Hanungi (Ecclesia) 76.
Wibergensis (Wiburgensis) Episc. 18, 34, 40, 45, 47, 49, 52, 53. Jubetur Regi Daniæ permittere revocationem bonorum & jurium sibi extortorum 34. Ei permittitur officium suum resignare 37. Ei mandatur, ut causam Episc. Burglanensis dijudicet 40; ut inquirat in miracula Nicolai, Filii R. Canuti 45, 47; ut episcopalia officia in Diocesi Lundensi, in absentia Archiepiscopi peragat 52.

Wilhelmus Abbas Monasterii S. Thomæ de Paraclyto canonizatur 17.
Wilhelmus Episc. Mutinensis, Legatus Apostolicus: ejus sententia inter Magistrum Militiæ Christi & Episc. Rigensem confirmatur 20. It. Statutum ejus de Decimis Gothlandorum 22. Ei permittitur Episcopatus in Estonia unire aut transferre 31. Jubetur Castrum Revaliæ nomine Papæ recipere & Danis restituere 32. Mittitur ut Legatus Apostolicus in Norvegiam & Sveciam 38.
Wilhelmus Episc. Sabinensis, Legatus Apost. 38.
Winlandia 24 sq.
Wisby (Præpos. de) 115. Mercatores de Wisby 115.
Wärtruberga Monast. vid. Monast. beatæ Virginis.

Y.

Yfarnus vid. Ifarnus.

Å.

Åhus, Castrum 71.

